

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-33-24

Druk nr 342
Warszawa, 2 maja 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 i 232) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ilekroć w ustawie jest mowa o obywatelu Ukrainy, rozumie się przez to także nieposiadających obywatelstwa ukraińskiego:

- 1) małżonka obywatela Ukrainy lub
- 2) małoletnie dziecko obywatela Ukrainy, lub
- 3) małoletnie dziecko małżonka obywatela Ukrainy

– o ile przybyli oni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i nie są obywatelami polskimi ani obywatelami innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej.”;

2) w art. 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny do dnia 30 września 2025 r. Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki, o ile dziecko to

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe oraz ustawę z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych.

nie jest obywatelem polskim ani obywatelem innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej.”,

- b) uchyla się ust. 10 i 11;
- 3) użyte w art. 2 w ust. 2 w zdaniu pierwszym, w art. 4 w ust. 20a w zdaniu pierwszym, w art. 12a w ust. 1, w art. 42 w ust. 3a w zdaniu pierwszym, w ust. 5a, w ust. 6 w zdaniu pierwszym, w ust. 7 w zdaniu pierwszym, w ust. 8 w części wspólnej, w ust. 11 w części wspólnej i w ust. 12a, w art. 42a w ust. 1, w art. 42b oraz w art. 100d w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „do dnia 30 czerwca 2024 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 30 września 2025 r.”;
- 4) w art. 4:
  - a) w ust. 2 wyrazy „w terminie 30 dni od dnia przybycia” zastępuje się wyrazami „niezwłocznie po przybyciu”;
  - b) w ust. 3a zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
„Wyjątek stanowią osoby, które nie ukończyły 6. roku życia.”;
  - c) w ust. 4 w pkt 20:
    - lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) małżonkiem obywatela Ukrainy, określonym w art. 1 ust. 2 pkt 1,”;
    - w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
„d) małoletnim dzieckiem obywatela Ukrainy lub małżonka obywatela Ukrainy, określonym w art. 1 ust. 2 pkt 2 lub 3;”;
  - d) w ust. 9 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) która nie ukończyła 6. roku życia;”;
  - e) ust. 11 otrzymuje brzmienie:
„11. Organ gminy potwierdza tożsamość na podstawie ważnego dokumentu podróży i wprowadza dane do rejestru PESEL.”;
  - f) uchyla się ust. 12,
  - g) w ust. 13 skreśla się zdanie trzecie,
  - h) po ust. 13 dodaje się ust. 13a–13d w brzmieniu:
„13a. Jeżeli numer PESEL został nadany na podstawie oświadczenia, Karty Polaka, innego dokumentu ze zdjęciem umożliwiającą ustalenie tożsamości lub dokumentu potwierdzającego urodzenie, obywatel Ukrainy jest zobowiązany do potwierdzenia swojej tożsamości w dowolnym organie gminy na podstawie ważnego dokumentu podróży w terminie 60 dni od daty wydania dokumentu podróży. Organ

gminy dokonuje w rejestrze PESEL rejestracji zmiany danych obywatela Ukrainy oraz danych dokumentu podróży, o których mowa w art. 8 pkt 24 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.

13b. Obowiązek, o którym mowa w ust. 13a, dotyczy także obywatela Ukrainy, któremu numer PESEL został nadany na podstawie nieważnego dokumentu podróży lub którego dokument podróży utracił ważność.

13c. Obowiązek, o którym mowa w ust. 13a, nie dotyczy obywateli Ukrainy, którzy po nadaniu numeru PESEL na podstawie oświadczenia potwierdzili swoją tożsamość w organie gminy na podstawie ważnego dokumentu podróży.

13d. Status, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, zwany dalej „statusem UKR”, jest automatycznie zmieniany na status, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. e tej ustawy z dniem odbioru karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42q.”,

- i) w ust. 15 skreśla się wyrazy „lub oświadczenie, o którym mowa w ust. 13,”,
- j) w ust. 16 uchyla się pkt 3,
- k) w ust. 17a wyrazy „Status, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. d ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, zwany dalej „statusem UKR”, zastępuje się wyrazami „Status UKR”,
- l) ust. 17b otrzymuje brzmienie:

„17b. W przypadku automatycznej zmiany statusu, o której mowa w ust. 17a, jeżeli osoba, której nadano numer PESEL, potwierdzi, że jej pobyt poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie trwał dłużej niż okres, o którym mowa w art. 11 ust. 2 lub nie zaszła inna okoliczność uzasadniająca utratę statusu UKR, dokonuje się jego przywrócenia w rejestrze PESEL. Datą przywrócenia statusu UKR jest w tym przypadku data jego utraty.”,
- m) po ust. 17b dodaje się ust. 17ba w brzmieniu:

„17ba. W przypadku stwierdzenia braku automatycznej zmiany statusu, o której mowa w ust. 17a, dowolny organ wykonawczy gminy może dokonać w rejestrze PESEL zmiany statusu UKR na status, o którym mowa w art. 8 pkt 24a lit. c ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.”,
- n) w ust. 17h dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Datą ponownego nadania statusu UKR jest data ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

o) ust. 20 otrzymuje brzmienie:

„20. Dane, o których mowa w art. 8 pkt 1, 2, 3a–6, 9–11, 24, pkt 24a lit. d i pkt 24b ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje z rejestru PESEL do rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3.”,

p) po ust. 20a dodaje ust. 20b i 20c w brzmieniu:

„20b. W przypadku zmiany danych, o których mowa w art. 8 pkt 1, 9, 11, 24 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, obywatel Ukrainy jest zobowiązany dokonać zgłoszenia zmiany tych danych w dowolnym organie gminy.

20c. Minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje z rejestru PESEL do rejestru, o którym mowa w art. 3 ust. 3, informację o zmianie danych lub usunięciu niezgodności w danych, o których mowa w art. 8 pkt 1, 4–6, 9–11, 24, 24a lit. d i 24b ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności.”;

5) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. W sytuacji dużego napływu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić na czas oznaczony, możliwość potwierdzenia, przy nadawaniu numeru PESEL, tożsamości obywatela Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, na podstawie innego dokumentu niż ważny dokument podróży, mając na uwadze konieczność zapewnienia ochrony tym obywatelom Ukrainy.

2. W przypadku wydania rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, przy nadawaniu numeru PESEL obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, organ wykonawczy gminy potwierdza tożsamość obywatela Ukrainy na podstawie ważnego dokumentu podróży lub:

- 1) Karty Polaka lub innego dokumentu umożliwiającego ustalenie tożsamości, a w przypadku osób, które nie ukończyły 18. roku życia, również dokumentu potwierdzającego urodzenie, i wprowadza dane do rejestru PESEL;
- 2) unieważnionego dokumentu podróży lub unieważnionego innego dokumentu, jeżeli umożliwia on ustalenie tożsamości osoby;
- 3) oświadczenia obywatela Ukrainy, w przypadku braku dokumentów, o których mowa w pkt 1 i 2.

3. Kopię dokumentu, na podstawie którego dokonano ustalenia tożsamości, lub oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, organ wykonawczy gminy przechowuje wraz z wnioskiem o nadanie numeru PESEL.

4. W przypadku wydania rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, i któremu nadano numer PESEL na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 2, innych niż ważny dokument podróży, jest zobowiązany do potwierdzenia swojej tożsamości w dowolnym organie gminy na podstawie ważnego dokumentu podróży. Przepisy art. 4 ust. 13a–13c stosuje się odpowiednio.”;

6) uchyla się art. 5;

7) w art. 6:

a) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5e w brzmieniu:

„5a. W przypadku braku w rejestrze, o którym mowa w ust. 1, danych, o których mowa w ust. 5 pkt 4 lub 5, obywatel Ukrainy, któremu nadano numer PESEL, w sposób określony w art. 4, składa w dowolnym organie gminy wniosek o uzupełnienie danych w rejestrze. Organ gminy, w którym złożono wniosek, wprowadza te dane do rejestru.

5b. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wniosek, o którym mowa w ust. 5a, składa jedno z rodziców, opiekun, opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 25, lub kurator.

5c. Wniosek, o którym mowa w ust. 5a, zawiera:

- 1) imię (imiona);
- 2) nazwisko;
- 3) obywatelstwo;
- 4) numer PESEL;
- 5) serię, numer i datę ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca;
- 6) imię matki osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 7) nazwisko matki osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 8) imię ojca osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 9) nazwisko ojca osoby małoletniej, o ile zostało udokumentowane;
- 10) numery PESEL rodziców, o ile zostały nadane i są znane;
- 11) datę urodzenia;

- 12) adnotację o tym, czy odciski palców zostały pobrane;
- 13) oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku oraz klauzulę o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”;
- 14) własnoręczny czytelny podpis wnioskodawcy albo adnotację pracownika organu gminy o przyczynie braku podpisu;
- 15) własnoręczny podpis osoby, której dane mają zostać uzupełnione w rejestrze, która ukończyła 12. rok życia, albo adnotację pracownika organu gminy o przyczynie braku podpisu;
- 16) nazwisko i imię (imiona), rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości wnioskodawcy.

5d. Minister właściwy do spraw informatyzacji udostępni w Biuletynie Informacji Publicznej, na swojej stronie podmiotowej, wzór wniosku, o którym mowa w ust. 5a.

5e. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5a, stosuje się odpowiednio przepisy art. 4 ust. 6, ust. 9 pkt 1 i 3, ust. 10 i ust. 19.”,

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Zadanie, o którym mowa w ust. 5a, jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej.”;

8) w art. 10 w ust. 8 w pkt 1 wyrazy „art. 4 ust. 17a, 17c lub 17e” zastępuje się wyrazami „art. 4 ust. 13d, 17a, 17c lub 17e”;

9) w art. 12:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wojewoda może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, polegającą na:

- 1) zapewnieniu zakwaterowania zbiorowego, za które uznaje się zakwaterowanie w obiekcie, w którym przebywa co najmniej 10 osób lub w obiektach będących własnością lub przedmiotem trwałego zarządu jednostek sektora finansów publicznych, i całodziennego wyżywienia zbiorowego;
- 2) prowadzeniu punktów recepcyjnych;
- 3) zapewnieniu transportu związanego z zakwaterowaniem lub opieką medyczną;
- 4) podjęciu innych działań niezbędnych do realizacji pomocy, po uzyskaniu zgody właściwego ministra.”,

- b) w ust. 17 po wyrazach „ust. 1 pkt 1” skreśla się wyrazy „i 2”,
- c) ust. 17a–17c otrzymują brzmienie:

„17a. Po upływie 120 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wojewoda oraz podmioty określone w ust. 3 i 4 mogą zapewnić pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku posiadania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL oraz pokrycia przez niego lub jego opiekuna, z góry:

- 1) 50% kosztów tej pomocy, nie więcej niż 40 zł za osobę dziennie;
- 2) w przypadku małoletnich, na których pobierane jest świadczenie wychowawcze, części kosztów tej pomocy w wysokości 15 zł za osobę dziennie.

Równowartość wyżej określonych kosztów pomocy obywatel Ukrainy uiszcza podmiotom realizującym na rzecz wojewody oraz podmiotów określonych w ust. 3 i 4 usługi w zakresie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego dla obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1.

17b. Po upływie 180 dni od dnia pierwszego wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wojewoda oraz podmioty określone w ust. 3 i 4 mogą zapewnić pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w przypadku posiadania przez obywatela Ukrainy numeru PESEL oraz pokrycia przez niego lub jego opiekuna, z góry:

- 1) 75% kosztów tej pomocy, nie więcej niż 60 zł za osobę dziennie;
- 2) w przypadku małoletnich, na których pobierane jest świadczenie wychowawcze, części kosztów tej pomocy w wysokości 15 zł za osobę dziennie.

Równowartość wyżej określonych kosztów pomocy obywatel Ukrainy uiszcza podmiotom realizującym na rzecz wojewody oraz podmiotów określonych w ust. 3 i 4 usługi w zakresie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego dla obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1.

17c. Przepisu ust. 17 w odniesieniu do okresu, w którym może być zapewniana pomoc, oraz przepisów ust. 17a i 17b nie stosuje się do obywateli Ukrainy, którzy:

- 1) posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym lub orzeczenie równoważne, o którym mowa w art. 5 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej

- i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44);
- 2) ukończyli:
    - a) w przypadku kobiet – 60. rok życia,
    - b) w przypadku mężczyzn – 65. rok życia;
  - 3) są kobietami w ciąży lub osobami wychowującymi dziecko do 12 miesięcy życia, na podstawie przedstawionych dokumentów;
  - 4) samotnie sprawują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci, o ile przynajmniej jedno z dzieci nie ukończyło 14 roku życia, na podstawie przedstawionych dokumentów;
  - 5) są małoletnim w pieczy zastępczej lub są małoletnimi, na których nie jest pobierane świadczenie wychowawcze;
  - 6) otrzymali zgodę właściwego miejscowo wojewody na zwolnienie z partycypacji w kosztach pomocy ze względu na swoją trudną sytuację życiową.”,
- d) ust. 17f otrzymuje brzmienie:
- „17f. Wojewoda, oceniając, na podstawie złożonego wniosku, możliwość zwolnienia z partycypacji w kosztach pomocy osób, o których mowa w ust. 17c pkt 6, kieruje się względami humanitarnymi.”,
- e) w ust. 17g w pkt 3 skreśla się wyrazy „, jeżeli występuje”,
- f) po ust. 17g dodaje się ust. 17h–17j w brzmieniu:
- „17h. W przypadku pisemnego oświadczenia o braku pobierania świadczenia wychowawczego na małoletniego wojewoda oraz podmioty, o których mowa w ust. 3 i 4, weryfikują to oświadczenie w Rejestrze Centralnym, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421).
- 17i. Wojewoda może kontrolować wszystkie obiekty zbiorowego zakwaterowania, finansowane na podstawie niniejszego artykułu, na terenie województwa.
- 17j. Wojewoda może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, polegającą na zapewnieniu zakwaterowania i wyżywienia, bez zachowania warunku dotyczącego minimalnej liczby osób w obiektach, na podstawie umowy z organizacją pożytku publicznego, która istnieje minimum 24

miesiące i zapewnia zakwaterowanie wyłącznie dla osób, o których mowa w ust. 17c pkt 1 i 2 i 17d pkt 1.”;

10) uchyla się art. 13 i art. 13a;

11) w art. 14:

a) po ust. 11c dodaje się ust. 11d i 11e w brzmieniu:

„11d. Środki finansowe, o których mowa w ust. 11a, niewykorzystane do dnia 30 listopada 2025 r. podlegają zwrotowi do Funduszu do dnia 31 grudnia 2025 r.

11e. Ze środków Funduszu mogą być finansowane zadania na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności obywatelom Ukrainy dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, z zakresu informatyzacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i w Ukrainie.”,

b) dodaje się ust. 34–38 w brzmieniu:

„34. Środki pochodzące z Funduszu podlegają zwrotowi do Funduszu w części w jakiej zostały:

- 1) niewykorzystane – w terminie 15 dni od dnia określonego na wykonanie zadania;
- 2) pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem – w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia tych okoliczności.

35. Organem pierwszej instancji właściwym do wydawania decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 34, jest właściwy wojewoda w zakresie realizowanych przez niego zadań albo dysponent części budżetowej albo minister, o których mowa w ust. 4 i 4a, w zakresie realizowanych przez nich zadań.

36. Organem odwoławczym od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 34, wydanych przez wojewodę jest właściwy minister albo dysponent części budżetowej, o których mowa w ust. 4 i 4a. Od decyzji w sprawie zwrotu środków, o których mowa w ust. 34, wydanych przez dysponenta części budżetowej, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do tego dysponenta.

37. W zakresie nieuregulowanym w ust. 34–36, do środków podlegających zwrotowi na podstawie ust. 34, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

38. Zatwierdzenie przez ministra albo innego dysponenta części budżetowej nadzorującego, rozliczenia wsparcia ze środków Funduszu w zakresie rzeczowym

i finansowym, przedstawionego przez podmioty, o których mowa w ust. 13, powinny nastąpić w terminie 60 dni od jego przedstawienia.”;

12) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Obywatel Ukrainy jest uprawniony do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1;
- 2) podmiot powierzający wykonywanie pracy powiadomi, w terminie 7 dni od dnia podjęcia pracy przez obywatela Ukrainy, powiatowy urząd pracy właściwy ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania podmiotu o powierzeniu wykonywania pracy temu obywatelowi;
- 3) wymiar czasu pracy nie jest niższy niż wskazany w powiadomieniu lub liczba godzin nie jest mniejsza niż wskazana w powiadomieniu;
- 4) otrzymuje wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż określona w powiadomieniu lub ustalonej według stawki określonej w powiadomieniu, proporcjonalnie zwiększonej w przypadku podwyższenia wymiaru czasu pracy lub liczby godzin pracy;
- 5) wysokość wynagrodzenia wskazana w powiadomieniu nie jest niższa niż wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę lub stawka określona w powiadomieniu nie będzie niższa niż kwota określona według minimalnej stawki godzinowej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667).

2. Podmiot powierzający wykonywanie pracy składa ponownie powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 7 dni od wystąpienia następujących okoliczności:

- 1) zmienił się rodzaj umowy pomiędzy podmiotem powierzającym wykonywanie pracy a obywatelem Ukrainy lub
- 2) zmieniło się stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy, lub
- 3) zmniejszono wymiar czasu pracy lub liczbę godzin pracy w tygodniu lub miesiącu określony w powiadomieniu, lub
- 4) obniżono miesięczną lub godzinową stawkę wynagrodzenia określoną w powiadomieniu.

3. Obowiązek powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy przypadku, w którym obywatel Ukrainy wykonuje pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475).

4. Jeżeli zezwolenie na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547), zostało udzielone z zastrzeżeniem wymogu powiadomienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, przepisu ust. 3 nie stosuje się.

5. Jeżeli obywatel Ukrainy rozpoczął pracę zgodnie z przepisami art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przed wydaniem mu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, i zamierza kontynuować pracę na rzecz tego samego podmiotu powierzającego wykonywanie pracy na warunkach określonych w ust. 1, powiadomienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, składa się w terminie 7 dni od dnia przekazania informacji zgodnie z ust. 6.

6. Obywatel Ukrainy ma obowiązek poinformować podmiot powierzający wykonywanie pracy o decyzji, o której mowa w art. 114 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w ciągu 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Pracę cudzoziemca w tym okresie uznaje się za legalną.

7. Organ poucza obywatela Ukrainy o obowiązku, o którym mowa w ust. 6.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, powiadomienie następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego – praca.gov.pl.

9. W powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1, podmiot powierzający wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy przekazuje:

- 1) informacje dotyczące podmiotu powierzającego wykonywanie pracy obywatelowi Ukrainy:
  - a) nazwę albo imię (imiona) i nazwisko,
  - b) adres siedziby albo miejsca zamieszkania,
  - c) numer telefonu lub adres poczty elektronicznej o charakterze służbowym,
  - d) numer identyfikacyjny NIP i REGON – w przypadku podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą albo numer PESEL – w przypadku osoby fizycznej,
  - e) numer wpisu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia – w przypadku podmiotu powierzającego wykonywanie pracy obywatelowi

Ukrainy, który prowadzi agencję zatrudnienia świadcząca usługi pracy tymczasowej,

- f) symbol PKD oraz opis wykonywanej działalności związanej z pracą obywateli Ukrainy;
- 2) dane osobowe obywatela Ukrainy:
- a) imię (imiona) i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) płeć,
  - d) obywatelstwo,
  - e) rodzaj, numer i serię dokumentu podróży lub innego dokumentu stwierdzającego lub pozwalającego ustalić tożsamość oraz państwo, w którym wydano ten dokument,
  - f) numer PESEL – o ile został nadany;
- 3) rodzaj umowy pomiędzy podmiotem powierzającym wykonywanie pracy a obywatelem Ukrainy;
- 4) stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy;
- 5) miejsce wykonywanej pracy;
- 6) miesięczną lub godzinową stawkę wynagrodzenia;
- 7) wymiar czasu pracy lub liczbę godzin pracy w tygodniu lub w miesiącu;
- 8) liczbę wszystkich osób wykonujących pracę na podstawie umowy o pracę i na podstawie umów cywilnoprawnych według stanu na dzień 23 lutego 2022 r. oraz na dzień złożenia powiadomienia.

10. Minister właściwy do spraw pracy oraz właściwy powiatowy urząd pracy przetwarza dane, o których mowa w ust. 9, w celu realizacji zadań ustawowych.

11. Minister właściwy do spraw pracy zapewnia udostępnienie danych, o których mowa w ust. 9, w drodze teletransmisji danych:

- 1) Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy,
- 3) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej,
- 4) Straży Granicznej,
- 5) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych,
- 6) Głównemu Urzędowi Statystycznemu

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań ustawowych.

12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia dane o objęciu obywatela Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, ubezpieczeniami społecznymi lub o zgłoszeniu umowy o dzieło, o której mowa w art. 36 ust. 17 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497), zawartej z tym obywatelem, w drodze teletransmisji danych:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw pracy,
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy,
- 3) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej,
- 4) Straży Granicznej,
- 5) Głównemu Urzędowi Statystycznemu

– w celu dostarczania aktualnych informacji pozwalających ocenić liczbę obywateli Ukrainy, którzy wykonują pracę zgodnie z ust. 1 i 2.

13. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego udostępnia dane o objęciu obywatela Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, ubezpieczeniem społecznym rolników, w drodze teletransmisji danych:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw pracy,
- 2) Państwowej Inspekcji Pracy,
- 3) Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej,
- 4) Straży Granicznej,
- 5) Głównemu Urzędowi Statystycznemu

– w celu dostarczania aktualnych informacji pozwalających ocenić liczbę obywateli Ukrainy, którzy wykonują pracę zgodnie z ust. 1 i 2.

14. W przypadku gdy podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi nie dopełnił warunków powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5 i ust. 2, przepisu art. 120 ust. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie stosuje się.

15. W zakresie udostępnienia danych, o którym mowa w ust. 12, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i podmioty wymienione w ust. 12 zawierają dwustronne porozumienie, określając sposób wymiany danych i termin jego wdrożenia.

16. W zakresie udostępnienia danych, o którym mowa w ust. 13, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i podmioty wymienione w ust. 13 zawierają dwustronne porozumienie, określając sposób wymiany danych i termin jego wdrożenia.

17. Minister właściwy do spraw pracy może określić, w drodze rozporządzenia, liczbę obywateli Ukrainy, o których mowa w ust. 1, którym podmiot powierzający wykonywanie pracy może powierzyć wykonywanie pracy, ustaloną w stosunku do liczby wszystkich osób, którym ten podmiot powierza wykonywanie pracy, kierując się względami bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ochroną lokalnych rynków pracy oraz zasadą komplementarności zatrudnienia cudzoziemców w stosunku do obywateli polskich.”;

13) po art. 22 dodaje się art. 22¹ w brzmieniu;

„Art. 22¹. 1. Obywatel Ukrainy, który przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może zarejestrować się oraz zostać uznany jako osoba bezrobotna albo poszukująca pracy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 albo 22 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do obywateli Ukrainy, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie stosuje się warunku określonego w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisy wydane na podstawie art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stosuje się odpowiednio.”;

14) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ochotnicze Hufce Pracy mogą realizować zadania, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, i którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat.”;

15) w art. 25:

a) uchyla się ust. 3a, 3b, 3ba i 3bc,

b) ust. 3bd otrzymuje brzmienie:

„3bd. Dyrektor ośrodka pomocy społecznej może upoważnić, w formie pisemnej, pracownika ośrodka do sprawowania kontroli, o której mowa odpowiednio w ust. 3bb.”,

- c) uchyla się ust. 3be, 3bf i 3c,
- d) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. W przypadku braku osoby, która może być ustanowiona przez sąd opiekunem tymczasowym, o którym mowa w ust. 5, dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka albo w instytucjonalnej pieczy zastępczej, a kandydata na opiekuna tymczasowego wskazuje, na wniosek sądu, jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 3, w terminie 48 godzin. Wraz ze wskazaniem kandydata na opiekuna tymczasowego jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 3, przesyła jego pisemną zgodę na ustanowienie opiekunem tymczasowym.

7. Tę samą osobę można ustanowić opiekunem tymczasowym dla więcej niż jednego małoletniego, jeżeli nie zachodzi sprzeczność między interesami małoletnich. Opiekunem tymczasowym dla rodzeństwa, w miarę możliwości, ustanawia się tę samą osobę. Jeżeli małoletni przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej byli umieszczeni w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy, z wyłączeniem ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej, i przybyli wraz z osobą sprawującą nad nimi tę pieczę, sąd ustanawia tę osobę opiekunem tymczasowym dla wszystkich tych małoletnich. Sąd ustanawia inną osobę opiekunem tymczasowym, jeżeli z jakichkolwiek przyczyn osoba sprawująca pieczę nie może jej sprawować.”,

- e) uchyla się ust. 20–24;

- 16) po art. 25 dodaje się art. 25¹ w brzmieniu:

„25¹. 1. Dziecko z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej reprezentuje oraz sprawuje pieczę nad jego osobą i majątkiem opiekun ustanowiony przez władze ukraińskie.

2. Nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna, o którym mowa w ust. 1, a także osób, o których mowa w art. 27e pkt 2, sprawuje powiatowe centrum pomocy rodzinie właściwe ze względu na miejsce pobytu dziecka z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej.

3. Nadzór, o którym mowa w ust. 2, obejmuje w szczególności kontrolę zapewnienia przez opiekuna, o którym mowa w ust. 1, a także osoby, o których mowa w art. 27e pkt 2, osobom, o których mowa w art. 27e pkt 1, odpowiednich warunków opieki i wychowania.

4. Dyrektor powiatowego centrum pomocy rodzinie może upoważnić, w formie pisemnej, pracownika centrum do sprawowania kontroli, o której mowa w ust. 3.

5. Dzieciom oraz osobom z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej przysługuje prawo do nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

6. Dzieciom oraz osobom z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej powiat zapewnia pomoc psychologiczną.

7. Opiekunowi, o którym mowa w ust. 1, powiat zapewnia, w zakresie zadań związanych z wykonywaniem jego obowiązków, pomoc organizacyjną polegającą w szczególności na zapewnieniu pomocy wolontariuszy, tłumaczy lub pomocy przy załatwianiu spraw urzędowych.

8. W przypadku gdy na jedną osobę, o której mowa w art. 27e pkt 2, przypada więcej niż 14 osób, o których mowa w art. 27e pkt 1, kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie zatrudnia, na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia, realizowanych w wymiarze co najmniej 40 godzin w tygodniu, na każdą grupę 14 osób, o których mowa w art. 27e pkt 1, liczoną począwszy od 15. osoby, o których mowa w art. 27e pkt 1, osobę do pomocy w sprawowaniu opieki. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie, biorąc pod uwagę wiek osób, o których mowa w art. 27e pkt 1, lub stan ich zdrowia, może zatrudnić dodatkową osobę do pomocy w sprawowaniu opieki.

9. Powiat może zlecić zatrudnienie osoby do pomocy, o której mowa w ust. 8, organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie wspierania rodziny, pieczy zastępczej lub pomocy społecznej lub osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub pomocy społecznej.

10. Zadania, o których mowa w ust. 6–8, stanowią zadania zleczone z zakresu administracji rządowej.

11. Do zlecenia realizacji zadań, o których mowa w ust. 8 i 9, przepis art. 12 ust. 6–8 stosuje się odpowiednio.

12. Przepisy art. 186 ust. 1 pkt 3 i 3a oraz art. 187 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) stosuje się odpowiednio do zadań wykonywanych przez powiat oraz powiatowe centrum pomocy rodzinie, o których mowa w ust. 2 i 5–8.”;

17) w art. 25a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez opieki osoby sprawującej faktyczną pieczę nad nim, małoletni obywatel Ukrainy, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przed przybyciem był umieszczony w pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy oraz obywatel Ukrainy, który przybył do Polski w ramach ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej, podlega wpisowi do ewidencji, zwanej dalej „ewidencją małych dzieci”.”,

b) w ust. 5 w pkt 1 w lit. s średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. t w brzmieniu:

„t) datę wyjazdu małego dziecka lub osoby, która przybyła z małym dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;”,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Dane, o których mowa w ust. 5, wprowadza i aktualizuje powiatowe centrum pomocy rodzinie.”,

d) ust. 8a otrzymuje brzmienie:

„8a. Koszty obsługi przez powiat zadań związanych z prowadzeniem ewidencji małych dzieci oraz z obsługą zadań, o których mowa w art. 25¹ ust. 6–8, obejmują:

- 1) 15 zł za każde dziecko wpisane do ewidencji małych dzieci przebywające na obszarze powiatu;
- 2) koszty zapewnienia przez powiat tłumaczeń związanych z wpisem do ewidencji małych dzieci.”;

18) w art. 25b ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw rodziny przechowuje dane, o których mowa w art. 25a ust. 5, w systemie teleinformatycznym przez okres 36 miesięcy od dnia ustania przesłanek, dla których dane te zostały wprowadzone. Dane, o których mowa w art. 25a ust. 5, usuwa się niezwłocznie po upływie okresu przechowywania.”;

19) uchyla się art. 25c;

20) w art. 26:

a) w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 421), jeżeli zamieszkuje z dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli dziecko, na które ubiega się o świadczenie wychowawcze lub otrzymuje świadczenie wychowawcze, realizuje odpowiednio obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny albo obowiązek nauki, zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005), co zostało potwierdzone w wyniku weryfikacji dokonanej na podstawie art. 66b ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152), chyba że dziecko jest w wieku, w jakim obowiązki te go nie dotyczą, albo obowiązki te zostały mu odroczone,
- 3) świadczenia dobry start, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jeżeli zamieszkuje z dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz jeżeli dziecko, na które ubiega się o świadczenie dobry start lub otrzymuje świadczenie dobry start uczy się w szkole, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należącej do polskiego systemu oświaty,”

b) po ust. 3b dodaje się ust. 3ba–3bc w brzmieniu:

„3ba. Wypłata świadczeń, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 2 i 3, podlega wstrzymaniu, jeżeli w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, nie została potwierdzona:

- 1) realizacja obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego albo obowiązku nauki,
- 2) nauka w szkole, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należącej do polskiego systemu oświaty

– przez dziecko, na które otrzymywane jest to świadczenie przez obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1.

3bb. W przypadku potwierdzenia w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, realizacji przez dziecko obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego albo obowiązku nauki, świadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wypłaca się od miesiąca, w którym zostały spełnione warunki uprawniające do tego świadczenia.

3bc. W przypadku potwierdzenia w systemie informacji oświatowej, o którym mowa w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej, pobierania przez dziecko nauki w szkole, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 187a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należącej do polskiego systemu oświaty, świadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wypłaca się od miesiąca, w którym zostały spełnione warunki uprawniające do tego świadczenia.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przysługujące na dziecko świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z wyłączeniem świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, oraz świadczenia lub dofinansowanie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5, przysługują także opiekunowi tymczasowemu, o którym mowa w art. 25, oraz opiekunowi, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1. Ustalając prawo do świadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 1, przepisy art. 5 ust. 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.”,

d) ust. 4b–4f otrzymują brzmienie:

„4b. W postępowaniach o przyznanie świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1, w imieniu i na rzecz opiekuna o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, wnioski o świadczenia i dofinansowanie składa i działa w tych postępowaniach wyłącznie starosta lub upoważniony przez niego pracownik jednostki organizacyjnej powiatu.

4c. Opiekunowi, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, przyznane świadczenia wypłaca się na rachunek bankowy powiatu, na terenie którego opiekun ten sprawuje

opiekę nad dziećmi. Powiat przekazuje przyznane temu opiekunowi świadczenia w szczególności w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

4d. Termin na ustalenie prawa do świadczeń lub dofinansowania, o których mowa w ust. 1 pkt 2, 3 i 5, oraz wypłatę przysługujących opiekunowi tymczasowemu, o którym mowa w art. 25, oraz opiekunowi, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, świadczeń i dofinansowania liczony jest nie wcześniej niż od dnia udostępnienia odpowiednio organowi właściwemu w rozumieniu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych lub Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych elektronicznego dostępu do danych gromadzonych w ewidencji małoletnich.

4e. Zadania związane z realizacją przez powiat świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1, dla opiekuna, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

4f. Koszty obsługi przez powiat świadczeń i dofinansowania, o których mowa w ust. 1, wypłacanych opiekunowi, o którym mowa w art. 25¹ ust. 1, wynoszą 2% wartości świadczeń przekazanych w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.”;

21) w art. 27:

a) ust. 1–6 otrzymują brzmienie:

„1. Sąd może powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka wobec dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który nie spełnia warunków dotyczących rodzin zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka w zakresie szkoleń, o których mowa w art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2. Do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przez obywatela Ukrainy przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i któremu sąd polski powierzył sprawowanie pieczy

zastępczej nad dzieckiem będącym obywatelem Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

2a. Kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, będący obywatelem Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, składa oświadczenie, że spełnia warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 2–4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Oświadczenie to składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywego oświadczenia.

2b. Sąd może tymczasowo, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy, powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka wobec dziecka będącego obywatelem Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, obywatelowi Rzeczypospolitej Polskiej, który nie jest wstępnym albo rodzeństwem dziecka, niespełniającemu warunku niezbędnych szkoleń, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczących rodzin zastępczych.

3. Do limitów liczby dzieci przebywających w miejscach, o których mowa w art. 28 ust. 2, art. 53 ust. 1, art. 61 ust. 1, art. 67 ust. 2 i 3, art. 95 ust. 3, 4 i 4a, art. 109 ust. 2 i 3 i art. 111 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz limitów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 127 tej ustawy, nie wlicza się umieszczonych w pieczy zastępczej dzieci będących obywatelami Ukrainy, przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1. Każdorazowe przyjęcie dziecka

do miejsc wskazanych w przepisach wymienionych w zdaniu pierwszym wymaga zgody wojewody oraz odpowiednio wójta, starosty lub marszałka województwa.

4. W placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego są umieszczane dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, w wieku powyżej 3. roku życia. Umieszczenie dziecka w wieku do 3. roku życia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego jest możliwe w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub w placówce tej przebywa rodzeństwo dziecka.

4a. W systemie pieczy zastępczej, o której mowa w dziale III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nie umieszcza się małoletniego, o którym mowa w art. 27e pkt 1, z wyłączeniem przypadków, gdy dobro dziecka jest zagrożone.

5. Wojewoda, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, może wydać zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, w której będą umieszczane wyłącznie dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, pomimo niespełnienia warunków i standardów, o których mowa w art. 106 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6. Wojewoda, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w związku z koniecznością zapewnienia pieczy zastępczej dzieciom będącym obywatelami Ukrainy, przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może wydawać starostom lub marszałkom województw polecenia w zakresie organizacji pieczy zastępczej. Do poleceń stosuje się odpowiednio art. 12 ust. 10–16.”,

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Za zgodą wojewody oraz odpowiednio starosty lub marszałka województwa w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej, w której są umieszczane dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudnieni jako:

- 1) wychowawcy lub opiekunowie dziecięcy,
- 2) psychologowie,
- 3) pedagodzy

– obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.”,

c) uchyla się ust. 10 i 11,

d) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Za zgodą odpowiednio wójta lub starosty w placówce wsparcia dziennego, w której z opieki i wychowania korzystają dzieci będące obywatelami Ukrainy, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, mogą być zatrudnieni jako:

- 1) osoby pracujące z dziećmi,
- 2) psychologowie,
- 3) pedagodzy

– obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.”,

e) uchyla się ust. 13 i 14,

f) ust. 14a i 14b otrzymują brzmienie:

„14a. Obywatel Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, starający się o zatrudnienie w placówce wsparcia dziennego lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej, składa oświadczenie, że spełnia warunki, o których mowa odpowiednio w art. 26 ust. 2 pkt 1–3, art. 27 ust. 1

pkt 1 oraz art. 98 ust. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

14b. Obywatel Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, starający się o zatrudnienie jako osoba do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, składa oświadczenie, że spełnia warunki, o których mowa w art. 64 ust. 5 pkt 1–3 tej ustawy.”,

g) po ust. 14b dodaje się ust. 14ba–14bc w brzmieniu:

„14ba. Oświadczenia, o których mowa w ust. 14a i 14b, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie zawiera w nim klauzulę o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

14bb. Do osób pracujących w placówce wsparcia dziennego lub w instytucjonalnej pieczy zastępczej, będących obywatelami Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu II i III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

14bc. Do osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, będących obywatelami Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.”,

h) ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Za zgodą starosty u organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, mogą być zatrudnieni jako:

1) psychologzy,

2) pedagodzy

– obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, pomimo niespełniania wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.”,

i) uchyla się ust. 16;

22) po art. 27 dodaje się art. 27a–27e w brzmieniu:

„Art. 27a. 1. Obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, którzy osiągnęli pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w dziale III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mogą przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą odpowiednio tej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia, jeżeli przebywa co najmniej rok na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczy się:

- 1) w szkole w ramach polskiego systemu oświaty;
- 2) w uczelni w ramach polskiego systemu szkolnictwa wyższego;
- 3) u pracodawcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu przygotowania zawodowego;
- 4) na kursach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do obywatela Ukrainy, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, który osiągnął pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej oraz legitymuje się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

3. Do osób, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy art. 37 ust. 3–8, art. 38d–38f, art. 82, art. 83 ust. 2 i 3a, art. 84 pkt 1, art. 85 ust. 4, art. 87, art. 191 ust. 1, 4a, 4b, 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 27b. 1. Obywatelowi Ukrainy, przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, opuszczającego, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

2. Do osób, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio art. 38d–38f, art. 140 ust. 2–3, art. 143 ust. 1, 3, 4, art. 144, art. 145 ust. 1, 2, 6, 8 i 9, art. 146–148, art. 151–153, art. 191 ust. 1, 4a, 4b, 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Pomoc na kontynuowanie nauki jest przyznawana osobie, o której mowa w ust. 1, która przebywała w pieczy zastępczej, o której mowa w dziale III ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przez okres co najmniej roku oraz uczy się w ramach polskiego systemu oświaty lub szkolnictwa wyższego.

4. Do okresów pobytu w pieczy zastępczej, o których mowa w ust. 3, wlicza się również:

- 1) okresy pobytu w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz w okręgowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, zapewniającym całodobową opiekę, i młodzieżowym ośrodku wychowawczym, jeżeli orzeczenie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej nie zostało uchylone;
- 2) okres pobytu osoby pełnoletniej w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, na zasadach określonych w ust. 1;
- 3) okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej;

4) okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod opieką opiekuna tymczasowego, o którym mowa w art. 25, jeśli przed przybyciem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej małoletni był umieszczony w rodzinnej formie pieczy zastępczej na terytorium Ukrainy i przybył do Rzeczypospolitej Polskiej z osobą sprawującą nad nim tę pieczę.

5. Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, pracownik organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inna osoba wyznaczona przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

6. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę, o której mowa w ust. 1, wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

7. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1, informuje powiat właściwy ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby, o której mowa w ust. 1, o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia.

8. Zmiany indywidualnego programu usamodzielnienia wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

9. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1, dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Art. 27c. 1. Osobie, o której mowa w art. 27e pkt 1, będącej obywatelem Ukrainy, przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, której pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, ukraińską instytucjonalną pieczę zastępczą:

- 1) przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

2. Do osób, o których mowa w ust. 1 stosuje się odpowiednio art. 38d–38f, art. 140 ust. 3, art. 143 ust. 1, 3 i 4, art. 144, art. 145 ust. 1, 6 pkt 1, ust. 8 i 9, art. 146–148, art. 151 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. Pomoc na kontynuowanie nauki jest przyznawana osobie, o której mowa w ust. 1, która przebywała w pieczy zastępczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej roku oraz uczy się w ramach polskiego systemu oświaty.

4. Do okresów pobytu w pieczy zastępczej, o których mowa w ust. 3, wlicza się również nieprzerwany okres pobytu osoby, o której mowa w ust. 1, pod opieką opiekuna tymczasowego, o którym mowa w art. 25.

5. Osoba, o której mowa w ust. 1, co najmniej 6 miesięcy przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby.

6. Opiekunem usamodzielnienia może być koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, pracownik organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inna osoba wyznaczona przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

7. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę, o której mowa w ust. 1, wspólnie z opiekunem usamodzielnienia co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

8. Kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1, informuje powiat właściwy ze względu na planowane miejsce osiedlenia się osoby, o której mowa w ust. 1, o zamiarze osiedlenia się tej osoby w miejscowości wskazanej w indywidualnym programie usamodzielnienia oraz przesyła mu kopię tego programu i informacje o opiece usamodzielnienia.

9. Zmiany indywidualnego programu usamodzielnienia wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

10. Po zakończeniu realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osoba usamodzielniana wraz z opiekunem usamodzielnienia i kierownikiem powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1, dokonują oceny końcowej procesu usamodzielnienia.

Art. 27d. Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy finansowanie:

- 1) pobytu w pieczy zastępczej osoby, o której mowa w art. 27a;
- 2) pomocy, o której mowa w art. 27b ust. 1 pkt 1 i art. 27c ust. 1 pkt 1.

Art. 27e. Zawarte w przepisach art. 25 ust. 7, art. 25¹ ust. 1, 2, 5 i 6, art. 25a ust. 1, art. 27 ust. 4a, art. 27b ust. 4 pkt 3 oraz art. 27c ust. 1, określenie „ukraińska instytucjonalna piecza zastępcza”, oznacza odpowiednio dzieci lub osoby z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej:

- 1) dzieci lub osoby pełnoletnie, które bezpośrednio przed przyjazdem do Rzeczypospolitej Polskiej były umieszczone na terytorium Ukrainy w instytucjach zapewniających całodobowy pobyt, różnych typów, form własności i podporządkowania, i które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej w ramach zorganizowanej ewakuacji tych instytucji;
- 2) osoby zatrudnione w instytucjach, o których mowa w pkt 1, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej w celu sprawowania opieki nad osobami wymienionymi w pkt 1;
- 3) członkowie rodzin osób, o których mowa w pkt 2, które przybyły wraz z nimi do Rzeczypospolitej Polskiej.”;

23) w art. 29:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Obywatel Ukrainy, o którym mowa w ust. 1, ubiegający się o świadczenia z pomocy społecznej składa oświadczenie, że nie jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 3.”,

- b) uchyla się ust. 3;
- 24) uchyla się art. 30 i art. 31;
- 25) dodaje się art. 31a w brzmieniu:

„Art. 31a. 1. W sytuacji dużego napływu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, minister właściwy do spraw polityki społecznej, mając na uwadze konieczność zapewnienia ochrony tym obywatelom Ukrainy, może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić, na czas oznaczony, możliwość wypłaty obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, i który został wpisany do rejestru PESEL, jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczonego na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe.

2. Organem właściwym w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego jest wójt, burmistrz, prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce pobytu osoby, o której mowa w ust. 1.

3. Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

4. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego składa osoba uprawniona, jej przedstawiciel ustawowy, opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 25, albo osoba sprawująca faktyczną pieczę nad dzieckiem.

5. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego zawiera dane osoby składającej wniosek lub dane osoby, w imieniu której wniosek jest składany:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) rodzaj dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 6) serię i numer dokumentu stanowiącego podstawę przekroczenia granicy;
- 7) informację o dacie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) adres pobytu;
- 9) dane kontaktowe, w tym numer telefonu lub adres poczty elektronicznej – o ile je posiada;
- 10) numer PESEL.

6. Przyznanie przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta jednorazowego świadczenia pieniężnego nie wymaga wydania decyzji. Odmowa przyznania jednorazowego świadczenia pieniężnego wymaga wydania decyzji.

7. Wypłata jednorazowego świadczenia pieniężnego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej, realizowanym przez gminy.

8. Jednorazowe świadczenie pieniężne i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

9. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 8, wynoszą 2% kwoty przeznaczonej na wypłatę jednorazowego świadczenia.

10. Ośrodek pomocy społecznej, centrum usług społecznych albo inna jednostka organizacyjna gminy, do celów udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, przetwarza dane osób, o których mowa w ust. 5.”;

26) art. 33 otrzymuje brzmienie:

„Art. 33. 1. Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może być przyznana pomoc żywnościowa w ramach Programu

Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021–2027 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, zwanego dalej „Programem FEPŻ”.

2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, jest przyznawana pod warunkiem spełniania przez obywatela Ukrainy kryteriów kwalifikowania do pomocy żywnościowej w ramach Programu FEPŻ na podstawie odrębnych przepisów.”;

27) po art. 35 dodaje się art. 35a i art. 35b w brzmieniu:

„Art. 35a. 1. Do stanu zatrudnienia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, nie wlicza się również osób niebędących osobami niepełnosprawnymi, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, a przebywających na urlopie bezpłatnym udzielonym w związku z ich uczestnictwem w działaniach wojennych na terytorium Ukrainy – w odniesieniu do wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych za miesiące przypadające w okresie trwania tych działań, począwszy od 1 marca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, wraz z wnioskiem o udzielenie urlopu bezpłatnego składają, zatrudniającemu ich pracodawcy, pisemne oświadczenia o celu wnioskowanego urlopu.

3. Do liczby ogółem dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy, o której mowa w art. 21 ust. 2d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, nie wlicza się osób niebędących osobami niepełnosprawnymi, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – w odniesieniu do wpłat należnych za miesiące przypadające w okresie trwania tego konfliktu, nie dłuższym jednak niż do 31 grudnia 2024 r.

Art. 35b. 1. Osoba, o której mowa w art. 35a ust. 1, podlega wyłączeniu ze stanu zatrudnienia u pracodawcy, u którego jest zatrudniona, proporcjonalnie do jej przeciętnego miesięcznego wymiaru czasu pracy.

2. Łączny wymiar wyłączenia osoby, o której mowa w ust. 1, u wszystkich pracodawców nie może przekraczać jednego etatu. W przypadku zatrudnienia tej osoby w wymiarze czasu pracy ogółem przekraczającym ogółem pełny wymiar czasu pracy,

podlega ona wyłączeniu ze stanu zatrudnienia na podstawie art. 35a ust. 1 w pierwszej kolejności u tego pracodawcy, który wcześniej ją zatrudnił.

3. Pracodawca zatrudniający osoby, o których mowa w art. 35a ust. 1, przekazuje Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wykaz ich numerów PESEL, przeciętny miesięczny wymiar czasu pracy pracowników, oraz daty ich zatrudnienia w deklaracji wpłat na ten Fundusz.”;

28) w art. 37 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W przypadku nadania w rejestrze PESEL, statusu, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, uznaje się, że osobie, której nadano w ten sposób numer PESEL, przysługuje uprawnienie, o którym mowa w ust. 1.”;

29) w art. 42:

a) w ust. 7 wyrazy „dobrowolnego powrotu” zastępuje się wyrazami „dobrowolnego wyjazdu”,

b) ust. 13 otrzymuje brzmienie:

„13. Do obywatela Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, i który posiada status UKR, nie stosuje się art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie, w jakim przepis ten odwołuje się do udzielenia ochrony czasowej, jeżeli ubiega się on o udzielenie:

- 1) zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
- 2) zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, o którym mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
- 3) zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 142 ust. 1 lub 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
- 4) zezwolenia na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 158 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
- 5) zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną, o którym mowa w art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.”;

c) po ust. 13 dodaje się ust. 13a w brzmieniu:

„13a. Jeżeli obywatel Ukrainy ubiega się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną w przypadku, o którym mowa w ust. 13 pkt 5, i jest członkiem rodziny cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, nie stosuje się przepisu art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie, w jakim przepis ten przewiduje minimalny okres pobytu tego cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, minimalną liczbę udzielonych mu zezwoleń na pobyt czasowy oraz minimalny okres, na jaki zostało udzielone zezwolenie na pobyt czasowy, na podstawie którego ten cudzoziemiec zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.”;

30) w art. 42a w ust. 1 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„W przypadku gdy obywatel Ukrainy ubiega się o udzielenie mu zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 181 ust. 1 lub art. 185a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, zezwolenia udziela się na okres 6 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji.”;

31) po art. 42b dodaje się art. 42c–42v w brzmieniu:

„Art. 42c. Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, wydaje się, na jego wniosek, kartę pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) w dniu 4 marca 2024 r. posiadał status UKR;
- 2) w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu posiada status UKR;
- 3) posiadał nieprzerwany status UKR przynajmniej przez 365 dni.

Art. 42d. Kartę pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, wydaje się również dziecku urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą, o której mowa w art. 2 ust. 1 zdanie pierwsze, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) pobyt tego dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 zdanie drugie;
- 2) w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu dziecko to posiada status UKR;

3) matce tego dziecka wydano kartę pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c. Art. 42e. 1. Wydania karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c, odmawia się, gdy:

- 1) obywatel Ukrainy nie spełnia warunków, o których mowa w art. 42c, lub
- 2) obowiązuje wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3) dane obywatela Ukrainy znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu, lub
- 4) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 5) obywatel Ukrainy nie uiścił opłaty za wydanie karty pobytu, lub
- 6) obywatel Ukrainy nie uiścił opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1.

2. Wydania karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42d, odmawia się jeżeli obywatel Ukrainy:

- 1) nie spełnia warunków, o których mowa w art. 42d, lub
- 2) nie uiścił opłaty za wydanie karty pobytu, lub
- 3) nie uiścił opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 5 lub 6 lub ust. 2 pkt 2 lub 3, nie stosuje się przepisów art. 261 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 42f. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, obywatel Ukrainy składa wniosek o wydanie karty pobytu wyłącznie w postaci elektronicznej z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców na formularzu zawierającym następujące dane i informacje dotyczące tego obywatela Ukrainy:

- 1) imię (imiona);
- 2) imię (imiona) poprzednie;
- 3) nazwisko;
- 4) nazwiska poprzednie;
- 5) nazwisko rodowe;
- 6) imiona rodziców;

- 7) datę urodzenia;
- 8) miejsce urodzenia;
- 9) kraj urodzenia;
- 10) informację o narodowości;
- 11) informację o obywatelstwie lub obywatelstwach;
- 12) płeć;
- 13) rysopis:
  - a) wzrost w centymetrach,
  - b) kolor oczu,
  - c) znaki szczególne;
- 14) informację o stanie cywilnym;
- 15) numer PESEL;
- 16) następujące dane dotyczące dokumentu podróży obywatela Ukrainy:
  - a) serię i numer,
  - b) datę wydania i datę upływu ważności,
  - c) nazwę organu wydającego,
  - d) liczbę osób wpisanych do dokumentu podróży;
- 17) informacje o miejscu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) informacje o karalności, o prowadzonych przeciwko obywatelowi Ukrainy postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;
- 19) oświadczenie o prawdziwości danych zawartych we wniosku oraz klauzulę o treści:
„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”;
- 20) datę złożenia wniosku;
- 21) pouczenia.
  2. Wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, może zawierać następujące dane dotyczące obywatela Ukrainy:
    - 1) numer telefonu do kontaktu;
    - 2) adres poczty elektronicznej.

3. Obywatel Ukrainy, składając wniosek o wydanie karty pobytu, w sposób, o którym mowa w ust. 1, dołącza do niego z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców:

- 1) fotografię spełniającą wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 285 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 2) odwzorowanie cyfrowe potwierdzenia uiszczenia opłaty za wydanie karty pobytu;
- 3) odwzorowanie cyfrowe potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1.

4. W imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, składa jedno z rodziców, opiekun, kurator lub opiekun tymczasowy, o którym mowa w art. 25 – których dane są gromadzone w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1, na podstawie art. 6 ust. 5 pkt 1.

5. Obywatel Ukrainy, składając wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, opatruje go kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym opatruje osoba składająca wniosek w imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 19, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Klauzula, o której mowa w ust. 1 pkt 19, zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

7. Wojewoda pozostawia bez rozpoznania wnioski o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, złożony w inny sposób niż z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając:

- 1) dane i informacje, o których mowa w ust. 1;
- 2) konieczność zapewnienia czytelności i kompletności wzoru formularza wniosku o wydanie karty pobytu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 42g. 1. Wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w art. 42f ust. 1, uznaje się za złożony w przypadku, gdy zostaną spełnione łącznie następujące wymogi:

- 1) dane obywatela Ukrainy, który złożył wniosek o wydanie karty pobytu lub w imieniu którego został złożony wniosek o wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42f ust. 4, zawarte w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1, oraz rejestrze PESEL są kompletne;
- 2) wniosek o wydanie karty pobytu został opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym przez obywatela Ukrainy, a w przypadku, o którym mowa w art. 42f ust. 4, kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem osobistym lub podpisem zaufanym przez osobę składającą wniosek w imieniu osoby nieposiadającej zdolności do czynności prawnych lub posiadającej ograniczoną zdolność do czynności prawnych.

2. Dane obywatela Ukrainy uważa się za kompletne, jeżeli w dniu składania wniosku, o którym mowa w art. 42f ust. 1:

- 1) w rejestrze PESEL znajdują się następujące dane i informacje:
  - a) imię (imiona),
  - b) nazwisko,
  - c) data urodzenia,
  - d) miejsce urodzenia,
  - e) płeć,
  - f) informacja o obywatelstwie,
  - g) seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży obywatela Ukrainy;
- 2) w rejestrze obywateli Ukrainy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, znajdują się następujące dane i informacje:
  - a) odciski palców lub informacja o fizycznej niemożności pobrania odcisków palców, o której mowa w art. 4 ust. 9 pkt 3, albo informacja o chwilowej niemożności pobrania odcisków palców, o której mowa w art. 4 ust. 9 pkt 2, o ile podjęto co najmniej dwukrotnie próbę pobrania odcisków palców,
  - b) odwzorowanie własnoręcznego podpisu osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć podpisu.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w celu umożliwienia złożenia przez obywatela Ukrainy wniosku o wydanie karty pobytu, o którym mowa w art. 42f ust. 1, w postaci elektronicznej z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym

prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, za pośrednictwem usług teletransmisji danych zapewnia wojewodzie oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców możliwość weryfikacji, czy w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1, znajdują się dane, o których mowa w art. 6 ust. 5 pkt 4 i 5, oraz udostępnia te dane lub informacje o niemożności pobrania odcisków palców, o których mowa w art. 4 ust. 9 pkt 2 lub 3. W przypadku, o którym mowa w art. 4 ust. 9 pkt 2, udostępnia się także informację o ostatniej próbie pobrania odcisków palców.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji, w celu umożliwienia złożenia przez obywatela Ukrainy wniosku o wydanie karty pobytu, o którym mowa w art. 42f ust. 1, w postaci elektronicznej z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, udostępnia wojewodzie oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców z rejestru PESEL dane i informacje:

- 1) imię (imiona);
- 2) nazwisko;
- 3) datę urodzenia;
- 4) miejsce urodzenia;
- 5) informację czy dziecko urodziło się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) płeć;
- 7) numer PESEL;
- 8) informację o obywatelstwie;
- 9) serię, numer i datę ważności ostatniego zarejestrowanego dokumentu podróży obywatela Ukrainy lub informację o braku takiego dokumentu;
- 10) informację o posiadaniu statusu UKR w dniu 4 marca 2024 r.;
- 11) informację o posiadaniu statusu UKR w dniu składania wniosku;
- 12) informację o posiadaniu statusu UKR przez nieprzerwany okres 365 dni;
- 13) numery PESEL rodziców małoletniego, jeżeli znajdują się w rejestrze PESEL;
- 14) informacje o osobie faktycznie sprawującej opiekę nad małoletnim, o których mowa w art. 4 ust. 4 pkt 18.

Art. 42h. W przypadku złożenia wniosku o wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c, minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego odciski palców oraz odwzorowanie własnoręcznego podpisu obywatela Ukrainy, który złożył wniosek o wydanie karty pobytu, o którym mowa w art. 42f ust. 1, zgromadzone w rejestrze, o którym mowa

w art. 6 ust. 1, do rejestru, o którym mowa w art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w celu wydania karty pobytu, chyba że te odciski lub podpis nie mogły zostać pobrane zgodnie z art. 4 ust. 9 lub art. 6 ust. 5 pkt 5.

Art. 42i. 1. Przed wydaniem karty pobytu, w przypadku, o którym mowa w art. 42c, wojewoda zwraca się do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 449 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przy wykorzystaniu funkcjonalności umożliwiającej komunikowanie się z systemami teleinformatycznymi tych organów, z wnioskiem o przekazanie informacji, czy pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, oraz Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego przekazują informację, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia wojewodę.

4. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, nie przekaże informacji w terminach, o których mowa w ust. 2 lub 3, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.

5. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do obywatela Ukrainy, który w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu, nie ukończył 13. roku życia.

Art. 42j. Do wydania lub wymiany karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, stosuje się przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, z wyjątkiem art. 229 ust. 2, 4, 6 i 7, art. 230 ust. 2, art. 231, art. 237, art. 243, art. 245–247 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 42k. Kartę pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, wydaje się lub odmawia się jej wydania w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie tej karty spełniającego wymogi określone w art. 42g ust. 1 i 2.

Art. 42l. W karcie pobytu wydanej w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d:

- 1) umieszcza się adnotację „Poprzednio posiadacz ochrony czasowej”;

- 2) umieszcza się informację o udzieleniu jej posiadaczowi zezwolenia na pobyt czasowy;
- 3) nie umieszcza się adresu zameldowania na pobyt stały lub czasowy.

Art. 42m. Za wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, pobiera się opłatę, o której mowa w art. 235 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w wysokości określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 239 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach dla wydania karty pobytu.

Art. 42n. 1. Kartę pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, wydaje lub odmawia jej wydania wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu obywatela Ukrainy w chwili złożenia wniosku o wydanie karty pobytu.

2. Właściwość miejscowa wojewody nie ulega zmianie w przypadku zmiany miejsca pobytu obywatela Ukrainy po złożeniu przez niego wniosku o wydanie karty pobytu.

3. Odmowa wydania karty pobytu następuje w formie decyzji.

4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach, o których mowa w art. 42c i art. 42d.

Art. 42o. 1. Karta pobytu wydana w przypadku, o którym mowa w art. 42c, jest ważna przez okres 3 lat od dnia wydania.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 42d, okres ważności karty pobytu wydanej dziecku odpowiada okresowi ważności karty pobytu wydanej matce dziecka.

Art. 42p. 1. Kartę pobytu wydaną w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, wymienia lub odmawia jej wymiany wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

2. Odmowa wymiany karty pobytu wydanej w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, następuje w drodze decyzji.

3. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawie wymiany karty pobytu wydanej w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d.

Art. 42q. 1. Z dniem odbioru przez obywatela Ukrainy karty pobytu wydanej w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, jego uprawnienie, o którym mowa

w art. 2 ust. 1, staje się z mocy prawa zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym na okres do końca okresu ważności tej karty.

2. W przypadku nieodebrania karty pobytu w terminie 60 dni od dnia udostępnienia przez urząd wojewódzki informacji o możliwości jej odbioru, kartę pobytu unieważnia się w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 285 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. W takim przypadku opłata za wydanie karty pobytu oraz opłata skarbową za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy nie podlegają zwrotowi.

Art. 42r. 1. Za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1, pobiera się opłatę skarbową, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111) w wysokości określonej w załączniku do tej ustawy w części III w ust. 2.

2. Obowiązek zapłaty opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1, powstaje z chwilą złożenia wniosku o wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d.

Art. 42s. 1. Zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 42q ust. 1, cofa się obywatelowi Ukrainy jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 2) obowiązuje wpis jego danych do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, lub
- 3) opuścił on terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres co najmniej 6 miesięcy.

2. Zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 42q ust. 1, cofa wojewoda, który wydał obywatelowi Ukrainy kartę pobytu, w drodze decyzji.

3. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawie cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 42q ust. 1.

Art. 42t. 1. Obywatel Ukrainy, któremu wydano kartę pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c lub art. 42d, w okresie ważności tej karty, zawiadamia o każdej zmianie miejsca pobytu, w terminie 15 dni roboczych, wojewodę, który wydał temu obywatelowi Ukrainy kartę pobytu.

2. W przypadku niedopełnienia przez obywatela Ukrainy obowiązku, o którym mowa w ust. 1, pisma wojewody w postępowaniu wszczętym wobec tego obywatela Ukrainy po wydaniu karty pobytu uważa się za doręczone pod dotychczasowym adresem.

Art. 42u. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1, jest zwolniony z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Nie stosuje się do niego obowiązku powiadomienia, o którym mowa w art. 22 ust. 1.

Art. 42v. Obywatel Ukrainy, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w sposób, o którym mowa w art. 42q ust. 1, może podejmować i wykonywać działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na takich samych zasadach jak obywatele polscy.”;

32) w art. 50:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 października 2025 r., zwracają środki z Funduszu niewykorzystane do dnia 30 września 2025 r., na wydzielony rachunek Funduszu. Przepisu art. 14 ust. 18 nie stosuje się.”,

b) po ust. 5a dodaje się ust. 5b w brzmieniu:

„5b. W roku 2025 jednostki samorządu terytorialnego przekazują informacje, o których mowa w art. 14 ust. 16, wyłącznie w zakresie wykorzystania środków z Funduszu, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. oraz według stanu na dzień 30 września 2025 r., odpowiednio w terminie do dnia 1 marca 2025 r. oraz do dnia 15 października 2025 r.”,

c) w ust. 6 wyrazy „W latach 2023 i 2024” zastępuje się wyrazami „W latach 2023–2025”;

33) art. 50a i art. 50b otrzymują brzmienie:

„Art. 50a. Do dnia 30 września 2025 r. prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne niepubliczne szkoły podstawowe dla dorosłych, niepubliczne licea ogólnokształcące dla dorosłych, niepubliczne branżowe szkoły II stopnia oraz niepubliczne szkoły policealne nie otrzymują dotacji, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 4–5a oraz art. 31a ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 123), na uczniów będących obywatelami Ukrainy, o których mowa w art. 50 ust. 6.

Art. 50b. 1. W latach 2023–2025 jednostki samorządu terytorialnego otrzymują środki z Funduszu na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, w zakresie, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla tych szkół. Przepisy art. 55 ust. 5 i 6 oraz art. 69 ust. 5 w zakresie stosowania art. 55 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych stosuje się odpowiednio. Jednostki samorządu terytorialnego składają wnioski o przyznanie środków z Funduszu do wojewodów.

2. W 2025 r. wojewoda przyznaje środki z Funduszu, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia:

- 1) 3 czerwca – w przypadku złożenia wniosku o przyznanie środków z Funduszu przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie od dnia 15 kwietnia do dnia 6 maja;
  - 2) 8 sierpnia – w przypadku złożenia wniosku o przyznanie środków z Funduszu przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie od dnia 7 maja do dnia 11 lipca;
  - 3) 14 października – w przypadku złożenia wniosku o przyznanie środków z Funduszu przez jednostkę samorządu terytorialnego w terminie od dnia 12 lipca do dnia 15 września.”;
- 34) po art. 50b dodaje się art. 50ba w brzmieniu:

„Art. 50ba. W roku 2025:

- 1) przy naliczaniu i podziale dotacji, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, nie uwzględnia się uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium

- Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, objętych wychowaniem przedszkolnym;
- 2) przy podziale części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, nie uwzględnia się dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, za okres od dnia 1 stycznia 2025 r. do dnia 30 września 2025 r.”;
- 35) w art. 50c dodaje się ust. 10 i 11 w brzmieniu:

„10. W roku 2026 wskaźnik zwiększający, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oblicza się według następującego wzoru:

$$Wz_t = \frac{Wb_{t-1} - (O_{t-1} + WbUE_{t-1} + DPe_{t-1} + WbI_{t-1} + WbF_{t-1} + WbU_{t-1})}{\frac{\frac{2}{3}Lw_{t-2} + \frac{1}{3}Lw_{t-1}}{S_{t-1}}}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

Wz_t – wskaźnik zwiększający dla szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi w 2026 r.,

Wb_{t-1} – wydatki bieżące poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, z tym że do tych wydatków nie wlicza się wsparcia:

- 1) wydatkowanego zgodnie z art. 65 ust. 28a ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 9 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem

COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw;

- 2) uzyskanego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 65 ust. 36 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw i wydatkowanego na podstawie tych przepisów,

O_{t-1} – wykonane w 2025 r. w budżecie jednostki samorządu terytorialnego dochody z tytułu opłat za wyżywienie w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

$WbUE_{t-1}$ – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

Dp_{t-1} – wykorzystaną w 2025 r. przez jednostkę samorządu terytorialnego kwotę dotacji, o której mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, dla prowadzonych przez tę jednostkę szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

WbI_{t-1} – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące na finansowanie działalności internatów w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

WbP_{t-1} – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące na realizację programów rządowych, o których mowa w art. 90u ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

WbU_{t-1} – poniesione w 2025 r. – w okresie, w którym jednostka samorządu terytorialnego otrzymała wsparcie, o którym mowa w art. 50 ust. 6 –

z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, inne niż wymienione w $WbUE_{t-1}$, WbI_{t-1} i WbP_{t-1} wydatki bieżące na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami, będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,

S_{t-1} – kwotę przewidzianą w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego w 2025 r. na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, bez uwzględnienia kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego na wychowanków internatów w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

LuS_{t-1} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, przyjętą do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego w 2025 r. w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi,

Lu_{t-2} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, ustaloną na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2024 r., w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, z wyłączeniem dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,

Lu_{t-1} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, ustaloną na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2025 r., w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu, w których jest realizowany obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, niebędących szkołami specjalnymi, z wyłączeniem dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, na których jednostka samorządu terytorialnego otrzymała w 2025 r. wsparcie, o którym mowa w art. 50 ust. 6.

11. W roku 2026 wskaźnik zwiększający, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, oblicza się według następującego wzoru:

$$Wz_t = \frac{Wb_{t-1} - (O_{t-1} + WbUE_{t-1} + DPE_{t-1} + WbIE_{t-1} + WbPE_{t-1} + WbUE_{t-1})}{\frac{2}{3}Lx_{t-2} + \frac{1}{3}Lx_{t-1}} \cdot \frac{S_{t-1}}{LxS_{t-1}}$$

w którym poszczególne symbole oznaczają:

Wz_t – wskaźnik zwiększający dla szkół danego typu będących szkołami specjalnymi w 2026 r.,

Wb_{t-1} – wydatki bieżące poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu będących szkołami specjalnymi, z tym że do tych wydatków nie wlicza się wsparcia:

- 1) wydatkowanego zgodnie z art. 65 ust. 28a ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 9 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw;
- 2) uzyskanego na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 65 ust. 36 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw i wydatkowanego na podstawie tych przepisów,
  - O_{t-1} – wykonane w 2025 r. w budżecie jednostki samorządu terytorialnego dochody z tytułu opłat za wyżywienie w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi,
  - $WbUE_{t-1}$ – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu będących szkołami specjalnymi,
  - Dp_{t-1} – wykorzystaną w 2025 r. przez jednostkę samorządu terytorialnego kwotę dotacji, o której mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, dla prowadzonych przez tę jednostkę szkół danego typu będących szkołami specjalnymi,
  - WbI_{t-1} – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące na finansowanie działalności internatów w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi,
  - WbP_{t-1} – poniesione w 2025 r. z budżetu jednostki samorządu terytorialnego wydatki bieżące na realizację programów rządowych, o których mowa w art. 90u ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi,

- WbU_{t-1} – poniesione w 2025 r. – w okresie, w którym jednostka samorządu terytorialnego otrzymała wsparcie, o którym mowa w art. 50 ust. 6 – z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, inne niż wymienione w $WbUE_{t-1}$, WbI_{t-1} i WbP_{t-1} wydatki bieżące na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu będących szkołami specjalnymi, związane z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,
- S_{t-1} – kwotę przewidzianą w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego w 2025 r. na prowadzenie przez tę jednostkę szkół danego typu będących szkołami specjalnymi, bez uwzględnienia kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego na wychowanków internatów w prowadzonych przez tę jednostkę szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi,
- LuS_{t-1} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, przyjętą do naliczenia części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego w 2025 r. w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi,
- Lu_{t-2} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, ustaloną na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2024 r., w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi, z wyłączeniem dzieci i uczniów będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r.

w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa,

Lu_{t-1} – liczbę dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju, uczniów i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, ustaloną na podstawie danych systemu informacji oświatowej według stanu na dzień 30 września 2025 r., w prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego szkołach danego typu będących szkołami specjalnymi, z wyłączeniem dzieci i uczniów, na których jednostka samorządu terytorialnego otrzymała w 2025 r. wsparcie, o którym mowa w art. 50 ust. 6, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.”;

36) art. 52a otrzymuje brzmienie:

„Art. 52a. Do dzieci, na które jednostki samorządu terytorialnego otrzymały wsparcie, o którym mowa w art. 50 ust. 6, nie stosuje się przepisów art. 50 ust. 2, 4 i 5 oraz art. 51 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, w miesiącach objętych tym wsparciem.”;

37) w art. 55b:

a) w ust. 1 wyrazy „W latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024” zastępuje się wyrazami „Do dnia 30 września 2025 r.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku uczniów, którzy zgodnie z ust. 1, rozpoczęli w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 dodatkową naukę języka polskiego, prawo do tej nauki przysługuje na okres nie dłuższy niż 36 miesięcy.”;

38) w art. 56 wyrazy „W latach szkolnych 2021/2022–2023/2024” zastępuje się wyrazami „W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025”;

39) w art. 56a wyrazy „31 sierpnia 2024 r.” zastępuje się wyrazami „31 sierpnia 2025 r.”;

40) w art. 57 wyrazy „W latach szkolnych 2021/2022–2023/2024” zastępuje się wyrazami „W latach szkolnych 2021/2022–2024/2025”;

41) po art. 57 dodaje się art. 57a w brzmieniu:

„Art. 57a. W roku szkolnym 2024/2025 na stanowisku asystenta międzykulturowego, o którym mowa w art. 165 ust. 8a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, może być zatrudniona osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego, jeżeli posiada znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki. Wymogu znajomości języka polskiego potwierdzonej dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, nie stosuje się.”;

42) w art. 58 w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „31 sierpnia 2024 r.” zastępuje się wyrazami „31 sierpnia 2025 r.”;

43) po art. 58a dodaje się art. 58b i art. 58c w brzmieniu:

„Art. 58b. 1. W roku szkolnym 2024/2025 egzamin ósmoklasisty, o którym mowa w rozdziale 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dla uczniów i słuchaczy będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, jest przeprowadzany z matematyki i języka obcego nowożytnego.

2. W roku szkolnym 2024/2025 uczeń i słuchacz, o którym mowa w ust. 1, może przystąpić do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, rodzice ucznia lub słuchacz:

- 1) w deklaracji, o której mowa w art. 44zy ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, informują o zamiarze przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego;
- 2) mogą złożyć dyrektorowi szkoły, nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu ósmoklasisty, pisemną informację o rezygnacji z przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego.

4. W przypadku ucznia lub słuchacza, który nie przystąpił do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, w zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu ósmoklasisty, w miejscu przeznaczonym na wpisanie wyniku egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego, wpisuje się odpowiednio „nie przystępował” albo „nie przystępowała”.

Art. 58c. W przypadku uczniów i słuchaczy, którzy nie przystępowali do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego na podstawie art. 58b, w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznego liceum ogólnokształcącego, publicznego technikum i publicznej branżowej szkoły I stopnia na rok szkolny 2025/2026 ocenę z języka polskiego, wymienioną na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej, przelicza się na punkty w następujący sposób:

- 1) za ocenę celującą – przyznaje się 35 punktów;
  - 2) za ocenę bardzo dobrą – przyznaje się 30 punktów;
  - 3) za ocenę dobrą – przyznaje się 25 punktów;
  - 4) za ocenę dostateczną – przyznaje się 15 punktów;
  - 5) za ocenę dopuszczającą – przyznaje się 10 punktów.”;
- 44) w art. 61 w ust. 2 wyrazy „17–22” zastępuje się wyrazami „17–24”;
- 45) w art. 63 w ust. 1 i w ust. 3 wyrazy „przez okres 28 miesięcy” zastępuje się wyrazami „do 30 września 2025 r.”;
- 46) w art. 64 w ust. 2 wyrazy „22–27” zastępuje się wyrazami „22–28”;
- 47) po art. 64a dodaje się art. 64b w brzmieniu:

„Art. 64b. Od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia wskazanego w art. 2 ust. 1, obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie legalnego pobytu, w przypadkach, o których mowa w art. 22 ust. 1, posiadający uzyskany w Ukrainie dyplom:

- 1) jednolitych studiów na kierunku psychologia albo
  - 2) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku psychologia i drugiego stopnia na kierunku psychologia
- zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego specjalisty na kierunku psychologia albo magistra na kierunku psychologia, może świadczyć usługi psychologiczne obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym może udzielać świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.”;
- 48) w art. 68 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Osoba użyczająca lokal może w każdej chwili pisemnie wezwać obywatela Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, do jego opuszczenia, wyznaczając termin na opuszczenie lokalu nie krótszy niż 14 dni. Na wniosek osoby użyczającej lokal lub obywatela Ukrainy, wezwanego do opuszczenia lokalu, wojewoda może zapewnić pomoc na zasadach, określonych w art. 12.”;

49) w art. 71f dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w ust. 1, wystawione w zagranicznym zakładzie leczniczym lub przez zagranicznego lekarza powinno zawierać:

- 1) nazwę zagranicznego zakładu leczniczego lub imię i nazwisko zagranicznego lekarza, opatrzone datą wystawienia i podpisem;
- 2) początkową i końcową datę niezdolności do pracy.”;

50) po art. 100d dodaje się art. 100e w brzmieniu:

„Art. 100e. 1. W okresie do dnia 31 grudnia 2024 r. bieg terminów na wydanie przez ministra właściwego do spraw zdrowia decyzji administracyjnych, na podstawie art. 61 i art. 64, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres.

2. Czynności dokonane w okresie, o którym mowa w ust. 1, w postępowaniach w sprawach, o których mowa w ust. 1, są skuteczne.

3. W okresie, o którym mowa w ust. 1:

- 1) przepisów o bezczynności organu oraz o obowiązku organu prowadzącego postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezłaławieniu sprawy w terminie nie stosuje się;
- 2) organowi prowadzącemu postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, nie wymierza się grzywny ani nie zasądza się od niego sum pieniężnych na rzecz skarżących za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa.

4. Zaprzestanie czynności przez organ prowadzący postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, lub ich dokonywanie z opóźnieniem, w okresie, o którym mowa w ust. 1, nie może być podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 226 i 232) użyte w art. 52zo w ust. 1 we wprowadzeniu do wyliczenia i w ust. 2 oraz w art. 52zp–52zr wyrazy „do dnia 31 grudnia 2024 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 31 grudnia 2025 r.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805 oraz z 2024 r. poz. 232) użyte w art. 38wc w ust. 1 we wprowadzeniu

do wyliczenia i w ust. 2 oraz w art. 38xb wyrazy „do dnia 31 grudnia 2024 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 31 grudnia 2025 r.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, 1617, 1831 i 1972) w art. 7:

1) po ust. 1c dodaje się ust. 1d w brzmieniu:

„1d. Lekarzowi lub lekarzowi dentyście, który wykonywał zawód na podstawie prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2e lub 13, minister właściwy do spraw zdrowia może uznać, w drodze decyzji, czas wykonywania przez niego zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego jeżeli:

- 1) przez łącznie 2 lata wykonywał zawód lekarza albo lekarza dentystry na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w łącznym wymiarze czasu odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu w podmiocie leczniczym, który udzielał w tym czasie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 2) uzyskał pozytywną opinię kierownika podmiotu leczniczego, o którym mowa w pkt 1, w którym wykonywał zawód odpowiednio lekarza albo lekarza dentystry w wymiarze odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu minimum przez 12 miesięcy.”;
- 2) w ust. 2a w pkt 2 po wyrazach „w określonej dziedzinie medycyny” dodaje się wyrazy „oraz imienia, nazwiska i numeru prawa wykonywania zawodu opiekuna, o którym mowa w ust. 2g”;
- 3) w ust. 2e wyrazy „w terminie 7 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 30 dni”;
- 4) w ust. 2i w pkt 4 po wyrazach „w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń” dodaje się wyraz „wyłącznie”;
- 5) po ust. 2i dodaje się ust. 2ia i 2ib w brzmieniu:

„2ia. Na podstawie ust. 2i pkt 1 lekarz albo lekarz dentysta może wykonywać zawód dodatkowo tylko w jednym podmiocie leczniczym. Wydając nową decyzję zawierającą zgodę na podstawie ust. 2i pkt 1, minister właściwy do spraw zdrowia jednocześnie uchyla poprzednią decyzję zawierającą zgodę wydaną na tej podstawie.

2ib. Wydając nową decyzję zawierającą zgodę, o której mowa w ust. 2b, minister właściwy do spraw zdrowia jednocześnie uchyla poprzednią decyzję zawierającą zgodę wydaną na tej podstawie.”;

6) w ust. 13 wyrazy „w terminie 7 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 30 dni”;

7) w ust. 18 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uzyskania przez lekarza albo lekarza dentystę prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 1 albo ust. 2e;”;

8) po ust. 18 dodaje się ust. 18a i 18b w brzmieniu:

„18a. Lekarz lub lekarz dentysta, który posiada lub posiadał prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2e, nie może ubiegać się o uzyskanie zgody, o której mowa w ust. 9 lub 10.

18b. Łączny okres obowiązywania prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2e i 13, nie może przekroczyć 5 lat licząc od dnia wydania pierwszego dokumentu „Prawo wykonywania zawodu lekarza” albo „Prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty” na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Po upływie tego okresu prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2e i 13, wygasa.”;

9) dodaje się ust. 23 i 24 w brzmieniu:

„23. Okręgowa rada lekarska przyznaje prawo wykonywania zawodu oraz wydaje dokument „Prawo wykonywania zawodu lekarza” albo „Prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty”, o którym mowa w ust. 2e i 13, po przedłożeniu przez wnioskodawcę dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1 wymienionego w wykazie dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1, ogłoszonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej.

24. Przepisu ust. 21 nie stosuje się w przypadku gdy wnioskodawca nie przedłożył odpowiedniej okręgowej radzie lekarskiej dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego, o którym mowa w ust. 23.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 106 uchyla się ust. 2 i 3;

2) w art. 110:

a) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Szef Urzędu unieważnia zaświadczenie, o którym mowa w ust. 5, w przypadku:

1) ujawnienia, że cudzoziemiec:

- a) po wydaniu tego zaświadczenia uzyskał dokument pobytowy, o którym mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. Urz. UE L 212 z 07.08.2001, str. 12 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 162), wydany przez organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub
- b) nie był uprawniony do jego uzyskania, lub

2) pisemnego zawiadomienia przez cudzoziemca Szefa Urzędu o zrzeczeniu się prawa do korzystania z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 5, unieważnia się przez wprowadzenie do rejestru, o którym mowa w art. 119 ust. 1 pkt 5, informacji o unieważnieniu. Dniem unieważnienia zaświadczenia jest dzień wprowadzenia informacji do rejestru.”,

c) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, Szef Urzędu zawiadamia cudzoziemca, o którym mowa w ust. 10, o unieważnieniu zaświadczenia i obowiązku jego zwrotu. Jeżeli Szef Urzędu unieważnił zaświadczenie, o którym mowa w ust. 5, na podstawie ust. 10 pkt 1 lit. a, i cudzoziemiec nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Szef Urzędu zawiadamia go o tym unieważnieniu i obowiązku zwrotu tego zaświadczenia, o ile znany jest adres pobytu tego cudzoziemca w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej. Cudzoziemiec zwraca zaświadczenie w terminie 15 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.”,

d) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. W przypadku gdy Szef Urzędu zawiadomił cudzoziemca o unieważnieniu zaświadczenia i obowiązku jego zwrotu, i cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepis art. 299 ust. 6 pkt 1, ust. 7, 8 i 10 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, przy czym termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej biegnie od dnia następującego po dniu doręczenia zawiadomienia.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191 oraz z 2023 r. poz. 497, 1394 i 1941) w art. 8:

1) w pkt 24a:

a) lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) NUE – w przypadku cudzoziemca niewymienionego w lit. a, b, d, e,”,

b) w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) CUKR – w przypadku osoby, która zmieniła status UKR w trybie określonym w art. 42 ust. 13, art. 42c lub art. 42d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.”;

2) po pkt 24a dodaje się pkt 24b w brzmieniu:

„24b) przyczyna nadania lub utraty statusu, o którym mowa w pkt 24a lit. d;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2702 i 2705 oraz z 2023 r. poz. 185 i 1234) w art. 35a:

1) w ust. 6 wyrazy „w terminie 7 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 30 dni”;

2) w ust. 18 wyrazy „w terminie 7 dni” zastępuje się wyrazami „w terminie 30 dni”;

3) w ust. 26 skreśla się wyrazy „w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii”;

4) dodaje się ust. 28 i 29 w brzmieniu:

„28. Okręgowa rada pielęgniarstwa i położnych przyznaje prawo wykonywania zawodu oraz wydaje dokument „Prawo wykonywania zawodu pielęgniarstwa” albo „Prawo wykonywania zawodu położnej”, o którym mowa w ust. 6 i 18, po przedłożeniu przez wnioskodawcę dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1 wymienionego w wykazie dokumentów poświadczających znajomość

języka polskiego minimum na poziomie B1, ogłoszonym przez ministra właściwego do spraw zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej.

29. Przepisu ust. 26 nie stosuje się w przypadku kiedy wnioskodawca nie przedłożył odpowiedniej okręgowej radzie pielęgniarek i położnych dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego, o którym mowa w ust. 28.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, 1672, 1718 i 2005) w art. 165 po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W szkole może być zatrudniony asystent międzykulturowy. Asystent międzykulturowy udziela osobom, o których mowa w ust. 7, pomocy w kontaktach ze środowiskiem szkolnym, a także współdziała z ich rodzicami oraz szkołą.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1302 i 1941) w art. 48 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadkach, o których mowa w art. 6 ust. 3, minister właściwy do spraw wewnętrznych może do wydawania w jego imieniu paszportów tymczasowych w punktach paszportowych w portach lotniczych upoważnić wojewodę.”.

Art. 10. 1. Jeżeli osoba, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lub 3 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i przed wejściem w życie niniejszej ustawy przybyła legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, stosuje się do niej art. 2 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, termin, o którym mowa w art. 4 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, biegnie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. W przypadku gdy osoba, o której mowa w ust. 1, posiada zaświadczenie potwierdzające korzystanie z ochrony czasowej, o którym mowa w art. 110 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 5, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców unieważnia to zaświadczenie w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Do unieważnienia zaświadczenia stosuje się art. 110 ust. 10a i 11 ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i nie stosuje się art. 110 ust. 12 tej ustawy.

4. Jeżeli w okresie od dnia określonego w komunikacie, o którym mowa w art. 32, w imieniu osoby, o której mowa w ust. 1, został złożony wniosek o wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wymóg, o którym mowa w art. 42c pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uznaje się za spełniony.

Art. 11. 1. Świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, może zostać przyznane za okres do dnia 30 czerwca 2024 r.

2. Wniosek o świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem, nie później niż do dnia 31 lipca 2024 r.

3. Do wniosków o świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Od dnia 1 lipca 2024 r. do spraw zapewnienia zakwaterowania obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, przez podmioty, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się art. 68 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji prowadzi w systemie teleinformatycznym bazę danych wniosków o świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 13 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, złożonych do dnia 31 lipca 2024 r.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji jest administratorem danych zgromadzonych w bazie.

3. Organ gminy niezwłocznie wprowadza do bazy dane, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1–4, 6 i 8 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji umożliwia gminom, z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego:

- 1) weryfikację, czy dla osoby, której dotyczy wniosek, nie złożono wniosku ze wskazaniem innego miejsca pobytu na zakwaterowanie w okresie, o którym mowa w art. 13 ust. 4 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;

- 2) porównanie zawartych we wniosku danych osób fizycznych, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1, 2 i 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, z danymi w rejestrze PESEL;
- 3) sprawdzenie daty wjazdu obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

5. Minister właściwy do spraw informatyzacji udostępnia dane zgromadzone w bazie:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 2) ministrowi właściwemu do spraw rodziny,
- 3) wojewodom,
- 4) gminom

– w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy.

6. Dane gromadzone w bazie, podlegają archiwizacji na zasadach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 2 i 2b ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164).

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji przekazuje dane, o których mowa w ust. 1, do archiwum państwowego po upływie 3 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 13. Przepisy art. 14 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do finansowania lub dofinansowania ze środków pochodzących z Funduszu Pomocy udzielonego od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 14. Środki wpłacone w 2023 r. do Funduszu Pomocy, o którym mowa w art. 14 ustawy zmienianej w art. 1, z rezerwy celowej budżetu państwa, które do końca 2023 r. nie zostały wykorzystane, podlegają wykorzystaniu do finansowania zadań ujętych w planie finansowym Funduszu Pomocy na rok 2024.

Art. 15. 1. Przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 i ust. 3ba–3bc ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczenia wychowawczego na okres rozpoczynający się dnia 1 czerwca 2025 r. W sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego za okresy, które rozpoczęły się przed dniem 1 czerwca 2025 r. stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Przepisy art. 26 ust. 1 pkt 3 i ust. 3ba–3bc ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, mają zastosowanie po raz pierwszy przy ustalaniu prawa do świadczenia dobrego startu z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2025/2026. W sprawach

dotyczących świadczenia dobrego start z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2022/2023, roku szkolnego 2023/2024 oraz roku szkolnego 2024/2025 stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 16. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 29 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 17. Do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie art. 30 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 18. Wnioski o wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 31 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, złożone i nierozpatrzone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, podlegają rozpatrzeniu na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 19. Jeżeli obywatel Ukrainy złożył wniosek o wydanie karty pobytu w przypadku, o którym mowa w art. 42c ustawy zmienianej w art. 1, postępowanie w jednej ze spraw, o których mowa w art. 42 ust. 13 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, wszczęte na podstawie wniosku tego obywatela Ukrainy i niezakończone przed dniem złożenia przez niego wniosku o wydanie karty pobytu umarza się.

Art. 20. Do postępowań w sprawach udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 42a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 21. Jeżeli obywatel Ukrainy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 42 ust. 13 pkt 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, i do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie zostało wydane ostateczne postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy lub ostateczna decyzja o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, nie stosuje się przepisu art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, 185 i 547) w zakresie, w jakim przepis ten odwołuje się do udzielenia ochrony czasowej.

Art. 22. 1. Obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, zatrudniani

jako wychowawcy oraz opiekunowie dziecięcy w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na podstawie przepisów dotychczasowych, którzy nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych przewidzianych w niniejszej ustawie dla pracowników instytucjonalnych form pieczy zastępczej, mogą być zatrudniani w tych formach, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Obywatele Ukrainy, przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, zatrudniani jako osoby pracujące z dziećmi w placówce wsparcia dziennego na podstawie przepisów dotychczasowych, którzy nie spełniają wymagań kwalifikacyjnych przewidzianych w niniejszej ustawie dla pracowników placówek wsparcia dziennego, mogą być zatrudniani w tych placówkach, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 23. 1. Osobie, będącej obywatelem Ukrainy, przebywającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, której pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy opuściła, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu, może w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wskazać osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, przedstawić pisemną zgodę tej osoby oraz opracować wspólnie z opiekunem usamodzielnienia indywidualny program usamodzielnienia.

2. Osoba, będąca obywatelem Ukrainy, przebywająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, której pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy opuściła, po osiągnięciu pełnoletności, ukraińską instytucjonalną pieczę zastępczą, może w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wskazać osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, przedstawić pisemną zgodę tej osoby oraz opracować wspólnie z opiekunem usamodzielnienia indywidualny program usamodzielnienia.

Art. 24. Terminy, o których mowa w art. 22 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rozpoczęły swój bieg, nie ulegają wstrzymaniu.

Art. 25. Dane, o których mowa w art. 25a ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, nieusunięte z systemu teleinformatycznego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy są przechowywane przez okres 36 miesięcy od ustania przesłanek, dla których dane te zostały wprowadzone.

Art. 26. Przepisy art. 61 i art. 64 ustawy zmienianej w art. 1 mają zastosowanie również do wniosków złożonych w terminie wskazanym odpowiednio w art. 61 ust. 1 i art. 64 ust. 1 tej ustawy, które nie zostały rozpatrzone przed upływem terminu określonego odpowiednio w art. 61 ust. 1 i w art. 64 ust. 1 tej ustawy.

Art. 27. Przepis art. 52zr ustawy zmienianej w art. 2, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie do oświadczeń o posiadaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodka interesów życiowych) złożonych od dnia 1 stycznia 2025 r.

Art. 28. Do zaświadczeń, o których mowa w art. 110 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 5, wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy cudzoziemcom nieuprawnionym do ich uzyskania stosuje się przepis art. 110 ust. 10 pkt 1 lit. b ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 29. 1. Przepisów art. 7 ust. 23 i 24 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do osób, które uzyskały zgodę na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentystry, o której mowa:

- 1) w art. 7 ust. 2a, 9 lub 10 ustawy zmienianej w art. 4, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) w art. 61 ust. 1, ustawy zmienianej w art. 1, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisów art. 35a ust. 28 i 29 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do osób, które uzyskały zgodę na wykonywanie zawodu pielęgniarki albo położnej, o której mowa:

- 1) w art. 35a ust. 1, 14 lub 16 ustawy zmienianej w art. 7, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) w art. 64 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Postępowania w sprawach:

- 1) przyznania prawa wykonywania zawodu lekarza i prawa wykonywania zawodu lekarza dentystry oraz wydania dokumentu „Prawo wykonywania zawodu lekarza” albo „Prawo wykonywania zawodu lekarza dentystry”,
- 2) przyznania prawa wykonywania zawodu pielęgniarki i prawa wykonywania zawodu położnej oraz wydania dokumentu „Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki” albo „Prawo wykonywania zawodu położnej”

– wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie art. 7 ust. 23 i 24 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 35a ust. 28 i 29 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, są prowadzone zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

4. Osoby, które uzyskały zgodę na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentystry, o której mowa:

- 1) w art. 7 ust. 2a, 9 lub 10 ustawy zmienianej w art. 4, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy,
- 2) w art. 61 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

– są obowiązane do przedłożenia właściwej okręgowej radzie lekarskiej dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego, o którym mowa w art. 7 ust. 23 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie do dnia 1 stycznia 2026 r., pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentystry.

5. Osoby, które uzyskały zgodę na wykonywanie zawodu pielęgniarki albo położnej, o której mowa:

- 1) w art. 35a ust. 1, 14 lub 16 ustawy zmienianej w art. 7, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) w art. 64 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, na podstawie wniosku złożonego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

– są obowiązane do przedłożenia właściwej okręgowej radzie pielęgniarek i położnych dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego, o którym mowa w art. 35a ust. 28 ustawy zmienianej w art. 7, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie do dnia 1 stycznia 2026 r., pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu pielęgniarki albo położnej.

Art. 30. Zgody udzielone na podstawie art. 7 ust. 2b albo 2i ustawy zmienianej w art. 4, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane.

Art. 31. Wymóg podjęcia co najmniej dwukrotnie próby pobrania odcisków palców, o którym mowa w art. 42g ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, uważa się za spełniony, jeżeli co najmniej jedna z prób pobrania odcisków palców nastąpiła w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 32. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat określający dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających stosowanie przepisów:

- 1) art. 4 ust. 13d, art. 10 ust. 8 pkt 1 i art. 42c–42v ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą oraz
- 2) art. 8 pkt 24a lit. c i e ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

Art. 33. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych ogłosi w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat określający dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających stosowanie przepisów art. 4 ust. 20 i 20c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz art. 8 pkt 24b ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 14 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

Art. 34. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2024 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 4 lit. h w zakresie dodawanego ust. 13d, art. 1 pkt 8, art. 1 pkt 31 oraz art. 6 pkt 1 lit. a i b, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 32;
- 2) art. 1 pkt 4 lit. o i p w zakresie dodawanego ust. 20c oraz art. 6 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 33;
- 3) art. 1 pkt 4 lit. b i d, art. 1 pkt 7, art. 1 pkt 41 oraz art. 8, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2024 r.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.), zwana dalej również „ustawą”, „ustawą o pomocy” lub „ustawą specjalną”, została uchwalona w celu stworzenia szczególnej regulacji prawnej zapewniającej doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu obywatelom Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju pochodzenia. Dotychczasowe, ponad dwuletnie, stosowanie ustawy przyniosło doświadczenia wskazujące na potrzebę kolejnej jej nowelizacji, polegającej na doprecyzowaniu niektórych jej przepisów, zmianie części przyjętych rozwiązań, a także uzupełnieniu jej o nowe regulacje.

Dodatkowo decyzją wykonawczą Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz. Urz. UE L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj), przedłużono ochronę tymczasową udzielaną obywatelom Ukrainy uciekającym przed wojną do dnia 4 marca 2025 roku, co wymaga wprowadzenia stosownych zmian do ustawy, przy uwzględnieniu długości roku szkolnego. Dlatego też projektowana ustawa przedłuża okres obowiązywania ochrony tymczasowej w Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 30 września 2025 r. Dodatkowym uzasadnieniem dla przedłużenia obowiązywania ustawy do dnia 30 września 2025 r. jest zapewnienie, sprawnego i nieobciążającego dodatkowo organów administracji rządowej, procesu przechodzenia przez obywateli Ukrainy, korzystających obecnie z ochrony czasowej, na pobyt czasowy.

Przedłużenie obowiązywania ustawy o pomocy.

W związku z powyższym kluczowa projektowana zmiana sprowadza się do przedłużenia do dnia 30 września 2025 r. okresu, w którym pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy, którzy przybyli na to terytorium w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, jest uznawany za legalny (**zmiana art. 2 ust. 1 i 2** ustawy) oraz związanego z tym dostępem do świadczeń zdrowotnych, świadczeń rodzinnych i socjalnych, świadczeń wypłacanych przez ZUS oraz możliwości pobytu w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Obecnie okres, w którym pobyt obywateli Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny (obywateli Ukrainy korzystających na tym terytorium z ochrony czasowej poprzez instytucje ustawy specjalnej) kończy się z dniem 30 czerwca 2024 r., co zostało ukształtowane przepisami ustawy z dnia 9 lutego 2024 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawy

o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. poz. 232). Jak wyżej wspomniano decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382, wydana na podstawie art. 4 ust. 2 dyrektywy 20 Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między Państwami Członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz. Urz. UE L 212 z 07.08.2001, str. 12 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 4, str. 162), zwanej dalej „dyrektywą 2001/55/WE”, (weszła w życie z dniem 13 listopada 2023 r.), dokonała przedłużenia okresu udzielania tej ochrony do dnia 4 marca 2025 r. W ocenie projektodawcy zasadne jest, aby wykonanie zobowiązań wynikających z dyrektywy 2001/55/WE, w odniesieniu do tych cudzoziemców, którzy objęci są zakresem przepisów ustawy specjalnej, odbyło się przez wydłużenie funkcjonowania instytucji uregulowanych w tej ustawie, przy jednoczesnym uwzględnieniu długości roku szkolnego oraz możliwości sprawnej zmiany statusów pobytowych obywateli Ukrainy.

Projekt przewiduje ponadto przedłużenie do dnia 30 września 2025 r.:

- a) okresu, w którym organ gminy może upoważnić pracowników administracji publicznej lub jednostek organizacyjnych danej gminy, zgłoszonych przez ich pracodawców jako wolontariuszy do wykonywania czynności wynikających z art. 4 ustawy i art. 10 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, z późn. zm.),
- b) okresu, w którym dopuszcza się tymczasowe wykorzystanie oddanego do użytkowania obiektu budowlanego, na potrzeby zamieszkania zbiorowego obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy (zmiana art. 12a ust. 1 ustawy),
- c) okresu ważności wizy krajowej obywatela Ukrainy oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy, terminu do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz terminu dobrowolnego powrotu obywatela Ukrainy, okresu ważności kart pobytu, polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca oraz dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany” wydanych obywatelom Ukrainy, okresu, w którym pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie: wizy Schengen wydanej przez organ polski, wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego

jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), zwanego dalej: „rozporządzeniem 1030/2002”, wydanego przez właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru oraz w ramach ruchu bezwizowego uznaje się za legalny, okresu niestosowania art. 142 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm.) w postępowaniach w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej (zmiana art. 42 ustawy),

- d) okresu, w którym udziela się obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy na okres 6 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji, w przypadku gdy nie spełnia on wymogów udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu lub okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, nie uzasadniają jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące, lub wobec obywatela Ukrainy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy inne niż określone w art. 100 ust. 1 pkt 2–5 lub art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (zmiana art. 42a ust. 1 ustawy),
- e) okresu, w którym można nie wszczynać, w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1–8 i 10–16 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wobec obywatela Ukrainy, a wszczęte postępowanie w tej sprawie umorzyć, jeżeli przemawia za tym ważny interes tego obywatela (zmiana art. 42b ustawy),
- f) okresu, w którym minister właściwy do spraw zdrowia może nadać numer odpowiadający numerowi prawa wykonywania zawodu na wniosek lekarza albo lekarza dentystry, który uzyskał zaświadczenie, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, z późn. zm.), i zgłosił zamiar udzielania świadczeń zdrowotnych obywatelom Ukrainy (zmiana art. 63),
- g) okresu, w którym bieg terminów na załatwienie spraw dotyczących udzielenia cudzoziemcowi: zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej; zmiany: zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie

wymagającym wysokich kwalifikacji; cofnięcia cudzoziemcowi: zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej – w postępowaniach prowadzonych przez wojewodę nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres (zmiana art. 100d ustawy).

Skutkiem zmian i przedłużenia obowiązywania art. 2 ust. 1 i 2 ustawy specjalnej do dnia 30 września 2025 r. stanie się to, że ust. 10 i 11 w art. 2, które dotyczą pobytów uznawanych za legalne określonych grup obywateli Ukrainy w okresach odpowiednio do dnia 31 sierpnia 2024 r. oraz 30 września 2024 r. staną się bezprzedmiotowe, w konsekwencji czego powinny zostać uchylone.

Rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy.

Zmiana **art. 1 ust. 2** ustawy ma na celu rozszerzenie zakresu podmiotowego kategorii cudzoziemców, którzy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą korzystać z ochrony czasowej (tzw. tymczasowej ochrony) w oparciu właśnie o przepisy ustawy specjalnej. Instytucja tymczasowej ochrony, o której mowa w art. 2 lit. a dyrektywy 2001/55/WE która to po raz pierwszy została uruchomiona w odniesieniu do masowego napływu wysiedleńców z terytorium Ukrainy w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na to państwo rozpoczętą w dniu 24 lutego 2022 r. na mocy decyzji wykonawczej Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzającej istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkującej wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz. Urz. UE L 71, z 4.3.2022, str. 1–6), zwanej dalej „decyzją 2022/382”, została do prawa polskiego wdrożona dwutorowo. Zdecydowana większość (w znaczeniu liczbowym) cudzoziemców objętych zakresem podmiotowym art. 2 decyzji 2022/382 (przede wszystkim obywatele Ukrainy oraz określone członkowie ich rodzin, w szczególności ich małżonkowie) pozostaje objęta zakresem podmiotowym ustawy specjalnej. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawa określa szczególne zasady zalegalizowania pobytu obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, oraz obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka, którzy wraz z najbliższą rodziną z powodu tych działań wojennych przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis art. 2 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy specjalnej ustanawia podstawę prawną dla uprawnienia pobytowego dla wymienionej tam kategorii cudzoziemców, którego treścią jest pobyt tych osób na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznawany za legalny, aktualnie w okresie do dnia 30 czerwca 2024 r.

W odniesieniu do cudzoziemców objętych zakresem art. 2 decyzji 2022/382, do których nie mają zastosowania przepisy ustawy o pomocy, to korzystają oni z ochrony czasowej w ramach ogólnych instytucji wdrażających dyrektywę 2001/55/WE, uregulowanych w przepisach ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1504), zwanej dalej „ustawą o udzielaniu ochrony”. Z art. 106 ust. 4 ustawy o udzielaniu ochrony wynika jej subsydiarność względem ustawy specjalnej, względnie innych tego rodzaju ustaw, jeżeli byłyby uchwalane w związku z podobnymi masowymi napływami wysiedleńców. Zgodnie zaś z art. 107 ust. 1 ustawy o udzielaniu ochrony – ochrony czasowej udziela się na podstawie i w granicach określonych w decyzji Rady Unii Europejskiej, przez okres określony każdorazowo w tej decyzji (obecnie takimi decyzjami są: decyzja 2022/382 – regulacja zakresu podmiotowego, oraz decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz. Urz. UE L 2409, z 24.10.2023, str. 1–2), zwanej dalej „decyzją 2023/409”). Jednocześnie przepis art. 109 ust. 1 ustawy o udzielaniu ochrony ustanawia podstawy do wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji odmawiającej skorzystania z ochrony czasowej, stanowiące odpowiedniki określonych w art. 28 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE podstaw wyłączenia osoby z tymczasowej ochrony. Poza przypadkiem wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji o odmowie korzystania z ochrony czasowej, każdej osobie, która objęta jest zakresem odpowiedniej decyzji Rady Unii Europejskiej (obecnie jest to decyzja 2022/382), i wobec której nie stosuje się przepisów odrębnie regulujących jej sytuację prawną jako beneficjenta ochrony czasowej, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jest obowiązany wydać zaświadczenie potwierdzające korzystanie z ochrony czasowej, które pełni funkcję dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE.

Projektodawca proponuje rozszerzenie zakresu osób objętych przepisami ustawy specjalnej o dwie kategorie cudzoziemców, tj. o małoletnie dzieci obywateli Ukrainy oraz o małoletnie dzieci małżonków obywateli Ukrainy. W obu przypadkach chodzi o osoby, które same nie posiadają obywatelstwa ukraińskiego i w dzisiejszym stanie prawnym, będąc objętymi zakresem podmiotowym beneficjentów tymczasowej ochrony na podstawie art. 2 ust. 1 lit. c w zw. z art. 2 ust. 4 lit. b decyzji 2022/382, mogą korzystać jedynie z rozwiązań „ogólnych”, przewidzianych w przepisach ustawy o udzielaniu ochrony oraz w przepisach innych ustaw, które odwołują się do posiadania przez cudzoziemca ochrony czasowej. Jednocześnie jednak, na mocy art. 1 ust. 2 ustawy specjalnej, przepisy mają co do zasady zastosowanie do małżonków obywateli Ukrainy, którzy nie posiadają obywatelstwa tego

państwa. W ocenie projektodawcy utrzymywanie takiego dualizmu w kształtowaniu sytuacji prawnej nierzadko członków tych samych rodzin, nie ma uzasadnienia. Stąd zaproponowano zmianę brzmienia przepisu art. 1 ust. 2 ustawy specjalnej w kierunku ujęcia w nim również małoletnich dzieci obywateli Ukrainy oraz małoletnich dzieci małżonków obywateli Ukrainy, które to dzieci same nie posiadają obywatelstwa ukraińskiego. Takie rozwiązanie spowoduje, że kolejne kategorie cudzoziemców objętych ochroną tymczasową na mocy art. 2 decyzji 2022/382, będą mogły korzystać z instytucji pomocowych przewidzianych w ustawie specjalnej, i w konsekwencji zostaną wyłączone z zakresu stosowania ogólnych przepisów ustawy o udzielaniu ochrony.

Mając na uwadze zmiany w art. 1 zaproponowano zmianę brzmienia zdania drugiego w art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy, które reguluje sytuację prawną małoletnich cudzoziemców urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. przez matki, które posiadają uprawnienie pobytowe wynikające z art. 2 ust. 1 zdanie pierwsze (obywatelki Ukrainy lub żony obywateli Ukrainy). Zaproponowano zastrzec w tym przepisie – analogicznie jak w art. 1 ust. 2 – że jego zakresem nie są objęte małoletnie dzieci, które posiadają obywatelstwo polskie, jak również małoletnie dzieci, które posiadają obywatelstwo innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej. W ocenie projektodawcy zachowanie spójności poszczególnych przepisów ustawy jest wartością bardzo istotną. Mając zaś na uwadze to, że art. 2 ust. 1 zdanie drugie, tak jak art. 1 ust. 2, dokonują rozszerzenia zasadniczego zakresu podmiotowego ustawy, na który składają się obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi (art. 1 ust. 1), to zastrzeżenia im towarzyszące powinny być w sposób tożsamy ukształtowane.

Uszczelnienie systemu udzielania pomocy. Dostęp do rynku pracy. Wygaszenie części działań pomocowych.

Projekt przewiduje zmianę określonego w **art. 4** ustawy terminu na złożenie wniosku o nadanie numeru PESEL UKR z 30 dni od dnia przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na „niezwłocznie po przybyciu”. Zmiana ta jest powiązana z uszczelnianiem systemu oraz ze zmianami w art. 12 ustawy specjalnej. Przepis ten ma jedynie charakter instrukcyjny i nie nakłada na obywateli Ukrainy żadnych sankcji za niezłożenie wniosku. Ze względu na obowiązek posiadania ważnego dokumentu podróży mogą zdarzyć się przypadki, w których ten termin uzyskania PESEL UKR będzie dłuższy niż obecne 30 dni. Proponowana zmiana w art. 4 ust. 3a i ust. 9 pkt 1 ustawy specjalnej obniża wiek osób, od których pobierane są

odciski palców do 6. roku życia. Zmiana ma na celu skorelowanie regulacji dotyczących pobierania danych przechowywanych w rejestrze obywateli Ukrainy, o którym mowa w art. 6 ustawy z regulacjami dotyczącymi wydawania kart pobytu. W przypadku kart pobytu odciski palców zamieszcza się w dokumentach wydawanych osobom, które ukończyły 6 rok życia. Mając na względzie, że odciski palców pobierane w toku nadawania numeru PESEL obywatelom Ukrainy przekazywane są organowi właściwemu do wydania karty pobytu konieczne jest, dla usprawnienia całego procesu legalizacji pobytu obywateli Ukrainy w Polsce, umożliwienie pobierania odcisków palców do rejestru obywateli Ukrainy od osób, które ukończyły 6. rok życia.

W projektowanej zmianie art. 4 ust. 11 ustawy specjalnej przewidziano odejście od potwierdzania tożsamości przy nadawaniu numeru PESEL w oparciu o różne dokumenty przedstawiane przez cudzoziemców, także oświadczenie. Oznacza to powrót do zasady potwierdzania tożsamości wyłącznie w oparciu o ważny dokument paszportowy. W ocenie projektodawcy obecnie obywatele Ukrainy nie mają problemu z uzyskaniem dokumentu paszportowego wydawanego przez władze swojego Państwa, a co za tym idzie możliwe jest uszczelnienie procesu weryfikacji tożsamości. W konsekwencji zaproponowano także uchylene w art. 4 ust. 12 pozwalającego na potwierdzenie tożsamości na podstawie dokumentu unieważnionego. Zmiany w art. 4 ust. 13–16 ustawy są zmianami wynikowymi związanymi z odejściem od możliwości nadania numeru PESEL obywatelom Ukrainy na podstawie oświadczenia. Konsekwencją odejścia od możliwości nadania numeru PESEL na podstawie innych niż ważny dokument podróży dokumentów jest także propozycja dodania w art. 4 ust. 13a–13d. Przepis art. 4 ust. 13a ustawy zobowiązuje obywateli Ukrainy do potwierdzenia swojej tożsamości w dowolnym organie gminy w terminie 60 dni od daty wydania dokumentu podróży w przypadku, gdy ich numer PESEL nadany został w oparciu o inny dokument niż ważny dokument podróży. Dane dotyczące nowego dokumentu podróży zarejestrowane zostaną w rejestrze PESEL. Zmiana jest istotna w szczególności z punktu widzenia możliwości ubiegania się o kartę pobytu, co wymaga potwierdzenia swojej tożsamości w oparciu o ważny dokument podróży. Dopiero zarejestrowanie danych nowego dokumentu podróży w rejestrze PESEL pozwoli na ubieganie się o kartę pobytu, gdyż oznaczać będzie dokonanie przez obywatela Ukrainy potwierdzenia swojej tożsamości. W projektowanym art. 4 ust. 13b przewidziano, że dotyczy on także osób, którym numer PESEL nadany został co prawda w oparciu o dokument podróży lecz był on dokumentem nieważnym lub utracił już ważność.

Obowiązek ten nie będzie natomiast dotyczył osób, które dokonały rejestracji zmiany swojego dokumentu na ważny dokument podróży do dnia wejścia w życie ustawy. Natomiast w dodawanym w art. 4 ust. 13d przewidziano, że w przypadku uzyskania karty pobytu we wprowadzanym ustawowo trybie, status UKR zostanie automatycznie zmieniony na status CUKR bowiem osoba uzyska nowy tytuł pobytowy umożliwiający jej legalny pobyt w Polsce w miejsce ochrony czasowej.

Propozycja zmiany art. 4 ust. 17b jest związana z koniecznością zachowania w rejestrze PESEL pełnej historii w zakresie posiadanego statusu cudzoziemca.

Propozycja dodania w **art. 4 ust. 17ba** wynika ze zdiagnozowanej w praktyce organów, realizujących zadania związane z nadawaniem numeru PESEL ze statusem UKR oraz zarządzaniem tym statusem, sytuacji dotyczącej występowania w niektórych przypadkach braku automatycznej zmiany statusu, o której mowa w art. 4 ust. 17a, jak również konieczności przywracania statusu UKR z innej przyczyny, niż potwierdzenie przez osobę, że jej pobyt poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie trwał dłużej niż okres, o którym mowa w art. 11 ust. 2. Powyższe wymaga wskazania w ustawie specjalnej organu właściwego do odnotowywania w rejestrze PESEL zmiany statusu UKR w tego typu przypadkach.

W **art. 4 w ust. 17b i 17h** zaproponowano doprecyzowanie daty rejestracji statusu UKR w przypadku jego przywrócenia oraz ponownego nadania. Zmiany te są istotne z punktu widzenia działania urzędów gmin i wskazywania prawidłowych dat uzyskania statusu UKR, a w przypadku jego przywracania z uwagi na konieczność zachowania ciągłości jego posiadania.

Zmiana w **art. 4 w ust. 20** jest zmianą wynikową wobec zmiany zaproponowanej w przepisach ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, tj. poszerzenia zakresu danych gromadzonych w rejestrze PESEL o informacje o przyczynie nadania lub utraty statusu UKR. Zmiana jest wynikiem wskazywanych przez Komendę Główną Straży Granicznej problemów w interpretacji zdarzeń związanych z nadaniem lub utratą statusu UKR. Wprowadzenie przyczyny nadania lub utraty statusu pozwoli na lepsze zarządzanie uprawnieniami obywatela Ukrainy w bazie Komendanta Głównego Straży Granicznej. Przyczyny te zostaną zdefiniowane dla urzędników w oparciu o wypracowany z Komendą Główną Straży Granicznej słownik, który będzie zawierać pozycje dedykowane ponownemu nadaniu np. na skutek wjazdu do Polski przez granicę wewnętrzną czy nadania statusu po uprzednim korzystaniu z ochrony czasowej w innym państwie członkowskim UE.

Dodanie w art. 4 ust. 20b i 20c ma na celu precyzyjne określenie zakresu danych przekazywanych z rejestru PESEL i rejestru obywateli Ukrainy do bazy Komendanta Głównego Straży Granicznej na skutek zdefiniowania zmian danych mających wpływ na zarządzanie uprawnieniami obywatela Ukrainy w bazie Komendanta Głównego Straży Granicznej. Zaproponowano, aby wejście w życie zmian w art. 4 ust. 20 i 20c nastąpiło z dniem określonym w komunikacie ministra właściwego do spraw informatyzacji z uwagi na konieczność przygotowania stosownych rozwiązań technicznych.

Projektowane zmiany ustanawiają procedurę umożliwiającą wprowadzenie do rejestru obywateli Ukrainy odcisków palców osób, których odciski palców jeszcze w rejestrze obywateli Ukrainy się nie znalazły a numer PESEL został im nadany. Procedura ta dotyczyć będzie przede wszystkim dzieci, które ukończyły 6. rok życia i związana jest z możliwością uzyskania karty pobytu. W procesie uzyskiwania karty pobytu odciski palców przekazywane będą z rejestru obywateli Ukrainy co ma uprościć i usprawnić proces wydawania dokumentów. Przepisy przewidują analogiczną możliwość uzupełnienia danych w rejestrze PESEL o wzór podpisu. Dotyczyć to będzie osób, których w dniu nadania numeru PESEL nie obowiązywała konieczność złożenia wzoru podpisu (nie ukończyły 12. roku życia) lecz obecnie w procesie ubiegania się o kartę pobytu niezbędne jest uzyskanie od nich wzoru podpisu (obecnie ukończyły 12. rok życia). Procedura będzie opierać się o dedykowany wniosek zawierający określony przepisami zestaw danych, który zostanie zamieszczony na stronie biuletynu informacji publicznej i będą do niego stosowane analogiczne zasady jak przy wniosku o nadanie numeru PESEL obywatelom Ukrainy. Z wnioskiem będzie można wystąpić do dowolnego organu gminy w kraju, a zadanie uzupełnienia danych w rejestrze obywateli Ukrainy będzie zadaniem zleconym.

Dodawany **art. 4a** zawiera regulację uprawniającą ministra właściwego do spraw wewnętrznych do wprowadzenia, w drodze rozporządzenia, w sytuacji dużego napływu obywateli Ukrainy przybywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym, możliwości potwierdzenia – przez oznaczony czas – przy nadawaniu numeru PESEL, tożsamości obywatela Ukrainy którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, na podstawie innego dokumentu niż ważny dokument podróży.

Zasadniczym celem zmiany **art. 12** ustawy jest uszczelnienie systemu udzielania pomocy w miejscach zbiorowego zakwaterowania i ograniczenie możliwości nadużywania tego systemu w związku z wygaszeniem z dniem 30 czerwca 2024 r. świadczenia określonego

w art. 13 ustawy, a także doprecyzowanie w jakim zakresie wojewoda może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy. Zrezygnowano z wyszczególnienia takich kwestii jak: przejazdy środkami transportu publicznego, środki czystości i higieny osobistej, organizacja miejsc udzielania doraźnej pomocy medycznej.

Na mocy projektowanych przepisów wojewoda może zapewnić pomoc polegającą na:

- 1) zapewnieniu zakwaterowania zbiorowego, za które uznaje się zakwaterowanie w obiekcie, w którym przebywa co najmniej 10 osób lub w obiektach będących własnością lub przedmiotem trwałego zarządu jednostek sektora finansów publicznych, i całodziennego wyżywienia zbiorowego;
- 2) prowadzeniu punktów recepcyjnych;
- 3) zapewnieniu transportu związanego z zakwaterowaniem lub opieką medyczną;
- 4) podjęciu innych działań niezbędnych do realizacji pomocy, po uzyskaniu zgody właściwego ministra.

Obowiązujące przepisy mogły prowadzić do nadużyć poprzez kwalifikowanie jako zwolnionych z opłat z powodu trudnej sytuacji życiowej – osób, które takiej pomocy nie potrzebowały. Dotychczasowa praktyka oceniania przez wybrane urzędy wojewódzkie o zakwalifikowaniu do zwolnień z opłat obywateli Ukrainy z powodu trudnej sytuacji życiowej pokazała, że system przynosi oczekiwane rezultaty i odsetek osób usamodzielniających się (spośród uchodźców przebywających w miejscach zbiorowego zakwaterowania) jest wyższy. Dlatego też, to wojewoda (działający przy pomocy urzędu wojewódzkiego) powinien być organem właściwym do zwolnienia z partycypacji w kosztach pomocy osób, o których mowa w art. 12 ust. 17c pkt 6. Ocena ta, tak jak dotychczas, będzie dokonywana pod względem humanitarnym.

Projekt jednocześnie gwarantuje utrzymanie wsparcia dla osób, których sytuacja jest na tyle trudna, że jej pozbawienie prowadziło do wykluczenia społecznego, tj.

- 1) posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym lub orzeczenie równoważne, o którym mowa w art. 5 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44);
- 2) ukończyli:
  - a) w przypadku kobiet – 60. rok życia,
  - b) w przypadku mężczyzn – 65. rok życia;

- 3) są kobietami w ciąży lub osobami wychowującymi dziecko do 12 miesiąca życia, na podstawie przedstawionych dokumentów;
- 4) samotnie sprawują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej opiekę nad trojgiem i więcej dzieci, o ile przynajmniej jedno z dzieci nie ukończyło 14 roku życia, na podstawie przedstawionych dokumentów;
- 5) są małoletnim w pieczy zastępczej lub są małoletnimi, na których nie jest pobierane świadczenie wychowawcze;
- 6) otrzymali zgodę właściwego miejscowo wojewody na zwolnienie z partycypacji w kosztach pomocy ze względu na swoją trudną sytuację życiową.

Należy podkreślić, że w przypadku wymienionych powyżej grup możliwość usamodzielnienia się jest bardzo ograniczona.

Ponadto planowane jest wdrożenie specjalnego programu usamodzielniającego dedykowanego osobom opuszczającym miejsca zbiorowego zakwaterowania.

W związku z pojawiającymi się wątpliwościami wprowadzono zapis umożliwiający wojewodzie kontrolowanie na terenie województwa wszystkich obiektów zbiorowego zakwaterowania, finansowanych na podstawie art. 12. Przepis ten ma ułatwić sprawowanie przez wojewodę faktycznego nadzoru nad miejscami zbiorowego zakwaterowania.

Wprowadzono również przepis umożliwiający wojewodzie podpisanie umowy z organizacjami pożytku publicznego, które istnieją minimum 24 miesiące i zapewniają zakwaterowanie wyłącznie dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów oraz osób starszych w ośrodkach poniżej 10 osób.

Zaproponowano uchylene art. 13, który przewidywał możliwość uzyskania świadczenia pieniężnego za zapewnienie zakwaterowania obywatelom Ukrainy. Świadczenie przewidziane w art. 13 miało charakter nadzwyczajny i z czasem utraciło swoje pierwotne znaczenie, w związku z czym projektowana ustawa nie przewiduje kontynuowania po 30 czerwca 2024 r. tej formy wsparcia. Miało ono służyć rekompensacie kosztów, poniesionych głównie przez obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, którzy przyjęli pod swój dach uchodźców wojennych z Ukrainy, zapewniając im nocleg i wyżywienie w okresie, w którym trudno było przygotować i zrealizować opiekę instytucjonalną przez podmioty publiczne. W ostatnich miesiącach liczba wnioskodawców korzystających z tego rozwiązania systematycznie maleje. Ponieważ w obiektach zbiorowego zakwaterowania pozostaje około jednej trzeciej wolnych miejsc, to można założyć, że uchodźcy wojenni znajdujący się obecnie w prywatnych mieszkaniach i domach, wymagający dalej wsparcia, będą mogli skorzystać ze zbiorowego zakwaterowania,

które może im wskazać wojewoda na zasadach, określonych w art. 12. Konsekwencją uchylecia art. 13 jest uchylenie również przepisu art. 13a.

W związku z powyższym właściwe jest kontynuowanie jednego systemu wsparcia w zakresie zakwaterowania, który w znacznie większym stopniu może być monitorowany przez organy administracji publicznej w celu właściwego zapewnienia pomocy dla uchodźców z Ukrainy.

Zmiana ta wymagała dodania w art. 68 ust. 2, zgodnie z którym osoba użyczająca lokal może w każdej chwili pisemnie wezwać obywatela Ukrainy do jego opuszczenia, wyznaczając termin na opuszczenie lokalu nie krótszy niż 14 dni. Jednocześnie na wniosek osoby użyczającej lokal lub obywatela Ukrainy, wezwanego do opuszczenia lokalu, wojewoda może zapewnić pomoc, o której mowa w art. 12.

Zmiana art. 14

W dotychczasowym stanie prawnym w **art. 14** brak jest uregulowania mechanizmu zwrotu środków przekazanych w postaci wpłat z budżetu państwa do Funduszu Pomocy. Dotychczasowe doświadczenie pokazuje, iż mechanizm taki należałoby wprowadzić. Na rachunku głównym Funduszu Pomocy pozostają bowiem środki przekazane w 2023 r. z budżetu państwa na sfinansowanie zadań realizowanych przez dysponentów Funduszu.

Duże potrzeby płynnościowe Funduszu Pomocy, wynikające m.in. z wydłużenia legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przemawiają za pozostawieniem ww. środków w Funduszu i wykorzystaniem ich do finansowania zadań w bieżącym roku pod warunkiem ich wykorzystania do finansowania zadań ujętych w planie finansowym Funduszu na kolejny rok.

Ponadto projektowana zmiana w **art. 14** ma związek z zgłaszanymi na etapie realizacji ustawy wątpliwościami dotyczącymi trybu dochodzenia zwrotu środków przekazanych z Funduszu Pomocy, które zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości. W dodawanych ust. 34–38 została uregulowana kwestia zwrotu środków udzielonych z Funduszu Pomocy w części, w jakiej zostały one niewykorzystane, pobrane nienależnie, pobrane w nadmiernej wysokości lub wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem. Przepisy określają także organy pierwszej instancji właściwe do wydawania decyzji w sprawie zwrotu środków oraz organy odwoławcze, przy czym – w przypadku, gdy decyzja została wydana przez dysponenta części budżetowej – środkiem odwoławczym będzie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, tak jak w przypadku ministra.

Do postępowania odwoławczego w zakresie zwrotu środków udzielonych z Funduszu Pomocy będzie miała zastosowanie odpowiednio ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach

publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), w zakresie przepisów dotyczących zwrotu dotacji udzielanych z budżetu państwa. Tym samym, zgodnie z art. 67 tej ustawy, odpowiednie zastosowanie znajdą przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) i odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.). Proponowane przepisy pozwolą na wyeliminowanie istniejących wątpliwości interpretacyjnych dotyczących trybu zwrotu środków z Funduszu Pomocy.

Znajdą one zastosowanie po raz pierwszy do finansowania lub dofinansowania ze środków pochodzących z Funduszu Pomocy udzielonego od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Proponowane zmiany w art. 14 mają na celu doprecyzowanie obowiązujących przepisów przez wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych i nie stanowią nowej podstawy prawnej do realizacji zadań.

Zmiana art. 22, dodanie art. 22¹.

W obowiązującym stanie prawnym obywatel Ukrainy, który przebywa w Polsce legalnie, ma swobodny dostęp do polskiego rynku pracy, czyli może podjąć legalnie pracę u każdego pracodawcy w Polsce bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. Jedynym warunkiem, którego spełnienie jest konieczne, aby praca mogła być uznana za legalną, jest złożenie powiadomienia (tylko elektronicznie) przez pracodawcę w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy, za pośrednictwem portalu – praca.gov.pl. Ponadto, każdy obywatel Ukrainy, który aktualnie przebywa legalnie w Polsce może zarejestrować się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy, na takich samych zasadach, jak obywatel polski.

Obywatele Ukrainy posiadający dyplom lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarki lub położnej mogą otrzymać, za pośrednictwem właściwej okręgowej izby lekarskiej lub okręgowej izby pielęgniarek i położnych, dofinansowanie kosztów szkolenia z języka polskiego.

W projektowanej ustawie zaproponowano zachowanie obecnych zasad dostępu do rynku pracy dla obywateli Ukrainy. Każdy obywatel Ukrainy będzie mógł się zarejestrować w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna w celu szukania pracy. Zachowane zostaną także szkolenia dla lekarzy, pielęgniarek i położnych z języka polskiego. Bez zmian zostanie także możliwość otoczenia opieką nieletnich obywateli Ukrainy przez Ochotnicze Hufce Pracy.

Zmiany są planowane natomiast w zakresie powiadomienia jakie musi złożyć pracodawca zatrudniający obywatela Ukrainy.

Zaproponowano następujące regulacje uszczelniające tę procedurę:

- 1) skrócenie z 14 na 7 dni terminu na przesłanie powiadomienia przez pracodawcę zatrudniającego obywatela Ukrainy – dotychczas termin 14-dniowy był nadużywany, co potwierdzały kontrole;
- 2) konieczność złożenia kolejnego powiadomienia o zatrudnieniu obywatela Ukrainy w przypadku gdy:
  - a) zmienił się rodzaj umowy pomiędzy podmiotem powierzającym wykonywanie pracy a obywatelem Ukrainy, lub
  - b) zmieniło się stanowisko lub rodzaj wykonywanej pracy, lub
  - c) zmniejszono wymiar czasu pracy lub liczbę godzin pracy w tygodniu lub miesiącu określone w powiadomieniu, lub
  - d) obniżono miesięczną lub godzinową stawkę wynagrodzenia określoną w powiadomieniu.
- 3) wymóg wskazywania w powiadomieniu o zatrudnieniu obywatela Ukrainy co najmniej minimalnego wynagrodzenia o pracę lub minimalnej stawki godzinowej – dotychczas obserwowane było wpisywanie wynagrodzenia niższego niż minimalne.

Proponowane uszczelnienie przepisów wynika ze zgłaszanych przez Straż Graniczną oraz Państwową Inspekcję Pracy nieprawidłowości zauważonych podczas kontroli. Wprowadzenie tych przepisów przyczyni się do lepszej ochrony pracowników na rynku pracy, w szczególności uchroni ich przed wyzyskiem i nadużywaniem ich słabszej pozycji. Wprowadzenie minimalnego wynagrodzenia, zapewni ochronę także obywatelom polskim przed wypychaniem ich z rynku pracy. Pomimo regulacji ogólnych nakazujących wypłatę każdemu pracownikowi co najmniej minimalnego wynagrodzenia, w sytuacji obywateli Ukrainy obserwowane były praktyki obchodzenia tych przepisów.

Przepis art. 22 ust. 6 dotyczy pracodawców, którzy zamierzają kontynuować powierzanie pracy cudzoziemcowi na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o którym mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. ustawy o cudzoziemcach udzielonego w celu złożenia powiadomienia, jeżeli rozpoczęcie pracy nastąpiło wcześniej na innej podstawie (np. zezwolenia na pracę, oświadczenia, pracy w procedurze uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę). Nowe rozwiązanie nie będzie wymagało aby w przypadku kontynuacji podmiot był zmuszony do rozwiązania umowy o pracę z obywatelem Ukrainy i zawarcia nowej umowy. Powiadomienie w takim przypadku powinno zostać złożone w ciągu 7 dni od dnia, w którym obywatel Ukrainy poinformował pracodawcę o doręczeniu mu decyzji w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

W przypadku zezwoleń na pobyt czasowy i pracę, o których mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, stroną postępowania jest wyłącznie cudzoziemiec, co oznacza, że informację o udzieleniu tego zezwolenia podmiot powierzający pracę może uzyskać tylko od cudzoziemca. W celu zapobiegania nadużyciom związanym z powierzaniem pracy cudzoziemcom w tym trybie, przepis ust. 6 nakłada na obywatela Ukrainy obowiązek powiadomienia pracodawcy o otrzymaniu decyzji w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę w terminie 7 dni liczonych od dnia jej doręczenia. Przepis przewiduje, że praca w tym okresie jest uznawana za legalną. W przypadku gdy obywatel Ukrainy nie dopełni obowiązku przekazania informacji o doręczeniu decyzji pobytowej we wskazanym terminie – cudzoziemiec nie będzie uprawniony do wykonywania pracy na podstawie art. 22 ustawy zmienianej (w trybie kontynuacji pracy – bez rozwiązania dotychczasowej umowy).

Zgodnie z art. 22 ust. 7 projektu wojewoda będzie obowiązany informować obywatela Ukrainy o wymogu poinformowania pracodawcy o otrzymaniu decyzji w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę wydanego w związku z pracą na podstawie powiadomienia.

W związku ze zmianą polegającą na skróceniu z 14 na 7 dni terminu na przesłanie powiadomienia przez pracodawcę zatrudniającego obywatela Ukrainy, w projekcie zawarto przepis przejściowy, który zapewni dalszy bieg terminów jako 14-dniowych, jeżeli rozpoczął się przed wejściem w życie przyszłej ustawy nowelizującej.

Dodawany art. 22¹ stanowi powtórzenie obecnego art. 22 ust. 6 i 7. Wyodrębnienie ww. regulacji w odrębny przepis ma charakter legislacyjny i wynika z nadania nowego brzmienia art. 22. Wprowadzona zmiana nie ma wpływu na sytuację prawną obywateli Ukrainy już zarejestrowanych lub starających się o rejestrację w urzędach pracy.

Zmiana art. 24 ust. 1.

Zmiana brzmienia art. 24 ust.1 ma charakter techniczny, wynika z nadania nowego brzmienia art. 22 i nie ma wpływu na sytuację prawną obywateli Ukrainy, których dotyczy art. 24.

Uchylenie w art. 25 ust. 3a i dodanie art. 25¹ ust. 2.

Specyfika ww. grup, a przede wszystkim ich liczebność, zbliżona (a często przewyższająca) do liczby dzieci w polskich placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej wymaga jasnego określenia organu sprawującego nadzór nad tymi grupami, na poziomie samorządu powiatowego.

Zmiany w art. 25 ust. 6 i 7.

Pozostawienie obecnych zasad w stosunku do dzieci przebywających w Polsce, które są w ukraińskiej rodzinnej pieczy zastępczej wynika z tego, że ukraińskie rodziny zastępcze przebywające w Polsce, składają się bardzo często z 1 dziecka i 1 opiekuna, a więc są to bardzo małe grupy. Z uwagi na to nie ma potrzeby organizowania dla nich miejsc zbiorowego zakwaterowania. Nadzór OPS, przy wsparciu ze strony PCPR, w przypadku tak małych grup wydaje się optymalnym rozwiązaniem. Wymienione rozwiązania sprawdziły się dotychczas w stosunku do opiekunów tymczasowych sprawujących pieczę nad niewielką liczbą dzieci.

Dodanie art. 25¹ ust. 9 i 10.

Proponowana zmiana ma na celu zbliżenie standardu opieki nad dziećmi z ukraińskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej do minimalnych wymagań obowiązujących w polskiej instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zmiany w art. 25a ust. 1, 5, 7 i 8a.

Zmiany w ust. 1 i 8a mają charakter redakcyjny i są konsekwencją zmian w art. 27e i art. 25¹. Zmiana w ust. 5 obejmuje dodatkową daną, tj. informację o dacie wyjazdu dziecka z Polski. Na przestrzeni ostatnich lat znaczna część dzieci zarejestrowanych w ewidencji małoletnich powróciła do Ukrainy lub wyjechała do innych państw. W konsekwencji konieczne jest ujęcie w ewidencji małoletnich informacji o dacie wyjazdu konkretnego dziecka z Polski. Zmiana w ust. 7 ma na celu wskazanie powiatowych centrów pomocy rodzinie jako podmiotów właściwych do wpisywania i aktualizacji wszystkich danych do ewidencji małoletnich. Obecnie to właśnie powiatowe centra pomocy rodzinie jako pierwsze otrzymują informację o przyjeździe lub zmianie miejsca pobytu dzieci podlegających wpisowi do ewidencji małoletnich.

Zmiana art. 25b ust. 4.

Przedłużenie okresu przechowywania danych wynika z przewidzianej w innych przepisach projektu możliwości udzielania dzieciom zarejestrowanym w ewidencji małoletnich niektórych świadczeń na usamodzielnienie.

Zmiana w art. 25b ustawy dotycząca przedłużenia okresu przechowywania danych w ewidencji na okres 36 miesięcy wynika z przewidzianego w nowo dodawanym art. 27c ustawy objęcia osób zarejestrowanych w ewidencji małoletnich pomocą na kontynuowanie nauki, która przysługuje wyłącznie osobom pełnoletnim, i na mocy dodawanego przepisu art. 27c ma być przyznawana osobom pełnoletnim opuszczającym ukraińską pieczę zastępczą. Obecnie dane muszą być usuwane do 12 miesięcy od ustania przesłanek przetwarzania danych w ewidencji, np. osiągnięcia pełnoletności. Dłuższy okres przechowywania danych jest konieczny w celu

weryfikacji, czy osoby objęte świadczeniem z art. 27c spełniały warunek określony w tym przepisie, tzn. czy przebywały przed osiągnięciem pełnoletności w ukraińskiej pieczy zastępczej. Okres 36 miesięcy jest proporcjonalny do okresu, w którym może być udzielana pomoc na kontynuację nauki czyli do 25. roku życia. Do tego dochodzi fakt, że okres obowiązywania ustawy specjalnej ma charakter czasowy, tj. do września 2025 r.

Uchylenie art. 25c.

Przepis art. 25c miał na celu umożliwienie ministrowi właściwemu do spraw rodziny zakupu, z wyłączeniem przepisów o zamówieniach publicznych, i przekazywania sprzętu i oprogramowania komputerowego niezbędnego do prowadzenia ewidencji małoletnich. Po okresie 2 lat od uruchomienia systemu utrzymywanie w mocy tego przepisu nie jest konieczne.

Zmiana art. 26.

Zaproponowany przepis wprowadza dla obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy pomocowej, warunek nauki w przedszkolu lub szkole należących do polskiego systemu oświaty. Zgodnie z zaproponowanym nowym brzmieniem art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy pomocowej, dziecko obywatela Ukrainy, na które ubiega się on o świadczenie wychowawcze lub świadczenie dobry start, musi realizować obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny albo obowiązek nauki. Warunek ten nie będzie dotyczyć tych dzieci, które ze względu na wiek albo odroczenie nie realizują tych obowiązków.

Dodano również przepis proceduralny zobowiązujący Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wstrzymania przyznanych wcześniej świadczeń w sytuacji, kiedy w systemie informacji oświatowej nie zostanie potwierdzony fakt pobierania nauki w szkole przez dziecko, na które te świadczenia były przyznane.

Nowe przepisy dotyczące ww. świadczeń zaczną obowiązywać odpowiednio od okresu świadczeniowego rozpoczynającego się 1 czerwca 2025 r. oraz od roku szkolnego 2025/2026. Natomiast zmiany w art. 26 ust. 4–4f – są konsekwencją wprowadzenia w art. 25¹ ust. 1 ustawy pomocowej nowego rodzaju opiekuna małoletnich dzieci z ukraińskiej pieczy zastępczej.

Zmiana art. 27 ust. 14a i 14b oraz dodanie ust. 14ba – 14bc

Zaproponowane zmiany dotyczą weryfikacji osób zatrudnianych w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Dodanie art. 27a i art. 27d.

Proponowana zmiana ma na celu poprawę sytuacji pełnoletnich osób – obywateli Ukrainy, będących wychowankami polskiej pieczy zastępczej, którzy obecnie wraz z osiągnięciem 18. roku życia nie mogą dalej pozostać w dotychczasowej formie opieki w przypadku np. kontynuacji nauki.

Dodanie art. 27b, art. 27c i art. 27d.

Proponowana zmiana ma na celu zapewnienie podstawowej pomocy obywatelom Ukrainy opuszczającym pieczę zastępczą i kontynuującym naukę w Polsce. Pomoc na kontynuowanie nauki ma charakter świadczenia pieniężnego. Przyznaje się ją na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia. Z uwagi na potrzebę m.in. uczestniczenia opiekuna usamodzielniania, w przypadku zmian dokonywanych w indywidualnym programie usamodzielnienia i późniejszych kontaktów z opiekunem usamodzielnienia właściwych organów powiatu, organy powiatu będą mogły zgodnie z art. 27b ust. 7 i w art. 27c ust. 8 przetwarzać i przekazywać innym powiatom informacje dotyczące opiekunów usamodzielnienia w zakresie niezbędnym do realizacji programu usamodzielnienia.

Zmiana art. 29 ust. 2 i uchylenie w art. 29 ust. 3.

Rodzinny wywiad środowiskowy jest podstawowym narzędziem pozwalającym na ustalenie sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej i korzystających z takich świadczeń. Ustalenia wywiadu służą również prowadzeniu pracy socjalnej z tymi osobami i rodzinami, w celu pomocy osobom i rodzinom w wyjściu z trudnej sytuacji życiowej. W pierwszym okresie po rozpoczęciu konfliktu zbrojnego w Ukrainie osoby często zaskoczone tą sytuacją przyjeżdżały do Polski bez dokumentów, a ich pobyt w naszym kraju był tymczasowy, często krótkotrwały. Z tego względu zrezygnowano z przeprowadzania w stosunku do tych osób wywiadu. Obecnie, z uwagi na fakt, że instytucje państwowe w Ukrainie funkcjonują i jest możliwość uzyskania niezbędnych dokumentów potwierdzających dane zawarte w wywiadzie, nie ma powodu aby nie stosować w stosunku do obywateli Ukrainy tych samych procedur, które dotyczą obywateli polskich i innych grup cudzoziemców.

Wprowadzenie zmiany dotyczącej realizacji rodzinnego wywiadu środowiskowego może wiązać się z ryzykiem generowania dodatkowych kosztów dla obywateli Ukrainy związanych z tłumaczeniem stosownych dokumentów, które mają służyć jako dowód w procedurze

przyznania świadczeń. Zachodzi jednak domniemanie, iż w toku załatwiania różnorodnych spraw urzędowych w Polsce niektóre dokumenty zostały już przetłumaczone na język polski, część dokumentów wydana została przez polskie instytucje np. orzeczenia o niepełnosprawności.

Uchylenie art. 30.

Jest to przepis bardzo rzadko stosowany, ponieważ najczęściej członkowie rodziny obywateli Ukrainy mają prawo do pomocy społecznej na podstawie art. 29 ustawy specjalnej lub też na podstawie art. 5 ustawy o pomocy społecznej (o ile mają zezwolenie na pobyt stały w Polsce lub status uchodźcy albo są objęci ochroną uzupełniającą).

Uchylenie art. 31.

Rezygnacja ze świadczenia wynikającego z **art. 31** w wysokości 300 zł na osobę przeznaczoną na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe, wynika z faktu, iż utraciło ono swój pierwotny charakter. Świadczenie to miało służyć jako szybka pomoc dla uchodźców, którzy uciekali ze swoich miejsc zamieszkania w związku z rozszerzaniem się w pierwszych dniach wojny strefy działań wojennych w Ukrainie. Uchodźcy ci często nie dysponowali podstawowymi przedmiotami codziennego użytku oraz nie dysponowali żadnymi środkami finansowymi. Oprócz pomocy rzeczowej umożliwiono im uzyskanie jednorazowego, nadzwyczajnego świadczenia w wysokości 300 zł. Obecnie, świadczenie to straciło swoją podstawową funkcję, a uchodźcy mogą otrzymać wsparcie w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Jednocześnie jednak zaproponowano, aby w przypadku dużego napływu obywateli Ukrainy uciekających przez wojnę, minister właściwy do spraw polityki społecznej, mając na uwadze konieczność zapewnienia ochrony uchodźcom, mógł, w drodze rozporządzenia wprowadzić na czas oznaczony możliwość wypłaty obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 i który został wpisany do rejestru PESEL, jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę, przeznaczoną na utrzymanie, w szczególności na pokrycie wydatków na żywność, odzież, obuwie, środki higieny osobistej oraz opłaty mieszkaniowe (dodawany **art. 31a**).

Zmiana art. 33.

W związku z zakończeniem realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014– 2020 (POPŻ) i rozpoczęciem Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową

2021–2027 (Program FEPŻ) zachodzi potrzeba zmiany w zakresie dotychczasowego art. 33 ustawy specjalnej i dostosowania jego treści do nazwy nowego Programu.

Dodanie art. 35a i art. 35b

W obecnym stanie prawnym pracodawcy rozliczający się z wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, którzy udzielają urlopów bezpłatnych obywatelom Ukrainy powracającym do swojego kraju w celu brania udziału w działaniach wojennych, nadal mają obowiązek wykazywania ich w stanach zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Jeżeli pracownicy ci nie są osobami niepełnosprawnymi, to pracodawca nie korzysta z pracy pracownika broniącego swojej Ojczyzny, a jego etat nadal figuruje w stanie zatrudnienia ogółem, od którego nalicza się wymagany poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Zasadne jest wyłączenie tych osób ze stanu zatrudnienia ogółem, tak aby pracodawca mógł płynnie kontynuować zatrudnianie pracownika po jego powrocie, a pracownik mógł wykonać swoje obowiązki wobec swojego kraju. Zaproponowano, aby rozwiązanie to miało zastosowanie w odniesieniu do wpłat na Fundusz za miesiące przypadające w okresie począwszy od marca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. W związku z koniecznością wyeliminowania ewentualnych nadużyć proponuje się, podobnie jak w obecnie obowiązującym art. 26b ust. 2 i 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stosowanie wyłączenia do wysokości 1 etatu, licząc łącznie u wszystkich pracodawców zatrudniających daną osobę. Obywatel Ukrainy powracający do swojego kraju w celu brania udziału w działaniach wojennych będzie podlegał wyłączeniu ze stanu zatrudnienia u pracodawcy, u którego jest zatrudniony, proporcjonalnie do jego przeciętnego miesięcznego wymiaru czasu pracy. W przypadku zatrudnienia tej osoby w wymiarze czasu pracy ogółem przekraczającym pełny wymiar czasu pracy będzie podlegała ona wyłączeniu ze stanu zatrudnienia w pierwszej kolejności u tego pracodawcy, który wcześniej ją zatrudnił. Wymienieni obywatele Ukrainy wraz z wnioskiem o udzielenie urlopu bezpłatnego powinni złożyć zatrudniającemu ich pracodawcy pisemne oświadczenia o celu wnioskowanego urlopu.

Trudno oszacować liczbę osób – obywateli Ukrainy zatrudnionych w Polsce u pracodawców zobowiązanych do wpłat na PFRON, którzy skorzystają z urlopu bezpłatnego w celu obrony swojej Ojczyzny. Proponowany przepis wydaje się mieć marginalny wpływ na finanse PFRON (zmniejszenie wysokości wpływów z wpłat), który nie przełoży się w sposób znaczący na finanse Funduszu.

Zaproponowano aby do liczby ogółem dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy, o której mowa w art. 21 ust. 2d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, nie wliczać osób niebędących osobami niepełnosprawnymi, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa – w odniesieniu do wpłat należnych za miesiące przypadające w okresie trwania tego konfliktu, nie dłuższym jednak niż do 31 grudnia 2024 r. Działanie to ma na celu sprawienie, by rekrutowanie dzieci, wychowanków, uczniów, studentów lub słuchaczy z Ukrainy nie wpływało negatywnie na rozliczenie wpłat na PFRON uczelni, szkół, przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo terapeutycznych, interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, placówek resocjalizacyjnych, publicznych i niepublicznych żłobków, a także klubów dziecięcych. Jest to ważne m.in. dla poprawienia integracji edukacyjnej dzieci i młodzieży przybyłych z Ukrainy. Proponuje się, by rozwiązanie to dotyczyło wpłat należnych za miesiące przypadające w okresie począwszy od 2023 r. nie dłuższym jednak niż do 31 grudnia 2024 r. Sposób wyznaczenia tego okresu jest pochodną tego, że pracodawca rozliczający wpłatę na PFRON w tych jednostkach porównuje bieżący stan niepełnosprawnych osób kształconych do zeszłorocznego stanu kształconych ogółem. Oznacza to, że konflikt rozpoczęty w 2022 r. efektywnie wpływa na rozliczenie wpłat na PFRON za okresy począwszy od stycznia 2023 r.

Zmiana art. 37.

Propozycja ma na celu zachowanie prawa do opieki zdrowotnej wyłącznie dla tych osób, których pobyt w Polsce uznaje się za legalny zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy. Konieczna jest zmiana art. 37 ust. 1a ustawy o pomocy w taki sposób, aby zawarte w tym przepisie odesłanie do art. 4 odnosiło się wyłącznie do PESEL ze statusem UKR. Niewprowadzenie tej zmiany (czyli pozostawienie w art. 37 ust. 1a ustawy o pomocy odesłania do całego art. 4) spowoduje, że obywatele Ukrainy, którzy zdecydowali się na zmianę swojego statusu pobytowego z ochrony czasowej na zezwolenie pobytowe, nadal będą mogli korzystać z opieki zdrowotnej na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy o pomocy. Przepis art. 37 ust. 1a ustawy o pomocy w obecnie obowiązującym brzmieniu stanowi, że osoba, której nadano numer PESEL w trybie uregulowanym w art. 4 przysługuje uprawnienie, o którym mowa w art. 37 ust. 1, tzn. prawo do opieki zdrowotnej na zasadach i w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146). Obecnie art. 4 ustawy określa tryb nadawania obywatelom Ukrainy

numeru PESEL wyłącznie ze statusem UKR. Jednak przedłożony do uwag projekt ustawy zmieniającej ustawę o pomocy przewiduje zmiany w art. 4, w tym dodanie do tego przepisu ust. 13d, który wprowadza nowy status w numerze PESEL – CUKR. Status ten nadawany ma być osobom, które uzyskały kartę pobytu w trybie określonym w projektowanych przepisach art. 42c–art. 42v ustawy o pomocy. Z chwilą odbioru karty pobytu uprawnienie obywatela Ukrainy do pobytu uznawanego za legalny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy, będzie stawało się z mocy prawa zezwoleniem na pobyt czasowy. Tym samym w dniu odbioru karty pobytu zakończy się również możliwość korzystania przez obywatela Ukrainy z uprawnień stanowiących pochodną posiadania statusu pobytowego na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy, w tym także z uprawnień wynikających z art. 37 tej ustawy.

Zmiany w art. 42, art. 42a oraz art. 42b oraz dodanie art. 42c-42v: nowe rozwiązania w zakresie legalizacji pobytu.

W **art. 42 ust. 7** ustawy specjalnej zaproponowano zmianę terminologii i zastąpienie terminu „dobrowolnego powrotu” terminem „dobrowolnego wyjazdu”, zgodnie z aktualnym nazewnictwem używanym w przepisach ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ukształtowanych ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 547).

W **art. 42 ust. 13** wprowadzono rozszerzenie od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy katalogu rodzajów zezwolenia na pobyt czasowy, o które mogą ubiegać się obywatele Ukrainy, którzy korzystają w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej – o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną.

Należy podkreślić, iż co do zasady osoba korzystająca z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie może ubiegać się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, albowiem w takim przypadku art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przewiduje podstawę do odmowy wszczęcia postępowania. W obecnym stanie prawnym na podstawie art. 42 ust. 13 ustawy specjalnej, który wyłącza stosowanie przepisu art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie, w jakim przepis ten odwołuje się do przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z udzieleniem ochrony czasowej, obywatele Ukrainy posiadający status UKR mogą ubiegać się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej. Projektodawca stoi na stanowisku, że ten katalog rodzajów zezwoleń na pobyt czasowy może

zostać rozszerzony, ażeby obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako beneficjenci ochrony czasowej, mieli szansę na urzeczywistnienie swoich planów życiowych przez legalizację pobytu w ramach systemu zezwoleń pobytowych. Dlatego też zaproponowano, aby wymieniony powyżej katalog, obejmujący zezwolenia związane z aktywnością ekonomiczną cudzoziemca, został rozszerzony o zezwolenie na pobyt czasowy dla członka rodziny obywatela Rzeczypospolitej Polskiej (art. 158 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach) oraz zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną (art. 159 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach). Umożliwienie obywatelom Ukrainy ubiegania się o udzielenie ww. zezwoleń na pobyt czasowy należy uznać za istotny instrument przyczyniający się do wzmocnienia poczucia stabilizacji sytuacji i perspektyw pobytowych całych rodzin, w których niektórzy członkowie (aktywni ekonomicznie) podjęli już próbę uzyskania jednego z aktualnie dopuszczalnych zezwoleń na pobyt czasowy.

Z uwagi na zaproponowaną wyżej zmianę, proponuje się dodanie w **art. 42 ust. 13a**, który ustanowi szczególną modyfikację jednego z wymogów materialnoprawnych udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną w przypadku, gdy o udzielenie takiego zezwolenia będzie ubiegał się obywatel Ukrainy w warunkach proceduralnych określonych w art. 42 ust. 13. Ta modyfikacja polega na tym, że cudzoziemiec, do którego dołącza w ramach łączenia rodzin cudzoziemiec ubiegający się o udzielenie tego zezwolenia, i który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ogólnie rozumianego zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, nie będzie musiał spełniać wymogu zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 2 lat, na podstawie co najmniej dwóch kolejnych zezwoleń na pobyt czasowy, z czego ostatnie z nich miałyby być udzielone na co najmniej 1 rok. Powyższe rozwiązanie ma na celu uwzględnienie przede wszystkim sytuacji rodzin ukraińskich, które przybyły razem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uciekając przed wojną (w okresie od dnia 24 lutego 2022 r.) i z których dopiero pierwsi członkowie w okresie od dnia 1 kwietnia 2023 r. (wejście w życie art. 42 ust. 13 ustawy specjalnej w obecnym brzmieniu) ubiegają się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy lub takie zezwolenie od niedawna posiadają.

Niezależnie od przedłużenia okresu określonego w art. 42a ust. 1 ustawy specjalnej, w ocenie projektodawcy zasadne jest dokonanie modyfikacji przepisu, przez uwzględnienie sytuacji, w których obywatel Ukrainy ubiega się o udzielenie zezwolenia, które może być mu udzielone na okres krótszy niż 1 rok. W aktualnym stanie prawnym zastosowanie przepisu art. 42a ust. 1

ustawy specjalnej będzie skutkować udzieleniem mu zezwolenia na okres 1 roku, a zatem okres dłuższy niż okres, na jaki zezwolenie byłoby udzielone, gdyby zastosowany został odpowiedni przepis prawa materialnego z odpowiedniego rozdziału Działu V ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Projektodawca zaproponował, aby korekta dotyczyła zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na okoliczności wymagające krótkotrwałego pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 181 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (które może być udzielone na okres nieprzekraczający 6 miesięcy) oraz zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na pracę sezonową, o którym mowa w art. 185a ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (które może być udzielone na okres z założenia krótszy niż 9 miesięcy) (jednocześnie oba zezwolenia stanowią wyjątek od zasady udzielania zezwolenia na pobyt czasowy na okres przekraczający 3 miesiące). W sytuacjach, w których obywatel Ukrainy ubiegałby się o udzielenie jednego z takich zezwoleń, to w przypadku zastosowania art. 42a ust. 1 ustawy specjalnej, zezwolenie na pobyt czasowy udzielane byłoby tylko na okres 6 miesięcy.

Zaproponowano dodanie w ustawie specjalnej przepisów art. 42c–art. 42v, jak również dokonanie w tej ustawie określonych zmian dostosowawczych, które w całości zrealizują założony przez projektodawcę cel w postaci umożliwienia obywatelom Ukrainy, którzy aktualnie przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej korzystając z instytucji właściwych dla ochrony czasowej (tymczasowej ochrony) w oparciu o przepisy ustawy specjalnej, uzyskania na ich wniosek przekształcenia posiadanych uprawnień pobytowych w zezwolenia na pobyt czasowy. W aktualnym stanie prawnym obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej (i korzystający w związku z tym z ochrony czasowej na tym terytorium zgodnie z art. 2 ust. 6 tej ustawy) nie są co do zasady uprawnieni do tego, aby skutecznie inicjować postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy. W przypadkach, gdy cudzoziemcy przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z korzystaniem z ochrony czasowej, art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przewiduje podstawę do odmowy wszczęcia postępowania.

Mając na względzie bardzo dużą skalę tego przedsięwzięcia i jednoczesną konieczność minimalizacji obciążenia organów administracji rządowej zadaniem przeprowadzenia czynności urzędowych, które doprowadzą do tego oczekiwanego przekształcenia statusu pobytowego, zaproponowano, aby od dnia określonego w komunikacie ministra właściwego do spraw wewnętrznych ustanowić szczególny rodzaj możliwie najbardziej zautomatyzowanego postępowania, w oparciu o które możliwe będzie urzeczywistnienie tego

celu. Przedmiotem tego postępowania przed wojewodą będzie od razu wydanie karty pobytu, nie zaś – jak w przypadku typowych spraw dotyczących przyznania obywatelom państw trzecich zezwoleń pobytowych – udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, skutkujące dopiero odrębnym wydaniem karty pobytu. Wydanie karty pobytu w tym postępowaniu i jej odbiór skutkować będą dopiero przekształceniem z mocy prawa dotychczasowego uprawnienia pobytowego, opartego na przepisie art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej, w zezwolenie na pobyt czasowy (swoistym udzieleniem tego zezwolenia, które nie będzie bezpośrednim skutkiem decyzji administracyjnej wojewody). Jednocześnie projektodawca, ustanawiając ten szczególny rodzaj postępowania, uznaje za szczególnie istotne dążenie do tego, aby dane osobowe obywateli Ukrainy, które są przetwarzane przez polskie organy imigracyjne charakteryzowały się jak najwyższym stopniem wiarygodności i wynikały z ważnych dokumentów urzędowych, potwierdzających tożsamość. Dlatego też, oprócz zaproponowania przepisów art. 42c–art. 42v, które uregulują procedurę skutkującą owym przekształceniem statusu pobytowego obywatela Ukrainy oraz pewne skutki prawne istnienia tego nowego rodzaju zezwolenia na pobyt czasowy w obrocie prawnym, zaproponowano dokonanie w poszczególnych przepisach ustawy specjalnej zmian w przepisach o nadawaniu numeru PESEL ze statusem UKR oraz w przepisach o rejestrze obywateli Ukrainy, którym taki numer nadano, których to zmian rezultatem powinno być pozyskanie w stosownych przypadkach od obywateli Ukrainy takich właśnie danych osobowych (zwiększające ogólny poziom bezpieczeństwa migracyjnego w Rzeczypospolitej Polskiej).

W przepisach art. 42c i art. 42d ustawy specjalnej zaproponowano wprowadzenie dwóch podstaw materialnoprawnych wydania karty pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Jest to karta pobytu, która w polskim systemie prawa stanowi podstawowy rodzaj dokumentu pobytowego wydawanego cudzoziemcom (obywatelom państw trzecich), i która jest wydawana zgodnie z wzorem uregulowanym każdorazowo w przepisach wydawanych na podstawie art. 285 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (aktualnie wzór karty pobytu uregulowany jest w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie dokumentów wydawanych cudzoziemcom (Dz. U. z 2022 r. poz. 436 z późn. zm.), i odpowiadającym wspólnemu wzorowi dokumentu pobytowego określonego w rozporządzeniu 1030/2002. Dla realizacji przewidzianego przez projektodawcę celu, jakim jest umożliwienie przekształcenia uprawnienia pobytowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej, w zezwolenie na pobyt czasowy, nie przewiduje się wprowadzania odrębnego lub nowego wzoru karty pobytu.

W pierwszej kolejności, zgodnie z projektowanym przepisem art. 42c ustawy specjalnej uprawnionymi do uzyskania, na wniosek, karty pobytu będą obywatele Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej, którzy będą posiadać status UKR w dwóch różnych datach (konieczne będzie spełnienie tego wymogu kumulatywnie w obu datach), tj. w dniu 4 marca 2024 r. oraz w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu, jak również nieprzerwane posiadanie statusu UKR przynajmniej przez 365 dni. W ocenie projektodawcy taki zabieg przyczyni się do tego, że uprawnienie do uzyskania karty pobytu (i w konsekwencji zezwolenia na pobyt czasowy) zostanie ukształtowane w taki sposób, że obejmie ono przede wszystkim tych wysiedleńców z terytorium Ukrainy, którzy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywają już od dłuższego czasu (zdeteminowanych, aby pozostać na tym terytorium na dłużej), a pozwoli pominąć tych, którzy przybyli tu w szczególności w pierwszym okresie masowego napływu wysiedleńców po ataku rosyjskim w dniu 24 lutego 2022 r., i nie zdecydowali się tutaj pozostać, tylko udali się na terytoria innych państw członkowskich Unii Europejskiej, do państw trzecich albo powrócili na terytorium Ukrainy. Jednocześnie, zabieg w postaci związania uprawnienia do uzyskania karty pobytu (i w konsekwencji zezwolenia na pobyt czasowy) z posiadaniem statusu UKR w dacie przeszłej względem daty uchwalenia ustawy i jej wejścia w życie powinien z założenia pozwolić na uniknięcie ewentualnego napływu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nowych osób, motywowanych chęcią uzyskania karty pobytu.

Należy jednocześnie zastrzec, że pod pojęciem obywatela Ukrainy w przepisach art. 42c–art. 42v będzie należało rozumieć nie tylko osobę o takim obywatelstwie, ale również zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy specjalnej małżonka obywatela Ukrainy, a w związku z przewidywaną jednocześnie zmianą brzmienia tego przepisu również małoletnie dziecko obywatela Ukrainy lub małoletnie dziecko małżonka obywatela Ukrainy (o ile przybyli oni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa i nie są obywatelami polskimi ani obywatelami innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej). Tym samym osoby te z chwilą wejścia w życie projektowanych przepisów art. 42c–art. 42v również uzyskają uprawnienie do otrzymania karty pobytu.

Z uwagi na fakt, iż rozciągnięcie zakresu podmiotowego ustawy specjalnej będzie miało skutek wyłącznie na przyszłość (od daty wejścia w życie ustawy nowelizującej, która ma nastąpić w dniu 1 lipca 2024 r.), nie będzie możliwe spełnienie wymogu określonego w art. 42c pkt 1, dotyczącego posiadania numeru PESEL ze statusem UKR w dniu 4 marca 2024 r. Dlatego też w przepisie przejściowym, który związany jest ze skutkami zmiany brzmienia art. 1 ust. 2

ustawy specjalnej, zaproponowano (ust. 4), aby w przypadku złożenia w imieniu małoletniego dziecka obywatela Ukrainy lub małoletniego dziecka małżonka obywatela Ukrainy wniosku o wydanie karty pobytu w okresie od ogłoszenia komunikatu ministra właściwego do spraw wewnętrznych (planowana data wejścia w życie przepisów art. 42c–art. 42v), wymóg, o którym mowa w art. 42c pkt 1 był uznawany za spełniony (konieczne byłoby wówczas, aby małoletni posiadał status UKR w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu). Dzięki temu zabiegowi osoby, które zostaną objęte zakresem podmiotowym ustawy specjalnej z dniem 1 lipca 2024 r., nie zostaną wyłączone z możliwości uzyskania karty pobytu z przyczyn od siebie całkowicie niezależnych.

Po drugie, zgodnie z projektowanym przepisem art. 42d uprawnionym do uzyskania karty pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, będzie również małoletnie dziecko, o którym mowa w art. 2 ust. 1 zdanie drugie ustawy specjalnej. Należy bowiem pamiętać, że takie dziecko również posiada uprawnienie pobytowe (pobyt uznawany za legalny), które wywodzi z uprawnienia pobyтового swojej matki, która urodziła je na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. Mając na uwadze to, że dziecko znajdujące się w takiej sytuacji prawnej mogło urodzić się w czasie, który uniemożliwiłby spełnienie wymogu określonego w projektowanym przepisie art. 42c pkt 1, jak również mając na uwadze zasadniczą odmienną sytuację prawną takich dzieci (najstarsze dzieci w tej grupie mają w chwili obecnej nie więcej niż nieco ponad 2 lata – najwcześniej mogły się bowiem urodzić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 24 lutego 2022 r.), projektodawca uznał, iż powinna w ustawie specjalnej znaleźć się odrębna podstawa materialnoprawna wydania karty pobytu, która zakładać będzie to, że samemu małoletniemu dziecku został nadany numer PESEL ze statusem UKR, oraz to, że jego matce została już wydana karta pobytu w oparciu o podstawę wynikającą z przepisu art. 42c.

Organem właściwym do wydawania karty pobytu obywatelom Ukrainy w ramach tego szczególnego postępowania zostanie ustanowiony wojewoda, którego właściwość miejscową wyznaczy miejsce pobytu obywatela Ukrainy w chwili złożenia wniosku, przy czym właściwość ta pozostanie niezmienną, nawet gdyby po złożeniu wniosku doszło do zmiany miejsca pobytu wnioskodawcy (art. 42n ust. 1 i 2 ustawy). W ocenie projektodawcy to utrwalenie właściwości wojewody według stanu na dzień złożenia wniosku powinno przyczynić się do większej sprawności postępowania przed tym organem, albowiem będzie eliminowało konieczność każdorazowego, następczego badania swojej właściwości miejscowej z urzędu.

Pozytywne rozpatrzenie wniosku o wydanie karty pobytu będzie następowało przez czynność materialnoteczniczą, jaką będzie wydanie karty pobytu, i do tego procesu będą miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, z wyjątkiem wyraźnie określonych przepisów, które w odniesieniu do sytuacji podlegającej tej szczególnej regulacji, nie będą adekwatne. Natomiast odmowa wydania karty pobytu będzie następowała w formie decyzji administracyjnej. W sprawie administracyjnej wydania karty pobytu organem wyższego stopnia w stosunku do wojewody będzie pozostawał Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Przesłanki odmowy wydania karty pobytu zostały precyzyjnie określone w projektowanym art. 42e ustawy specjalnej.

Podstawy odmowy wydania karty pobytu zostaną uregulowane osobno w odniesieniu do podstawy wydania określonej w art. 42c oraz art. 42d (w tym drugim przypadku, z uwagi na wiek potencjalnych wnioskodawców, niektóre przesłanki odmowy byłyby w całości nieadekwatne).

W pierwszym przypadku (projektowany przepis art. 42e ust. 1) podstawy te będą następujące:

- 1) niespełnianie warunków, o których mowa w art. 42c (np. obywatel Ukrainy w dniu 4 marca 2024 r. nie posiadał statusu UKR);
- 2) obowiązywanie wpisu danych obywatela Ukrainy w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) obowiązywanie wpisu danych obywatela Ukrainy do Systemu Informacyjnego Schengen do celów odmowy wjazdu i pobytu;
- 4) wymagające odmowy wydania karty pobytu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 5) nieuiszczenie opłaty za wydanie karty pobytu (opłata, o której mowa w art. 235 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach);
- 6) nieuiszczenie opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy (podstawa do jej uiszczenia zostanie wyraźnie przewidziana w art. 42r ustawy).

W tym drugim przypadku (art. 42d ustawy) podstawy odmowy wydania karty pobytu (art. 42e ust. 2 ustawy) będą następujące:

- 1) niespełnianie warunków, o których mowa w art. 42d ustawy (np. matka małoletniego dziecka nie uzyskała jeszcze karty pobytu);
- 2) nieuiszczenie opłaty za wydanie karty pobytu;
- 3) nieuiszczenie opłaty skarbowej za udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

W ramach projektowanej szczególnej procedury przewiduje się, że wnioski o wydanie karty pobytu będą składane wyłącznie w postaci elektronicznej z wykorzystaniem usługi on-line

w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców (art. 42f ust. 1). Jest to zabieg, który ma przyczynić się do maksymalnej automatyzacji procesu i minimalizacji dodatkowych obciążeń dla wojewodów. Brak realizacji tego wymogu sposobu złożenia wniosku skutkować będzie pozostawieniem wniosku o wydanie karty pobytu bez rozpoznania (art. 42f ust. 7). Formularz elektroniczny wniosku zostanie określony w przyszłym rozporządzeniu, które zostanie wydane przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (art. 42f ust. 8).

Zawartość formularza wniosku o wydanie karty pobytu, którego wzór określi w rozporządzeniu minister właściwy do spraw wewnętrznych, jest zdefiniowana w przepisie art. 42f ust. 1 i 2. Przepis ten określa takie kategorie danych obywatela Ukrainy, które będą niezbędne do tego, aby:

- 1) zidentyfikować wnioskodawcę dla celów ustalenia, czy będzie spełniać warunki wydania karty pobytu,
- 2) umieścić je w karcie pobytu,
- 3) ustalić właściwość miejscową wojewody do rozpatrzenia wniosku o wydanie karty pobytu,
- 4) ustalić okoliczności, które będą miały ewentualne znaczenie z punktu widzenia podstaw materialnoprawnych odmowy wydania karty pobytu określonych w przepisie art. 42e.

To, jakie dane zostaną umieszczone w karcie pobytu, określa przepis art. 244 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, do stosowania którego będzie odsyłał art. 42j. W zgodzie z tym katalogiem pozostaje wzór karty pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie dokumentów wydawanych cudzoziemcom.

Zakres danych, które będą przetwarzane we wniosku o wydanie karty pobytu wzorowany będzie, po pierwsze, na zakresie danych, które przetwarzane są we wniosku o wydanie karty pobytu, którego wzór określa aktualnie załącznik nr 13 do powyższego rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie dokumentów wydawanych cudzoziemcom. Po drugie, mając na uwadze to, że właściwość miejscową wojewody do rozpatrzenia wniosku o wydanie karty pobytu będzie wyznaczało miejsce pobytu obywatela Ukrainy z chwili złożenia wniosku (art. 42n ust. 1) we wniosku będzie przetwarzana informacja o miejscu pobytu tej osoby (art. 42f ust. 1 pkt 16). Po trzecie, mając na uwadze to, że jedną z podstaw odmowy wydania karty pobytu będzie to, że odmowy wymagać będą względy

obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego (art. 42e ust. 1 pkt 4), we wniosku o wydanie karty pobytu (wzorem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy (Dz. U. poz. 779), w ramach dopuszczalnego zakresu danych wyznaczanego przez przepis art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach) zostaną również zawarte informacje dotyczące karalności, dotyczące prowadzonych przeciwko obywatelowi Ukrainy postępowań karnych i postępowań w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniach sądowych lub administracyjnych (art. 42f ust. 1 pkt 17).

Przewiduje się jednocześnie, że wniosek o wydanie karty pobytu na podstawie projektowanych przepisów, podobnie jak wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, będzie składany z oświadczeniami wiedzy pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń na podstawie art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17). Dlatego też przewiduje się, że we wniosku znajdzie się oświadczenie wnioskodawcy o prawdziwości danych oraz klauzula o treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W projektowanym art. 42f ust. 2 wprowadza się zaś katalog fakultatywnych danych osobowych wnioskodawcy. Są to dane, które mogą w razie konieczności ułatwić bardzo szybki i bezpośredni kontakt organu z wnioskodawcą, tj. numer telefonu do kontaktu oraz adres poczty elektronicznej. Takie dane przetwarzane są aktualnie we wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 106 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Mając jednocześnie na uwadze przyjęty przez projektodawcę cel, aby polskie organy imigracyjne przetwarzały dane obywateli Ukrainy, których poziom wiarygodności będzie możliwie najwyższy, przewiduje się, aby jedną z przesłanek dopuszczalności złożenia wniosku – weryfikowaną automatycznie, przy wykorzystaniu funkcjonalności systemu teleinformatycznego – było to, że uprzednio dane, jakie zostały umieszczone w prowadzonym przez ministra właściwego do spraw informatyzacji rejestrze obywateli Ukrainy, którym nadano numer PESEL ze statusem UKR, oraz w rejestrze PESEL są kompletne.

Dane obywatela Ukrainy będzie uważało się za kompletne, jeżeli w dniu składania wniosku o wydanie karty pobytu:

- 1) w rejestrze PESEL będą znajdować się następujące dane i informacje:
  - a) imię (imiona),
  - b) nazwisko,
  - c) data urodzenia,
  - d) miejsce urodzenia,
  - e) płeć,
  - f) informacja o obywatelstwie,
  - g) seria, numer i data ważności ważnego dokumentu podróży cudzoziemca;
- 2) w rejestrze obywateli Ukrainy, o którym mowa w art. 6 ust. 1, będą znajdować się następujące dane i informacje:
  - a) odciski palców lub informacja, o której mowa w art. 4 ust. 9 pkt 3, albo informacja, o której mowa w art. 4 ust. 9 pkt 2, o ile podjęto co najmniej dwukrotnie próbę pobrania odcisków palców,
  - b) odwzorowanie własnoręcznego podpisu osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć podpisu.

Zgodnie z regulacją dostosowującą wymóg podjęcia co najmniej dwukrotnie próby pobrania odcisków palców będzie uważany za spełniony, jeżeli co najmniej jedna z prób pobrania odcisków palców nastąpiła w okresie od dnia wejścia w życie ustawy, tj. od dnia 1 lipca 2024 r. Minister właściwy do spraw informatyzacji będzie zapewniał wojewodzie oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców, za pośrednictwem usług teletransmisji danych, możliwość weryfikacji, czy w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1, znajdują się dane, o których mowa w art. 6 ust. 5 pkt 4 i 5, oraz udostępniał dane i informacje dotyczące odcisków palców, w tym informację o ostatniej próbie pobrania odcisków palców. Natomiast w celu umożliwienia złożenia przez obywatela Ukrainy wniosku o wydanie karty pobytu minister właściwy do spraw informatyzacji będzie udostępniał wojewodzie oraz Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców określone dane z rejestru PESEL. W przypadku pozytywnej weryfikacji, system teleinformatyczny umożliwi złożenie wniosku. Jeżeli nie będzie spełniona, obywatel Ukrainy będzie obowiązany, aby dane te uzupełnić. I temu celowi służą dodatkowe zmiany w przepisach ustawy specjalnej. Wszystkie one wejdą w życie już z dniem 1 lipca 2024 r., tak, aby uprzednio umożliwić obywatelom Ukrainy przygotowanie się do składania wniosków o wydanie kart pobytu w okresie od ogłoszenia komunikatu ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Będzie to zatem swoisty „pierwszy etap” rozumianego jako całość procesu przekształcenia

uprawnień pobytowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej w zezwolenia na pobyt czasowy.

W ramach tychże dodatkowych zmian w ustawie specjalnej należy odnotować następujące elementy:

- 1) zmianę w art. 4 ust. 3a, która obniży górną granicę wieku małoletnich, od których nie wymaga się osobistego stawiennictwa w urzędzie gminy przy składaniu wniosku o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR, z 12. roku życia, na 6. rok życia;
- 2) zmianę w art. 4 ust. 9 pkt 1, która obniży górną granicę wieku małoletnich, od których nie pobiera się odcisków linii papilarnych dla celów związanych z nadaniem numeru PESEL ze statusem UKR, z 12. roku życia, na 6. rok życia (wiązącą się z konieczności realizacji wynikającego z art. 4b rozporządzenia 1030/2002 obowiązku pobrania odcisków linii papilarnych od małoletniego, który ukończył 6. rok życia);
- 3) zmianę brzmienia art. 4 ust. 11, polegającą na ograniczeniu możliwości potwierdzenia przez organ gminy tożsamości obywatela Ukrainy tylko do dokumentu podróży;
- 4) uchylenie w art. 4 ust. 12 zezwalającego na potwierdzenie tożsamości przez organ gminy na podstawie dokumentu unieważnionego;
- 5) skreślenie w art. 4 ust. 13 zdania trzeciego zezwalającego na potwierdzenie tożsamości przez organ gminy na podstawie oświadczenia;
- 6) dodanie w art. 4 ust. 13a–13c wprowadzających obowiązek potwierdzenia przez obywatela Ukrainy swojej tożsamości, jeżeli numer PESEL został mu nadany na podstawie oświadczenia, Karty Polaka, innego dokumentu ze zdjęciem umożliwiającego ustalenie tożsamości lub dokumentu potwierdzającego urodzenie;
- 7) dodanie w art. 6 ust. 5a–5e dotyczących możliwości uzupełnienia w rejestrze, o którym mowa w art. 16 ust. 1 danych w postaci odcisków linii papilarnych oraz odwzorowania własnoręcznego podpisu osoby, która ukończyła 12. rok życia, z wyjątkiem osoby, która nie może złożyć podpisu. Dane w postaci odcisków linii papilarnych oraz odwzorowania podpisu obywatela Ukrainy, które są przechowywane w rejestrze, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy specjalnej, będą przekazywane za pośrednictwem systemu teleinformatycznego przez ministra właściwego do spraw informatyzacji do rejestru spraw dotyczących zezwoleń na pobyt czasowy (art. 428 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o cudzoziemcach), stanowiącego część krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, prowadzonego przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców w systemie

teleinformatycznym (art. 449 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach), tak, aby zostały wykorzystane do ich umieszczenia w przyszłej karcie pobytu (projektowany przepis art. 42h).

Całokształt powyższych elementów składających się na proces składania wniosku o wydanie karty pobytu, skutkuje tym, że nie ma konieczności ustanawiania obowiązku osobistego stawiennictwa obywatela Ukrainy w urzędzie wojewódzkim dla celów związanych z jej wydaniem.

Wzorem postępowań mających za swój przedmiot udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia pobytowego (np. udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy – art. 109 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach) w ramach projektowanej szczególnej procedury ustanawia się tryb zwracania się przez wojewodę do organów wyspecjalizowanych, tj. Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, komendanta oddziału Straży Granicznej oraz komendanta wojewódzkiego Policji, o przekazanie informacji, czy pobyt danego obywatela Ukrainy może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego (art. 42i ust. 1). Ustanowienie tego trybu będzie miało na celu umożliwienie pozyskania dowodów istotnych z punktu widzenia podstawy odmowy wydania karty pobytu, na którą składać się będą względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zwrócenie się o te informacje oraz komunikacja pomiędzy wojewodą a tymi organami będzie następować tylko przy wykorzystaniu funkcjonalności systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 449 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, tj. systemu teleinformatycznego „Pobyt”, umożliwiającej komunikację z systemami teleinformatycznymi tych organów (będzie istniał obowiązek komunikowania się tylko tą drogą). Tak, jak w przypadku prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach postępowań w sprawach udzielenia zezwoleń pobytowych, organy, do których zwrócił się wojewoda, będą obowiązane udzielić informacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, i termin ten może być przedłużony do 60 dni (w szczególnie uzasadnionych przypadkach).

Postępowanie w sprawie wydania karty pobytu będzie prowadzone przez wojewodę, do którego wniosek został złożony, bez względu na późniejszą zmianę miejsca pobytu obywatela Ukrainy. Karta pobytu powinna być wydana w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku. Ukształtowanie tego terminu uwzględnia potencjalnie dużą liczbę wniosków oraz konieczność zasięgnięcia w wielu przypadkach informacji w organach wyspecjalizowanych. W karcie pobytu będzie umieszczona adnotacja, iż jej posiadacz poprzednio posiadał ochronę czasową oraz informacja

o posiadanym zezwoleniu na pobyt czasowy (pomimo tego, że szczególna procedura zakłada swoiste „odwrócenie” karty pobytu i zezwolenia na pobyt czasowy względem przepisów zawartych w ustawie o cudzoziemcach, to już po wydaniu karta pobytu będzie funkcjonować w obrocie prawnym jako dokument pobytowy, potwierdzający posiadanie przez obywatela Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy). W karcie pobytu nie będzie natomiast umieszczana informacja o adresie zameldowania obywatela Ukrainy, aby uniknąć konieczności jej wymieniania w przypadku zmiany miejsca zamieszkania przez obywatela Ukrainy. Karta pobytu będzie ważna przez okres 3 lat od dnia wydania, a w przypadku karty pobytu wydanej na podstawie art. 42d (małoletniemu dziecku urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) będzie odpowiadał okresowi na jaki wydana została karta pobytu matki.

Projektowane przepisy przewidują obowiązek uiszczenia przewidzianej w art. 235 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach opłaty w wysokości 100 zł (stanowiącej dochód budżetu państwa), zgodnie z § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lipca 2022 r. w sprawie opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej od cudzoziemców za wydanie i wymianę dokumentów, które mogą być wydane cudzoziemcom, oraz trybu ich uiszczenia (Dz. U. poz. 1583), tak jak w przypadku kart pobytu wydawanych cudzoziemcom w innych przypadkach. Obowiązek uiszczenia opłaty za wydanie karty pobytu będzie poddany rygorowi decyzji odmownej. Od tego obowiązku nie będzie wyjątków ani modyfikacji. Po pierwsze, art. 236 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, którego zastosowanie nie będzie wyłączone na mocy szczególnej projektowanej regulacji, nie będzie stanowił podstawy do niepobierania opłaty za wydanie karty pobytu, albowiem w swej treści nie będzie się on odnosił do kart pobytu wydawanych w przypadkach określonych w projektowanych przepisach art. 42c lub art. 42d ustawy specjalnej i uzyskiwanych za ich pośrednictwem zezwoleń na pobyt czasowy. Po drugie, wyłączone zostanie wyraźnie zastosowanie przepisu art. 237 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (projektowany przepis art. 42j ustawy specjalnej), co będzie oznaczało, że opłata za wydanie karty pobytu (wynosząca 50%) nie będzie miała zastosowania do kart pobytu wydawanych w warunkach, o których mowa w projektowanych przepisach art. 42c lub art. 42d ustawy specjalnej.

Z dniem odbioru karty pobytu uprawnienie obywatela Ukrainy do pobytu uznawanego za legalny, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy, będzie stawało się z mocy prawa zezwoleniem na pobyt czasowy udzielonym na okres do końca okresu ważności wydanej i odebranej karty pobytu (art. 42q ust. 1). Ponadto, w tym momencie status UKR przy numerze PESEL posiadanym przez tego obywatela Ukrainy będzie automatycznie zmieniany na status

CUKR. W tej dacie zakończy się zatem również praktyczna możliwość korzystania przez obywatela Ukrainy z uprawnień stanowiących pochodną posiadania statusu pobytowego na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej.

Z tytułu udzielenia w ten sposób obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy będzie pobierana opłata skarbową w wysokości 340 zł, analogicznie jak w przypadku zezwoleń na pobyt czasowy udzielanych cudzoziemcom na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, zgodnie z ogólną stawką dla zezwoleń na pobyt czasowy, przewidzianą w części III ust. 2 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111), albowiem na mocy szczególnego przepisu stanie się to przedmiotem opłaty skarbowej, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. c tej ustawy (projektowany art. 42r ust. 1 ustawy specjalnej). Tak, jak w przypadku obowiązku uiszczenia opłaty za wydanie karty pobytu, stanowiącej dochód budżetu państwa, obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej, będzie powstawał już z chwilą złożenia wniosku o wydanie karty pobytu.

Projektowane przepisy będą nakładały na obywateli Ukrainy, którzy uzyskali w opisaney wyżej procedurze zezwolenie na pobyt czasowy, szczególny obowiązek informacyjny. Obywatel Ukrainy w okresie ważności posiadanego zezwolenia na pobyt czasowy (uzyskanego w drodze wydania karty pobytu na podstawie art. 42c lub art. 42d ustawy specjalnej), będzie obowiązany w terminie 15 dni roboczych zawiadomić wojewodę o każdej zmianie miejsca pobytu. W przypadku niedopełnienia tego obowiązku, pisma wojewody w postępowaniu wszczętym wobec obywatela Ukrainy po udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy, np. w postępowaniu w sprawie cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, będzie się uważało za doręczone pod dotychczasowym adresem.

Projektowane przepisy przewidują również szczególne podstawy cofnięcia posiadanego przez obywateli Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy. Zezwolenie na pobyt czasowy będzie cofane w przypadku kiedy:

- 1) będą tego wymagały względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 2) będzie obowiązywał wpis danych obywatela Ukrainy do wykazu cudzoziemców, których pobyt jest na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej niepożądany, lub
- 3) obywatel Ukrainy opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres co najmniej 6 miesięcy.

Mając na uwadze, że procedura wydania karty pobytu ma być maksymalnie uproszczona zaproponowano wyłączenie stosowania art. 261 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Należy w tym kontekście zwrócić uwagę, że zezwolenie na pobyt czasowy, uzyskiwane przez obywatela Ukrainy na skutek wcześniejszego wydania mu karty pobytu w przypadku, o którym mowa w projektowanym przepisie art. 42c lub art. 42d ustawy specjalnej, nie będzie wydawane w celu realizacji konkretnego celu pobytu, takiego jak wykonywanie pracy, nauka czy studia. Nie można zatem takiego zezwolenia cofnąć z uwagi na to, że nie jest realizowany cel pobytu, który legł u podstaw jego udzielenia. Tym samym, w ocenie projektodawcy konieczne było ustanowienie kryterium wskazującego na to, że zezwolenie na pobyt czasowy służy swojemu podstawowemu celowi, tj. zapewnieniu legalnego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jego posiadaczowi. Takim kryterium w sposób uzasadniony może być okoliczność, iż cudzoziemiec opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres co najmniej 6 miesięcy. Jest to okres dwukrotnie dłuższy niż dopuszczalny okres (do 90 dni), w którym obywatel Ukrainy mógłby przebywać na terytoriach pozostałych państw obszaru Schengen korzystając z karty pobytu jako dokumentu pobytowego. Wydaje się on wystarczająco długi do tego, żeby uznać, iż obywatel Ukrainy nie jest zainteresowany korzystaniem z udzielonego mu zezwolenia.

Należy wreszcie zwrócić uwagę na to, iż istnieje realna potrzeba uregulowania kolizji pomiędzy przyszłymi postępowaniami w sprawie wydania karty pobytu na podstawie projektowanego art. 42c ustawy specjalnej, a postępowaniami, których przedmiotem jest udzielenie obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy – w ramach dopuszczalnego zakresu tych zezwoleń, określonego w art. 42 ust. 13 ustawy. Obywatel Ukrainy dopóki nie uzyska takiego zezwolenia jest osobą, której status pobytowy, będzie wynikał z przepisu art. 2 ust. 1 ustawy specjalnej. Jeżeli zatem postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy (w zakresie dopuszczonym przez art. 42 ust. 13 ustawy specjalnej) pozostanie w toku, zaś w okresie od dnia określonego w komunikacie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji obywatel Ukrainy, będący stroną takiego trwającego postępowania, zdecyduje się na to, aby złożyć wniosek o wydanie karty pobytu na podstawie projektowanego art. 42c ustawy specjalnej, powstanie oczywista kolizja, którą należy rozstrzygnąć. W ocenie projektodawcy w rozstrzygnięciu tej kolizji należy dać pierwszeństwo temu, że obywatel Ukrainy następczo wyraził wolę uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy inną drogą niż wcześniej (tj. za pośrednictwem omówionego powyżej mechanizmu „przekształcenia”, a nie poprzez jego udzielenie w drodze decyzji administracyjnej właściwego organu), jak również temu, że z punktu widzenia systemu jako całości należy dać pierwszeństwo czynnościom zmniejszającym obciążenia organów administracji (przy jednoczesnym zachowaniu tożsamy

gwarancji bezpieczeństwa migracyjnego). Z tego też względu projektodawca zaproponował, aby w przypadku, gdyby postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy prowadzone wobec obywatela Ukrainy w granicach dopuszczonych przez art. 42 ust. 13 ustawy specjalnej, będzie pozostawać w toku (nie zostanie zakończone decyzją ostateczną) w momencie, w którym ten obywatel Ukrainy w okresie od dnia określonego w komunikacie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zdecyduje się na złożenie wniosku o wydanie karty pobytu na podstawie projektowanego przepisu art. 42c ustawy specjalnej, postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy z wcześniejszego wniosku było przez organ je prowadzący (wojewoda, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców jako organ odwoławczy) umarzone.

Projektodawca zaproponował, aby z posiadaniem zezwolenia na pobyt czasowy, uzyskanego drogą „przekształcenia”, wiązały się co najmniej dwa uprawnienia:

- 1) dostęp do polskiego rynku pracy poprzez zwolnienie z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę (projektowany przepis art. 42 w zw. z art. 87 ust. 1 pkt 12 lit. c oraz art. 87 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475) – będzie to w istocie zachowanie uprawnienia wywodzonego z art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy specjalnej, z tym tylko zastrzeżeniem, że brak będzie już obowiązku dokonywania powiadomienia powiatowego urzędu pracy, przewidzianego w tym przepisie;
- 2) prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej na takich samych zasadach jako obywatele polscy, a zatem również na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – będzie to w istocie zachowanie uprawnienia wywodzonego z art. 23 ust. 1 ustawy specjalnej.

Zmiany w przepisach dotyczących finansowania zadań oświatowych oraz rozwiązania ułatwiające organizację pracy szkół.

Zaproponowana zmiana w art. 50 ust. 4 ma charakter doprecyzowujący. W związku z wydłużeniem terminu legalnego pobytu obywateli Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 30 września 2025 r., konieczne jest wprowadzenie szeregu zmian odpowiednio dostosowujących wskazane w ustawie terminy m.in. do wykorzystania środków z Funduszu Pomocy przeznaczonych na realizację przez jednostki samorządu terytorialnego dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy.

Zgodnie z proponowanym brzmieniem **art. 50 ust. 6** w 2025 r. realizacja dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy specjalnej albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa będzie nadal finansowana z Funduszu Pomocy.

Zaproponowana zmiana w **art. 50a** polega na ustaleniu terminu (tj. dnia 30 września 2025 r.), do którego będą stosowane obecnie obowiązujące przepisy art. 50a zmienianej ustawy. Oznacza to, że od dnia 1 października 2025 r. prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne niepubliczne szkoły podstawowe dla dorosłych, niepubliczne licea ogólnokształcące dla dorosłych, niepubliczne branżowe szkoły II stopnia oraz niepubliczne szkoły policealne będą otrzymać dotacje, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 4–5a oraz art. 31a ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1400, z późn. zm.), na słuchaczy – obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w okresie od 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami zbrojnymi w Ukrainie.

Zmiana **art. 50b** jest związana z tym, że niezbędnym jest zabezpieczenie na 2025 r. środków finansowych z Funduszu dla jednostek samorządu terytorialnego na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, w zakresie, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla tych szkół. Przepisy art. 55 ust. 5 i 6 oraz art. 69 ust. 5 w zakresie stosowania art. 55 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych stosuje się

odpowiednio. Jednostki samorządu terytorialnego składają wnioski o przyznanie środków z Funduszu do wojewodów.

W celu uniknięcia podwójnego finansowania uczniów będących obywatelami Ukrainy z Funduszu Pomocy oraz ze środków pochodzących z dotacji celowej na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w 2025 r. oraz ze środków pochodzących z części oświatowej subwencji ogólnej w 2025 r., proponuje się wprowadzenie przepisu wyłączającego finansowanie wyżej wymienionej grupy uczniów ze środków pochodzących z dotacji celowej oraz w ramach części oświatowej subwencji ogólnej, podlegającej podziałowi algorytmicznemu (**art. 50ba**).

Wprowadzane w **art. 50c ust. 10 i 11** regulacje mają na celu przedłużenie obowiązywania przepisów dotyczących ustalania wysokości dotacji dla publicznych szkół, w których realizuje się obowiązek szkolny lub obowiązek nauki, w 2026 r. Dodawane przepisy ust. 10 i 11 umożliwią kontynuację stosowania rozwiązań funkcjonujących od 2023 r. na podstawie art. 50c ust. 4–9 ustawy. Zaproponowane regulacje są analogiczne do regulacji dotyczących ustalania wskaźnika zwiększającego w latach 2023–2025 r. (różnice między dotychczas stosowanymi regulacjami a regulacjami dotyczącymi 2026 r. wynikają z zakończenia wsparcia, o którym mowa w art. 50 ust. 6, z dniem 31 sierpnia 2025 r.).

Proponowana zmiana w **art. 52a** spowoduje powrót do stosowania – regulujących kwestie rozliczania między gminami kosztów zapewnienia wychowania przedszkolnego – ogólnych przepisów art. 50 ust. 2, 4 i 5 oraz art. 51 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych w stosunku do dzieci obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Wskazane wyżej ogólne przepisy zaczną obowiązywać od miesiąca następującego po miesiącu zakończenia wsparcia z Funduszu Pomocy skierowanego do jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w projektowanym art. 50 ust. 6.

Dodanie w **art. 55b ust. 1a** spowoduje, że uczniowie, którzy rozpoczęli w latach szkolnych 2022/2023–2023/2024 dodatkową naukę języka polskiego, będą mieli do niej prawo przez okres nie dłuższy niż 36 miesięcy, licząc jednym ciągiem począwszy od momentu jej rozpoczęcia. Do wskazanego okresu wlicza się ferie szkolne i inne dni wolne od zajęć dydaktyczno-wychowawczych będące częścią roku szkolnego, w czasie których zajęcia nie są organizowane. Wydłużenie o 12 miesięcy okresu, przez który uczniowie mogą uczestniczyć w dodatkowych zajęciach z języka polskiego wpłynie na poziom znajomości języka polskiego i sprawniejszą adaptację w środowisku rówieńczym.

W związku ze znacznie zwiększoną liczbą uczniów w szkołach, wynikającą z uczęszczania do polskich szkół uczniów przybyłych z Ukrainy, a co się z tym wiąże – ze zwiększonymi potrzebami kadrowymi, w dalszym ciągu zachodzi potrzeba zapewnienia rozwiązań ułatwiających organizację pracy szkół. W związku z powyższym proponuje się przedłużenie na rok szkolny 2024/2025 rozwiązań polegających na:

- 1) umożliwieniu w szkole, w której utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, przydzielenia nauczycielowi, za jego zgodą, godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.) – (**art. 56** ustawy);
- 2) umożliwieniu przydzielania godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela nauczycielowi języka polskiego, za jego zgodą, także w szkole, w której nie utworzono dodatkowego oddziału w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa – (**art. 56a** ustawy);
- 3) zniesieniu wymogu potwierdzenia znajomości języka polskiego dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530), w przypadku zatrudnienia na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.) osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – osoba zatrudniona na tym stanowisku musi posiadać znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki – (**art. 57** ustawy);

- 4) zniesieniu stosowania przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w jednostkach, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, na stanowisku (**art. 58** ustawy):
- a) pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
  - b) nauczyciela języka polskiego lub nauczyciela prowadzącego dodatkową naukę języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
  - c) nauczyciela innego niż wymieniony powyżej, jeżeli w dniu nawiązania z nauczycielem stosunku pracy do szkoły uczęszcza co najmniej jeden uczeń będący obywatelem Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy, albo który przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Ponadto w **art. 57a** znosi się wymóg potwierdzenia znajomości języka polskiego dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, w przypadku zatrudnienia na stanowisku asystent międzykulturowy, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – osoba zatrudniona na tym stanowisku musi posiadać znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki.

Art. 58b przewiduje zmianę warunków przystępowania do egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2024/2025, dotycząca wprowadzenia możliwości nieprzystępowania do tego egzaminu z języka polskiego przez uczniów uchodźców z Ukrainy. Proponowana zmiana wynika z faktu, że uczniowie mimo niedoskonałej znajomości języka polskiego, ze względu na krótki pobyt na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, posiadają jednocześnie odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu matematyki, oraz odpowiednią sprawność w zakresie języka obcego nowożytnego, które pozwolą im na kontynuację nauki na poziomie ponadpodstawowym.

Natomiast ich sprawność językowa w zakresie języka polskiego będzie się podnosiła, w miarę upływu czasu.

Zwolnienie uczniów i słuchaczy z Ukrainy z obowiązku przystąpienia w roku szkolnym 2024/2025 do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego wymaga również wprowadzenia epizodycznych przepisów (**art. 58c**) określających sposób przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów rekrutacyjnych, o których mowa w art. 134 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, do szkół ponadpodstawowych: liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia, na rok szkolny 2025/2026, tj. ustalić sposób przeliczenia na punkty oceny z języka polskiego wymienionej na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej przez ucznia lub słuchacza z Ukrainy, analogicznie jak w przypadku uczniów, o których mowa w § 8 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów (Dz. U. poz. 2431, z późn. zm.), czyli osób zwolnionych z obowiązku przystąpienia do danego przedmiotu lub przedmiotów objętych egzaminem ósmoklasisty w związku ze szczególnym przypadkiem losowym lub zdrowotnym.

Osoby zwolnione z obowiązku przystąpienia do danego przedmiotu objętego egzaminem ósmoklasisty na podstawie ww. przepisów są w szczególnej sytuacji, której konsekwencją jest brak możliwości uzyskania punktów w ramach postępowania rekrutacyjnego za wyniki z danego przedmiotu egzaminu ósmoklasisty. Z tego tytułu nie mogą one być dyskryminowane w postępowaniu rekrutacyjnym. W ich przypadku ustalono odrębny sposób przeliczania punktów. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania, są systemowo stosowane wobec uczniów zwolnionych na podstawie art. 44zz ust. 2 ustawy o systemie oświaty i stwarzają dla nich możliwość konkurowania z innymi kandydatami w postępowaniu rekrutacyjnym. Określając odrębny sposób punktowania tych osób ustalono, że w ich przypadku przeliczane na punkty będą oceny wymienione na świadectwie ukończenia szkoły z zajęć edukacyjnych, z których przeprowadzany jest egzamin ósmoklasisty.

Ustalona na podstawie ww. rozporządzenia w postępowaniu rekrutacyjnym maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania po przeliczeniu ocen z zajęć edukacyjnych wymienionych na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej jest równa maksymalnej liczbie punktów możliwych do uzyskania z danej części egzaminu ósmoklasisty lub z danego przedmiotu objętego egzaminem ósmoklasisty przez ucznia, który przystąpił do egzaminu ósmoklasisty.

Schemat podziału maksymalnej liczby punktów w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół ponadpodstawowych w przypadku kandydatów zwolnionych z obowiązku

przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty lub do danego przedmiotu objętego egzaminem ósmoklasisty na podstawie art. 44zw ust. 2 i art. 44zz ust. 2 ustawy o systemie oświaty

Ocena z zajęć edukacyjnych wymieniona na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej	stopień	Maksymalna liczba punktów w postępowaniu rekrutacyjnym
ocena z języka polskiego	celujący	35 pkt
ocena z matematyki	celujący	35 pkt
ocena z języka obcego nowożytnego	celujący	30 pkt
max		100 pkt
Wyniki ucznia, który przystąpił do egzaminu ósmoklasisty	wyniki z egzaminu ósmoklasisty w %	punkty w postępowaniu rekrutacyjnym
wynik z języka polskiego	100%	x 0,35 = 35 pkt
wynik z matematyki	100%	x 0,35 = 35 pkt
wynik z języka obcego nowożytnego	100%	x 0,3 = 30 pkt
max		100 pkt

Dodanie art. 64b, zmiana art. 71f i dodanie art. 100e

Art. 64b - z dniem 23 sierpnia 2023 r. wygasł przepis art. 64a ustawy pomocowej, który zakładał, że przez 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r., psycholog – obywatel Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mógł świadczyć usługi psychologiczne obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wsparcie obywatelom ukraińskim, w tym dostęp do publicznego systemu ochrony zdrowia, na tych samych zasadach co obywatele polscy, gwarantuje ustawa pomocowa, która w sposób kompleksowy reguluje zakres, w tym zakres podmiotowy i sposób udzielania tej pomocy. Zgodnie z art. 37 ustawy, obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny, jest uprawniony do opieki medycznej udzielanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmującej świadczenia opieki zdrowotnej na zasadach i w zakresie, w jakim osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym przysługuje prawo do świadczeń na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r.

poz. 146), z wyłączeniem leczenia uzdrowiskowego i rehabilitacji uzdrowiskowej, a także podania produktów leczniczych wydawanych świadczeniobiorcom w ramach programów polityki zdrowotnej ministra właściwego do spraw zdrowia. Tym samym osoby te mają prawo do wszystkich świadczeń w zakresie opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, w tym świadczeń realizowanych przez psychologów. W celu zapewnienia odpowiedniej liczby specjalistów posługujących się językiem ukraińskim jest konieczny powrót do regulacji art. 64a. Nie zachodzi jednocześnie potrzeba wprowadzania regulacji przejściowej w odniesieniu do proponowanych zmian z uwagi na brak danych o liczbie osób korzystających z możliwości świadczenia usług psychologicznych obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed dniem 23 sierpnia 2023 r., jak i informacji o formie ich zatrudniania. Z uwagi na brak podstawy prawnej do świadczenia usług w okresie od dnia 23 sierpnia 2023 r. do dnia 30 czerwca 2024 r. osoby niespełniające kryteriów nie mogły być zatrudniane. Wynagrodzenie tych osób finansują podmioty lecznicze je zatrudniające, przy czym w kwocie zobowiązania przekazywanej comiesięcznie świadczeniodawcy przez Narodowy Fundusz Zdrowia z tytułu realizacji umowy udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej nie są wyodrębnione środki przekazywane na wynagrodzenia personelu medycznego, co praktycznie uniemożliwia zebranie informacji o liczbie osób korzystających z uprawnień przyznanych na podstawie art. 64a ustawy pomocowej.

Art. 71f – zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem przepisu w przypadku, gdy z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy zaświadczenie lekarskie wystawione w zagranicznym zakładzie leczniczym lub przez zagranicznego lekarza nie może być przedłożone w ZUS lub płatnikowi składek, podstawą do ustalenia prawa do zasiłku chorobowego lub zasiłku opiekuńczego dla obywateli Ukrainy mogą być skany lub zdjęcia zaświadczenia lekarskiego.

Propozycja zmierza do doprecyzowania, jakie dane powinno zawierać zaświadczenie lekarskie wystawione w zagranicznym zakładzie leczniczym lub przez zagranicznego lekarza. Z informacji przekazywanych w szczególności przez płatników składek zatrudniających ukraińskich obywateli wynika, że przedkładane są do nich zakodowane zaświadczenia lekarskie wystawione przez ukraińskich lekarzy.

Rozwiązania zawarte w art. 61 i art. 64 ustawy pomocowej cieszą się dużym zainteresowaniem ze strony lekarzy, lekarzy dentyków, pielęgniarek i położnych z Ukrainy – oznacza to, że pod koniec upływu terminów zawartych w tych przepisach spodziewany jest radykalny wzrost wniosków składanych na podstawie przedmiotowych przepisów, co może doprowadzić do braku możliwości rozpatrzenia tych spraw w ustawowych terminach.

Dlatego też zaproponowano, aby do spraw tych do dnia 31 grudnia 2024 r. miała zastosowanie regulacja **art. 100e** przygotowana na wzór obowiązującej regulacji art. 100d ustawy, która zakłada m.in. zawieszenie biegu terminów w sprawach administracyjnych. Takie rozwiązanie jest wskazane z uwagi na incydentalny charakter regulacji art. 61 i 64, który nie uzasadnia zatrudnienia dodatkowych osób zajmujących się rozpatrywaniem ww. wniosków. Do tej pory na podstawie art. 61 ustawy pomocowej wpłynęło już ok. 4200 wniosków lekarzy i lekarzy dentyków, a na podstawie art. 64 ustawy pomocowej ok. 2000 wniosków pielęgniarek i położnych.

Zmiany innych ustaw:

Zmiany w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Proponowane zmiany w podatku PIT i podatku CIT mają na celu wydłużenie o rok preferencji podatkowych stanowiących podatkowe wsparcie w związku z trwającym konfliktem w Ukrainie. Preferencje przewidziane obecnie w tych ustawach obowiązują do końca 2024 r. Zasadne jest jednak dalsze przedłużenie obowiązywania preferencji do końca 2025 r. Preferencje te dotyczą:

- 1) możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów kosztów wytworzenia lub ceny nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn przekazanych określonym podmiotom na cele związane z przeciwdziałaniem skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy oraz kosztów poniesionych z tytułu nieodpłatnego świadczenia, którego celem było przeciwdziałanie skutkom działań wojennych na terytorium Ukrainy, realizowanego na rzecz określonych podmiotów (niezaliczonych wcześniej do takich kosztów, w tym przez odpisy amortyzacyjne),
- 2) niezaliczania do przychodów wartości otrzymanych darowizn i nieodpłatnych świadczeń przez podatników, o których mowa powyżej,
- 3) niezaliczania do wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, których mowa w art. 28m ust. 1 pkt 3 ustawy CIT (tzw. estoński CIT) wydatków odpowiadających wysokości poniesionych kosztów wytworzenia lub cenie nabycia rzeczy lub praw będących przedmiotem darowizn, o których mowa powyżej i kosztów poniesionych z tytułu nieodpłatnego świadczenia, o których mowa powyżej,
- 4) zwolnienia z PIT pomocy humanitarnej otrzymanej przez podatników będących obywatelami Ukrainy, którzy po dniu 23 lutego 2022 r. przybyli z terytorium

Ukrainy, na skutek toczących się na tym terytorium działań wojennych, na terytorium RP,

- 5) możliwości ustalenia rezydencji podatkowej obywatela Ukrainy w Polsce na podstawie pisemnego oświadczenia o istnieniu w Polsce centrum interesów życiowych.

Za projektowanym rozwiązaniem przemawiają nadzwyczajne uwarunkowania gospodarcze spowodowane przedłużającą się wojną. Konieczne jest zatem utrzymanie w mocy szczególnych regulacji prawnych zapewniających obywatelom Ukrainy doraźne wsparcie również na gruncie podatków dochodowych.

Zmiany w ustawie z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.

Zmiany te przewidują wprowadzenie wymogu wykazania się znajomością języka polskiego minimum na poziomie B1 (średnio zaawansowany – osoby posługujące się językiem obcym w stopniu średnio zaawansowanym, potrafią z łatwością komunikować się z rodzimymi użytkownikami danego języka obcego) przez lekarzy i lekarzy dentystów, którzy uzyskali kwalifikacje poza Unią Europejską i posiadają zgodę ministra właściwego do spraw zdrowia na wykonywanie zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskaną w ramach tak zwanej procedury uproszczonej. Zgodnie z treścią proponowanej zmiany wyżej wskazani lekarze i lekarze dentyści w celu uzyskania prawa wykonywania zawodu, które przyznaje odpowiednia okręgowa rada lekarska, będą zobowiązani do przedłożenia dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1. Wykaz dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1 ogłosi minister właściwy do spraw zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej. Taki sam wymóg wprowadza się do lekarzy i lekarzy dentystów, którzy uzyskali ww. zgodę przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy – tj. przed dniem 1 lipca 2024 r. Będą oni obowiązani do przedłożenia właściwej okręgowej radzie lekarskiej ww. dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego w terminie do dnia 1 stycznia 2026 r., pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu lekarza albo lekarza dentysty. Oznacza to, że w ww. okresie 18 miesięcy osoby te mogą więcej niż raz przystępować do odpowiedniego egzaminu z języka polskiego. Ponadto w związku z koniecznością weryfikacji przez okręgowe rady lekarskie dodatkowego wymogu przed przyznaniem prawa wykonywania zawodu, proponuje się wydłużenie terminu na przyznanie prawa wykonywania zawodu, do 30 dni, oraz ustanawia się stosowne przepisy przejściowe.

Wprowadzenie dodatkowych zmian w art. 7 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty ma na celu ułatwienie lekarzom i lekarzom dentystom, którzy wykonują zawód w ramach tzw. procedury uproszczonej uregulowanej w art. 7 ust. 2a–2k i ust. 9–22 tej ustawy uzyskania pełnych kwalifikacji lekarza/lekarza dentysty.

W dodawanych przepisach proponuje się wprowadzenie możliwości uznania stażu podyplomowego, jeżeli zostaną spełnione odpowiednie warunki. Warunki te mają na celu promowanie i jednocześnie gratyfikację w postaci uznania stażu podyplomowego za wykonywanie zawodu lekarza w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Odbycie lub uznanie stażu podyplomowego jest warunkiem koniecznym do uzyskania pełnego bezterminowego prawa wykonywania zawodu. Staż podyplomowy trwa odpowiednio 13 miesięcy w przypadku lekarzy i 12 miesięcy w przypadku lekarzy dentystów. Konieczność odbycia stażu podyplomowego jest dość problematyczna dla lekarzy spoza Unii Europejskiej (dalej: UE), czyli również dla lekarzy z Ukrainy, gdyż aby odbyć staż, na ponad rok muszą niemal całkowicie zrezygnować z wykonywania zawodu w podstawowym miejscu pracy, co jest niekorzystne dla lekarza jak i podmiotu, w którym jest zatrudniony. Dlatego proponuje się, aby minister właściwy do spraw zdrowia mógł uznać, w drodze decyzji, czas wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach trybu uproszczonego za równoważny z odbyciem stażu podyplomowego jeżeli lekarz/lekarz dentysta przez łącznie 2 lata wykonywał zawód lekarza albo lekarza dentysty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w łącznym wymiarze czasu odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu w podmiocie leczniczym, który udzielał w tym czasie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i uzyskał pozytywną opinię kierownika podmiotu leczniczego, w którym wykonywał zawód odpowiednio lekarza albo lekarza dentysty w wymiarze odpowiadającym co najmniej równoważnikowi jednego etatu minimum przez 12 miesięcy. Rozwiązanie to nie tylko pozwoli lekarzom i lekarzom dentystom spoza UE na łatwiejsze uznanie kwalifikacji, ale też zachęci do podejmowania zatrudnienia w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Rozwiązanie to zapewni również oszczędności dla budżetu państwa, gdyż nie będzie konieczności finansowania stażu podyplomowego lekarzom i lekarzom dentystom, którzy skorzystają z proponowanego rozwiązania. Możliwość uznania zawarta w projektowanym ust. 1d art. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty umożliwi ministrowi właściwemu do spraw zdrowia dokonanie weryfikacji (oceny), na podstawie złożonej przez wnioskodawcę dokumentacji, spełnienia warunków wskazanych w projektowanym przepisie. Projektowana

regulacja jest analogiczna do obowiązujących art. 7 ust 2a i art. 15j ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, w które również normują instytucję zgody/decyzji uznaniowej. Tego rodzaju normy zapewniają ministrowi zdrowia możliwość odmowy wydania pozytywnego rozstrzygnięcia, w sytuacji kiedy wydanie takiego rozstrzygnięcia będzie rażąco nieuzasadnione.

Ponadto proponuje się:

- 1) wprowadzenie wymogu wskazania imienia i nazwiska opiekuna nadzorującego lekarza albo lekarza dentystę w zaświadczeniu od podmiotu leczniczego wydawanego w ramach procedury uzyskania zgody na wykonywania zawodu lekarza dentysty, na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia. Powyższe wynika z faktu, że w toku postępowań o udzielenie wyżej wskazanej zgody okazuje się, że podmiot, który chce zatrudnić lekarza/lekarza dentystę nie zatrudnia osoby mogącej pełnić funkcję opiekuna, którego obecność jest konieczna szczególnie na początku zatrudnienia, aby zweryfikować umiejętności lekarza/lekarza dentysty,
- 2) doprecyzowanie, że podmioty, o których mowa w art. 7 ust. 2i pkt 4 ustawy to podmioty, które udzielają świadczeń wyłącznie osobom, które znalazły się na terytorium RP w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy. Ustawodawca tworząc ten przepis zakładał, że podmioty takie będą tworzone np. przy granicy w formie szpitali polowych w sytuacji znacznego zwiększenia napływu rannych i poszkodowanych z Ukrainy. Biorąc pod uwagę, że w obecnym stanie prawnym, każdy podmiot leczniczy udziela świadczeń pacjentom z Ukrainy, przepis ten należy doprecyzować,
- 3) doprecyzowanie, że na podstawie art. 7 ust. 2i pkt 1 ustawy lekarz albo lekarz dentysta może wykonywać zawód dodatkowo tylko w jednym podmiocie leczniczym, a wydając nową decyzję zawierającą zgodę na podstawie art. 7 ust. 2i pkt 1 ustawy minister właściwy do spraw zdrowia jednocześnie uchyla poprzednią decyzję zawierającą zgodę wydaną na tej podstawie. Wydając nową decyzję zawierającą zgodę, o której mowa w art. 7 ust. 2b ustawy minister właściwy do spraw zdrowia jednocześnie będzie uchylał poprzednią decyzję zawierającą zgodę wydaną na tej podstawie. Powyższe wynika z faktu, że coraz więcej lekarzy albo lekarzy dentystów występuje o zmianę wyżej wskazanych decyzji, chcąc pracować w innych podmiotach, podczas gdy założeniem rozwiązań dotyczących wykonywania zawodu na podstawie prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności

zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia, było żeby lekarz albo lekarz dentysta wykonywał zawód w jednym konkretnym miejscu, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach maksymalnie w dwóch miejscach,

- 4) wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym warunkowe prawo wykonywania zawodu nie będzie wygasać w przypadku uzyskania prawa wykonywania zawodu na innej podstawie, a jedynie w przypadku uzyskania pełnego prawa wykonywania zawodu oraz w przypadku uzyskania prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia. Oznacza to, że lekarze i lekarze dentyści nie będą tracić warunkowego prawa wykonywania zawodu w przypadku uzyskania prawa wykonywania zawodu na czas stażu.

Konsekwencją zmian dotyczących art. 7 ust. 2i jest przepis przejściowy, zgodnie z którym zgody udzielone na podstawie art. 7 ust. 2b albo 2i ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, zachowują ważność na okres na jaki zostały wydane. W ten sposób ustawodawca nie wkracza w tzw. prawa nabyte.

Wprowadza się również rozwiązanie, które zapobiega przechodzeniu z prawa wykonywania zawodu na określony zakres czynności zawodowych, okres i miejsce zatrudnienia na warunkowe prawo wykonywania zawodu. Instytucja warunkowego prawa wykonywania zawodu została wprowadzona docelowo tylko na czas stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, w celu przyspieszonego pozyskania kadr lekarskich do podmiotów leczniczych przeznaczonych do udzielania świadczeń zdrowotnych pacjentom chorym na COVID-19 i była przeznaczona tylko dla lekarzy i lekarzy dentystów, którzy uzyskali kwalifikacje do wykonywania zawodu poza terytorium państw członkowskich UE oraz nie posiadali prawa wykonywania zawodu w RP. Maksymalnie uproszczona procedura uzyskania warunkowego prawa wykonywania zawodu miała umożliwić lekarzom i lekarzom dentystom, którzy uzyskali kwalifikacje poza terytorium UE, szybsze rozpoczęcie wykonywania zawodu w czasie epidemii do momentu uzyskania przez nich prawa wykonywania zawodu na innej podstawie. Możliwość uzyskania warunkowego prawa wykonywania zawodu utrzymano jedynie dla obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego kraju przybyli na terytorium RP. Rozwiązanie to zostało wprowadzone art. 61 ustawy o pomocy. Trzeba jednak podkreślić, że intencją ustawodawcy było wprowadzenie rozwiązań wspierających szczególnie dostęp do rynku pracy dla lekarzy i lekarzy dentystów, obywateli Ukrainy, którzy z uwagi na konflikt zbrojny opuścili swój kraj. Jest to rozwiązanie wyjątkowe i tymczasowe, zatem jeżeli lekarz albo lekarz dentysta uzyskał wcześniej zgodę na wykonywanie zawodu na podstawie art.

7 ust. 2a ustawy nie powinien już korzystać z procedury, która jest przeznaczona co do zasady tylko do stosowania w wyjątkowych sytuacjach wynikających z epidemii i konfliktu zbrojnego na Ukrainie dla lekarzy albo lekarzy dentyków, którzy z różnych przyczyn nie są w stanie uzyskać prawa wykonywania zawodu w innej procedurze.

W związku z tym, że przepisy nie precyzują co do zasady łącznego okresu korzystania z uprawnień uzyskanych w ramach procedury uproszczonej, a celem ustawodawcy było, aby lekarz i lekarz dentyśta nie korzystał z tych uprawnień dłużej niż 5 lat i w czasie tych 5 lat dopełnił formalności w celu pełnego uznania kwalifikacji, wprowadza się przepis precyzujący, że łączny okres obowiązywania prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 7 ust. 2e i 13 ustawy nie może przekroczyć 5 lat, a termin ten liczy się od dnia wydania pierwszego dokumentu „Prawo wykonywania zawodu lekarza” albo „Prawo wykonywania zawodu lekarza dentyśty” na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Po upływie tego terminu prawo wykonywania zawodu, o którym mowa w ust. 2e i 13 ustawy wygasa. Regulacja ta ma charakter wyłącznie doprecyzowujący, gdyż uwzględnia dotychczasowe założenia ustawodawcy, zgodnie z którymi okres 5 lat jest liczony od momentu wydania po raz pierwszy prawa wykonywania zawodu na podstawie art. 7 ust. 2a, ust. 9 i ust. 10 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyśty i nie dłużej, nawet jeśli wnioskodawca otrzymywał kolejne pozwolenia na wykonywanie zawodu z ww. podstaw prawnych. Łączny czas przepracowany na podstawie zgód określonych w ww. art. 7 ust. 2a, ust. 9 i ust. 10 nie może przekroczyć 5 lat. Proponowany przepis art. 7 ust 18b ma na celu de facto doprecyzowanie okresu wykonywania zawodu na tzw. warunkach uproszczonych.

Zmiany w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Propozycja uchylecia przepisów art. 106 ust. 2 i 3 ustawy o udzielaniu ochrony jest uzasadniona tym, że w chwili obecnej przepisy te nie mają już samodzielnej wartości normatywnej. Powtarzają one w istocie treść art. 4 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE, natomiast znaczenie podstawowe, w kwestii czasu, w jakim udziela się cudzoziemcom ochrony czasowej ma przepis art. 107 ust. 1 ustawy o udzielaniu ochrony, który odsyła w tym zakresie do okresu określonego w decyzji Rady Unii Europejskiej. Takimi decyzjami są w aktualnym stanie prawnym: decyzja 2022/382 oraz decyzja 2023/409. To właśnie odesłanie do takich decyzji jest wystarczające do jednoznacznego określenia okresu, w jakim zastosowanie mają przepisy Rozdziału 3 Działu III ustawy o udzielaniu ochrony oraz przepisy ustaw materialnych, przewidujących uprawnienia dla beneficjentów ochrony czasowej.

Zaproponowano, aby w art. 110 ust. 10 ustawy o udzielaniu ochrony nowych podstaw unieważnienia zaświadczenia potwierdzającego korzystanie przez cudzoziemca z ochrony czasowej. Oprócz obecnej podstawy dotyczącej tego, że ujawniono po wydaniu tego zaświadczenia, iż cudzoziemiec uzyskał dokument pobytowy, o którym mowa w art. 8 ust. 1 dyrektywy 2001/55/WE, wydany przez organ innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, zaproponowano, aby podstawą unieważnienia zaświadczenia było również to, że

- 1) cudzoziemiec nie był uprawniony do jego uzyskania (np. nie jest objęty zakresem odpowiedniej decyzji wykonawczej Rady Unii Europejskiej albo mają do niego zastosowanie przepisy innych ustaw dotyczące ochrony czasowej, np. ustawy specjalnej) – proponowany nowy przepis art. 110 ust. 10 pkt 1 lit. b,
- 2) cudzoziemiec pisemnie zawiadomił Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zrzeczeniu się prawa do korzystania z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (np. w związku z zamiarem przeniesienia się do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej albo z zamiarem powrotu do państwa swojego pochodzenia) – proponowany nowy przepis art. 110 ust. 10 pkt 2.

Pozostała treść art. 110 ust. 10 ustawy o udzielaniu ochrony w obecnym brzmieniu, dotycząca sposobu unieważniania zaświadczenia (poprzez dokonanie stosownego wpisu do rejestru) została przeniesiona do nowego ust. 10a.

Propozycja zmiany brzmienia ust. 11 w art. 110 ustawy o udzielaniu ochrony stanowi skutek zmiany brzmienia ust. 10, i sprowadza się do uwzględnienia w konstrukcji tego przepisu sytuacji, w której cudzoziemiec, którego zaświadczenie zostało unieważnione, pozostał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Natomiast propozycja dodania ust. 12 do art. 110 ustawy o udzielaniu ochrony ma na celu zapewnienie gwarancji cudzoziemcom, których zaświadczenia zostały unieważnione z przyczyn określonych w ust. 10 w nowym, proponowanym brzmieniu, i którzy pozostają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiadając innych tytułów pobytowych, że będą mogli opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie 30-dniowym, określonym w przepisie art. 299 ust. 6 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach bez narażania się na wydanie wobec nich decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu. Ich sytuacja zostanie wówczas zrównana z sytuacją prawną cudzoziemców, których pozbawiono statusu uchodźcy czy ochrony uzupełniającej, czy cudzoziemców, których zezwolenia pobytowe zostały cofnięte.

Zmiany w ustawie z dnia 24 września 2010 r. - o ewidencji ludności.

Propozycja zmiany w art. 8 pkt 24a wynika z potrzeby doprecyzowania statusu NUE, a także wprowadzenia nowego statusu pobytowego CUKR.

Zmiany w ustawie z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej

Zmiany te obejmują wprowadzenie wymogu wykazania się znajomością języka polskiego minimum na poziomie B1 (średnio zaawansowany – osoby posługujące się językiem obcym w stopniu średnio zaawansowanym, potrafią z łatwością komunikować się z rodzimymi użytkownikami danego języka obcego) przez pielęgniarki i położne, które uzyskały kwalifikacje poza Unią Europejską i posiadają zgodę ministra właściwego do spraw zdrowia na wykonywanie zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskaną w ramach tak zwanej procedury uproszczonej. Zgodnie z treścią proponowanej zmiany wyżej wskazane pielęgniarki i położne w celu uzyskania prawa wykonywania zawodu, które przyznaje odpowiednia okręgowa izba pielęgniarska będą zobowiązani do przedłożenia dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1. Wykaz dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1 ogłosi minister właściwy do spraw zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto w związku z koniecznością weryfikacji przez okręgowe rady pielęgniarek i położnych dodatkowego wymogu przed przyznaniem prawa wykonywania zawodu, proponuje się wydłużenie terminu na przyznanie prawa wykonywania zawodu, o którym mowa w art. 35a ust. 6 i 18 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej do 30 dni oraz ustanawia się stosowne przepisy przejściowe. Taki sam wymóg wprowadza się dla pielęgniarek i położnych, które uzyskały ww. zgodę przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy – tj. przed dniem 1 lipca 2024 r. Będą one obowiązane do przedłożenia właściwej okręgowej radzie pielęgniarek i położnych ww. dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego w terminie do dnia 1 stycznia 2026 r., pod rygorem utraty prawa wykonywania zawodu pielęgniarki albo położnej. Oznacza to, że w ww. okresie 18 miesięcy osoby te mogą więcej niż raz przystępować do odpowiedniego egzaminu z języka polskiego.

Zmiany w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Zmiana w art. 165 wprowadza stanowisko asystenta międzykulturowego. Asystent międzykulturowy udziela osobom, o których mowa w ust. 7 ustawy – Prawo oświatowe, pomocy w kontaktach ze środowiskiem szkolnym, a także współdziała z ich rodzicami oraz szkołą.

Przy zatrudnianiu osoby na stanowisku asystenta międzykulturowego będą miały zastosowane przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 1960, z późn. zm.), które także wymagają zmiany.

Zmiany w ustawie z dnia 27 stycznia 2022 r. – o dokumentach paszportowych.

Przepisy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 547), rozszerzyły zakres kompetencji ministra właściwego do spraw wewnętrznych, umożliwiając wydanie paszportu tymczasowego w szczególnie uzasadnionych przypadkach, których nie można w sposób oczywisty i jednoznaczny powiązać z ważnym interesem państwa polskiego – np. w celu wzięcia udziału w działaniach o charakterze ratowniczym lub humanitarnym na terytorium innego państwa, które to działania mogą być realizowane na potrzeby i w interesie państwa sąsiadującego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W tym celu, minister właściwy do spraw wewnętrznych uruchomił punkt wydawania paszportów tymczasowych na Lotnisku Chopina Warszawa. Dotychczasowa praktyka funkcjonowania punktu wskazuje na duże zainteresowanie obywateli z całego kraju otrzymaniem tego rodzaju dokumentu. Dążąc do przybliżenia tej usługi obywatelom, projektowany przepis art. 48 ust. 5 ustawy o dokumentach paszportowych, umożliwia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych upoważnienie wojewody do wydawania, w przypadkach o których mowa w art. 6 ust. 3, tzw. szybkich paszportów tymczasowych w portach lotniczych. Wnioski z pilotażu prowadzenia punktu wydawania paszportów tymczasowych na Lotnisku Chopina Warszawa wskazują, że w odbiorze społecznym postrzegany jest także jako punkt informacyjny z zakresu spraw obywatelskich, również dla obywateli innych państw, a w ostatnim czasie przede wszystkim dla obywateli Ukrainy.

Przepisy przejściowe.

Z propozycją rozszerzenia katalogu podmiotów, do których odnosi się ustawa wiąże się konieczność opracowania regulacji przejściowej – **art. 10 projektu**, która będzie dotyczyć różnych aspektów rozszerzenia zakresu podmiotowego ustawy specjalnej.

Po pierwsze, zaproponowano, aby w sposób jednoznaczny została uregulowana sytuacja małoletnich osób w kontekście posiadania zasadniczego uprawnienia pobytowego określonego w art. 2 ust. 1 ustawy, to jest, aby w przypadku, gdy przybycie takiej osoby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy w związku z działaniami wojennymi nastąpiło przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy (tj. gdy art. 1 ust. 2 ustawy specjalnej miał jeszcze dotychczasowe brzmienie), oczywiście przy założeniu, że miało to miejsce w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., osoba taka nabywała uprawnienie pobytowe (pobyt uznawany za legalny) oraz towarzyszące temu uprawnienia dodatkowe uregulowane w przepisach ustawy specjalnej, od dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej.

Po drugie w odniesieniu do osoby, która przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed wejściem w życie przepisów rozszerzających zakres podmiotowy ustawy, określony w art. 4 ust. 2 ustawy termin na złożenie wniosku o nadanie numeru PESEL UKR, o którym mowa w art. 4 ust. 1, lub na złożenie wniosku o nadanie statusu UKR, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, biegł od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Po trzecie, mając na względzie to, że pośród małoletnich, którzy na skutek proponowanej zmiany objęci zostaną zakresem podmiotowym ustawy specjalnej, będą się znajdowały takie osoby, którym Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców wydał zaświadczenie potwierdzające korzystanie z ochrony czasowej, o którym mowa w art. 110 ust. 5 ustawy o udzielaniu ochrony, proponuje się, aby równoległe z „przejściem” tych osób z reżimu jednej ustawy do drugiej wiązała się autonomiczna podstawa prawna do unieważnienia przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców tych zaświadczeń, z jednoczesnym zastosowaniem nowych przepisów art. 110 ust. 10a i 11 ustawy o udzielaniu ochrony – dotyczących czynności unieważnienia zaświadczeń oraz sposobu powiadamiania o nim, oraz jednoznacznym wyłączeniem stosowania nowego przepisu art. 110 ust. 12, jako nieadekwatnego w sytuacji, w której małoletni cudzoziemiec nie powinien mieć obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Proponuje się, aby Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców unieważniał te zaświadczenia w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Po czwarte, projektowany przepis przejściowy, który łączy się bezpośrednio ze zmianą w art. 1 ust. 2 ustawy specjalnej, będzie zmierzał do właściwego, w ocenie projektodawcy, uregulowania sytuacji prawnej tych cudzoziemców, których objęcie zmianą zakresu podmiotowego ustawy specjalnej w kontekście wprowadzanego w nowych przepisach art. 42c–art. 42v tej ustawy szczególnego trybu przekształcenia uprawnienia pobytowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 tej ustawy, w zezwolenie na pobyt czasowy przy wykorzystaniu karty pobytu, o której mowa w art. 226 pkt 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. To

uregulowanie przejściowe zostanie omówione poniżej, wraz uzasadnieniem nowego przepisu art. 42c ustawy specjalnej.

Propozycja brzmienia **art. 11 i 12** projektu jest konsekwencją zakończenia z dniem 30 czerwca 2024 r. możliwości uzyskania świadczenia pieniężnego za zakwaterowanie obywateli Ukrainy. Przepisy przewidują procedurę przejściową, w tym dotyczącą udostępniania danych z rejestru w okresie wymagającym przeprowadzenia ewentualnych postępowań wyjaśniających. Po tym okresie rejestr wraz z danymi podlegać będzie przekazaniu do właściwego archiwum.

Propozycja brzmienia **art. 16** podyktowana jest zmianą wprowadzaną do art. 29 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy polegającą na przeprowadzaniu w stosunku do obywateli Ukrainy ubiegających się lub korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej rodzinnych wywiadów środowiskowych – wprowadza się przepis przejściowy wskazujący na odbieranie od tych osób, tak jak dotychczas, jedynie oświadczenia o sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej, w przypadku postępowań wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej. Uzasadnione jest to charakterem świadczeń z pomocy społecznej zabezpieczających niezbędne potrzeby osób i rodzin, i co za tym idzie koniecznością niezwłocznego podejmowania decyzji, bez przedłużania dodatkowym wymogiem przeprowadzenia wywiadu w sytuacji gdy postępowanie już trwa i obywatel Ukrainy wraz z wnioskiem o świadczenie złożył już oświadczenie o swojej sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej zgodnie z dotychczasowym wymogiem.

W związku z uchyleniem art. 30 ustawy wprowadza się przepis przejściowy **art. 17** dający możliwość przyznania świadczeń z pomocy społecznej osobom uprawnionym na podstawie art. 30, jeśli postępowania o te świadczenia zostały wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej.

Propozycja regulacji przejściowej, powiązanej z projektowanym art. 42 ust. 13 ustawy specjalnej, oraz dodawanym w art. 42 ust. 13a, ma na celu uwzględnienie sytuacji obywateli Ukrainy, którzy pomimo przeszkody do wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy określonej w art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy o cudzoziemcach, zdecydowali się na złożenie wniosków o udzielenie zezwoleń na pobyt czasowy nieobjętych obecnie zakresem przepisu art. 42 ust. 13 ustawy o pomocy, a które objęte zostaną tym przepisem na skutek proponowanej zmiany. Proponowana regulacja przejściowa zakłada, że jeżeli przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy nowelizującej nie zostanie wydane ostateczne postanowienie na podstawie art. 99 ust. 1 pkt 4 ustawy o cudzoziemcach (postanowienie wojewody, od którego nie wniesiono zażalenia lub postanowienie Szefa Urzędu

do Spraw Cudzoziemców utrzymujące w mocy takie postanowienie wojewody) albo ostateczna decyzja umarzająca postępowanie, stanowiąca substytut odmowy wszczęcia postępowania, to wówczas do wniosku będzie należało stosować art. 42 ust. 13 ustawy o pomocy w nowym brzmieniu, co umożliwi jego procedowanie przez wojewodę. Przyjęcie takiego rozwiązania jest zasadne przede wszystkim ze względów celowościowych. Dzięki temu uniknie się konieczności „obsłużenia” przez wojewodów pewnej partii wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy złożonych przez obywateli Ukrainy jeszcze przed dniem 1 lipca 2024 r., w sposób, który nie będzie prowadził do udzielenia tym obywatelom Ukrainy oczekiwanych przez nich zezwoleń na pobyt czasowy, a dodatkowo ci sami obywatele Ukrainy będą uprawnieni do tego, aby ponownie składać wnioski o udzielenie tych zezwoleń. Takie podejście przyczyni się do zminimalizowania przypadków składania przez obywateli Ukrainy kolejnych wniosków do wojewodów.

Wejście w życie projektowanej ustawy proponuje się określić na dzień 1 lipca 2024 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 4 lit. h w zakresie dodawanego ust. 13d, art. 1 pkt 8, art. 1 pkt 31 oraz art. 6 pkt 1 lit. a i b, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 32;
- 2) art. 1 pkt 4 lit. o i p w zakresie dodawanego ust. 20c oraz art. 6 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem określonym w komunikacie, o którym mowa w art. 33;
- 3) art. 1 pkt 4 lit. b i d, art. 1 pkt 7, art. 1 pkt 41 oraz art. 8, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2024 r.

W ocenie projektodawcy projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

W trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – wiodące Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej – współpracujące Ministerstwo Zdrowia – współpracujące Ministerstwo Cyfryzacji – współpracujące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Maciej Duszczyk – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Grzegorz Ziomek – Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji tel. +48 22 60 117 77, sekretariat.dap@mswia.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 26.04.2024 r.</p> <p>Źródło: inicjatywa własna</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD39</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą”, została uchwalona w celu stworzenia szczególnej regulacji prawnej zapewniającej doraźną podstawę prawną do legalnego pobytu obywatelom Ukrainy, którzy w wyniku działań wojennych zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju pochodzenia. Dotychczasowe, ponad dwuletnie stosowanie ustawy przyniosło doświadczenia wskazujące na potrzebę kolejnej jej nowelizacji, polegającej na doprecyzowaniu niektórych jej przepisów, zmianie części przyjętych rozwiązań, a także uzupełnieniu jej o nowe regulacje. Dodatkowo decyzją wykonawczą Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382 (Dz. Urz. L, 2023/2409, 24.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2409/oj), przedłużono ochronę tymczasową udzielaną wysiedleńcom z Ukrainy do 4 marca 2025 r., co wymaga wprowadzenia stosownych zmian do ustawy, przy uwzględnieniu długości roku szkolnego i jednolitego traktowania pod tym względem wszystkich beneficjentów ustawy. Obecnie na poziomie Unii Europejskiej toczą się konsultacje w sprawie kolejnego przedłużenia decyzji o ochronie tymczasowej. Dlatego też ustawa przedłuża okres obowiązywania ochrony tymczasowej w Polsce do 30 września 2025 r.

Zmiany merytoryczne, zaproponowane w projektowanej ustawie są wynikiem analizy i szerokich konsultacji publicznych, dotyczących dostosowania pomocy do obecnej sytuacji uchodźców wojennych z Ukrainy, ich potrzeb i możliwości, z uwzględnieniem praw, jakie przysługują w poszczególnych obszarach obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej. Stąd też decyzja o braku dalszego przedłużania niektórych nadzwyczajnych rozwiązań, które w swoim pierwotnym założeniu miały charakter terminowy i wiązały się z niespotykaną dotąd skalą uchodźców, jak m. in. weryfikacja tożsamości także na innej podstawie, niż tylko ważne dokumenty podróży, jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł, finansowanie przejazdów środkami transportu publicznego, organizacji miejsc udzielania doraźnej pomocy medycznej, czy zakwaterowania i wyżywienia uchodźców u podmiotów prywatnych na podstawie art. 13 ustawy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ustawy przewiduje wprowadzenie w szczególności następujących rozwiązań prawnych:

- 1) Przedłużenie do dnia 30 września 2025 r.:
  - a) okresu, w którym pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy, którzy przybyli na to terytorium w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, jest uznawany za legalny (zmiana art. 2 ust. 1 i 2) oraz związane z tym dostępu do świadczeń zdrowotnych, świadczeń rodzinnych i socjalnych, świadczeń wypłacanych przez ZUS oraz możliwości pobytu w obiektach zbiorowego zakwaterowania,
  - b) okresu, w którym organ gminy może upoważnić pracowników administracji publicznej lub jednostek organizacyjnych danej gminy, zgłoszonych przez ich pracodawców jako wolontariuszy do wykonywania czynności wynikających z art. 4 ustawy i art. 10 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, z późn. zm.),
  - c) okresu, w którym dopuszcza się tymczasowe wykorzystanie oddanego do użytkowania obiektu budowlanego, na potrzeby zamieszkania zbiorowego obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy (zmiana art. 12a ust. 1),

- d) okresu ważności wizy krajowej obywatela Ukrainy oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego obywatelowi Ukrainy, terminu do opuszczenia przez obywatela Ukrainy terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz terminu dobrowolnego powrotu obywatela Ukrainy, okresu ważności kart pobytu, polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca oraz dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany” wydanych obywatelom Ukrainy, okresu, w którym pobyt obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie: wizy Schengen wydanej przez organ polski, wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, dokumentu, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn. zm.) – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn. zm.), wydanego przez właściwy organ innego państwa obszaru Schengen, albo innego dokumentu pobytowego wydanego przez organ tego państwa, uprawniającego do podróży po terytorium innych państw tego obszaru oraz w ramach ruchu bezwizowego uznaje się za legalny, okresu niestosowania art. 142 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2023 r. poz. 519, z późn. zm.) w postępowaniach w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej (zmiana art. 42),
- e) okresu, w którym udziela się obywatelowi Ukrainy zezwolenia na pobyt czasowy na okres 6 miesięcy, licząc od dnia wydania decyzji, w przypadku gdy nie spełnia on wymogów udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy ze względu na deklarowany cel pobytu lub okoliczności, które są podstawą ubiegania się o to zezwolenie, nie uzasadniają jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące, lub wobec obywatela Ukrainy zachodzą okoliczności uzasadniające odmowę udzielenia mu zezwolenia na pobyt czasowy inne niż określone w art. 100 ust. 1 pkt 2–5 lub art. 165 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (zmiana art. 42a ust. 1),
- f) okresu, w którym można nie wszczynać, w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1–8 i 10–16 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wobec obywatela Ukrainy, a wszczęte postępowanie w tej sprawie umorzyć, jeżeli przemawia za tym ważny interes tego obywatela (zmiana art. 42b),
- g) okresu, w którym bieg terminów na załatwienie spraw dotyczących:
- udzielenia cudzoziemcowi:
    - zezwolenia na pobyt czasowy,
    - zezwolenia na pobyt stały,
    - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
  - zmiany:
    - zezwolenia na pobyt czasowy i pracę,
    - zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji;
  - cofnięcia cudzoziemcowi:
    - zezwolenia na pobyt czasowy,
    - zezwolenia na pobyt stały,
    - zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej
- w postępowaniach prowadzonych przez wojewodę nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres (zmiana art. 100d),
- h) okresu, w którym minister właściwy do spraw zdrowia może nadać numer odpowiadający numerowi prawa wykonywania zawodu na wniosek lekarza albo lekarza dentystry, który uzyskał zaświadczenie, o którym mowa w art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, z późn. zm.), i zgłosił zamiar udzielania świadczeń zdrowotnych obywatelom Ukrainy (zmiana art. 63);
- 2) rozszerzenie zakresu osób objętych przepisami ustawy o dwie kategorie cudzoziemców, tj. o małoletnie dzieci obywateli Ukrainy oraz o małoletnie dzieci małżonków obywateli Ukrainy, nieposiadające obywatelstwa ukraińskiego;
- 3) wyłączenie spod regulacji ustawy dzieci urodzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli ich ojcem jest obywatel polski albo obywatel innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 4) wprowadzenie obowiązku złożenia wniosku o PESEL ze statusem UKR niezwłocznie po przybyciu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) zobowiązanie obywateli Ukrainy do aktualizacji danych w rejestrze PESEL ze statusem UKR oraz potwierdzenia tożsamości na podstawie ważnego dokumentu podróży w dowolnym organie gminy przez osoby, którym PESEL ze statusem UKR został nadany na podstawie nieważnego paszportu, oświadczenia, Karty Polaka, innego dokumentu;
- 6) obniżenie górnej granicy wieku małoletnich, od których nie wymaga się osobistego stawiennictwa w urzędzie gminy przy składaniu wniosku o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR, z 12. roku życia, na 6. rok życia;
- 7) wprowadzenie obowiązku pobierania odcisków palców do bazy PESEL ze statusem UKR od dzieci, które ukończyły 6. rok życia;

- 8) określenie procedury pobierania odcisków palców od osób, których odciski palców nie znalazły się jeszcze w rejestrze obywateli Ukrainy, a numer PESEL został im nadany. Procedura ta dotyczyć będzie przede wszystkim dzieci, które ukończyły 6. rok życia i jest związana z możliwością uzyskania karty pobytu;
- 9) wygaszenie wsparcia w zakresie finansowania wykonania fotografii przy nadawaniu PESEL ze statusem UKR;
- 10) wprowadzenie potwierdzania tożsamości przy nadawaniu numeru PESEL wyłącznie w oparciu o ważny dokument podróży;
- 11) dodanie nowego statusu w rejestrze PESEL – CUKR, w przypadku uzyskania przez osobę mającą status UKR karty pobytu czasowego we wprowadzonym w ustawie uproszczonym trybie;
- 12) doprecyzowanie daty rejestracji statusu UKR w przypadku jego przywrócenia oraz ponownego nadania;
- 13) doprecyzowanie przepisów art. 14 i wprowadzenie odesłania do przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.) w sprawach dochodzenia zwrotu środków przekazanych z Funduszu Pomocy w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych dotychczas obowiązujących rozwiązań;
- 14) wprowadzenie nowych mechanizmów zwalniania z opłat za pobyt powyżej 120 dni w miejscach zbiorowego zakwaterowania;
- 15) doprecyzowanie, że wojewoda może zapewnić pomoc obywatelom Ukrainy, o których mowa w art. 1 ust. 1, polegającą na:
  - a) zapewnieniu zakwaterowania zbiorowego, za które uznaje się zakwaterowanie w obiekcie, w którym przebywa co najmniej 10 osób lub w obiektach będących własnością lub przedmiotem trwałego zarządu jednostek sektora finansów publicznych, i całodziennego wyżywienia zbiorowego,
  - b) prowadzeniu punktów recepcyjnych,
  - c) zapewnieniu transportu związanego z zakwaterowaniem lub opieką medyczną,
  - d) podjęciu innych działań niezbędnych do realizacji pomocy, po uzyskaniu zgody właściwego ministra, a co za tym idzie rezygnacji z wyszczególnienia takich kwestii jak: przejazdy środkami transportu publicznego, środki czystości i higieny osobistej, organizacja miejsc udzielania doraźnej pomocy medycznej;
- 16) brak kontynuowania świadczenia pieniężnego za zakwaterowanie i wyżywienie, o którym mowa w art. 13, które na mocy obowiązujących obecnie przepisów jest możliwe do dnia 30 czerwca 2024 r.;
- 17) wprowadzenie przepisów o archiwizacji i udostępnianiu danych z bazy danych, o której mowa w art. 13a;
- 18) wprowadzenie obowiązku powiadomienia przez cudzoziemca pracodawcy o doręczeniu mu decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę;
- 19) brak kontynuowania wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, które na mocy obowiązujących obecnie przepisów jest możliwe do 30 czerwca 2024 r.;
- 20) umożliwienie ubiegania się o udzielenie pobytu czasowego dla obywateli Ukrainy w celu łączenia rodzin;
- 21) wprowadzenie uproszczonej ścieżki ubiegania się o pobyt czasowy dla osób posiadających status UKR od dnia określonego w komunikacie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji;
- 22) kontynuacja przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów na zasadach określonych w rozdziale 8a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, z późn. zm.), tj. stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych;
- 23) wskazanie maksymalnego 36 miesięcznego okresu, w którym uczniowie mogą uczestniczyć w dodatkowych bezpłatnych zajęciach z języka polskiego. Rozwiązanie dotyczyć będzie uczniów, którzy udział w zajęciach rozpoczęli w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024. Służyć będzie szybszemu opanowaniu znajomości języka polskiego oraz usprawni proces adaptacji w środowisku rówieśniczym (art. 55b ust. 1a ustawy);
- 24) dalsze umożliwienie w roku szkolnym 2024/2025 w szkole, w której utworzono dodatkowy oddział w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, przydzielenia nauczycielowi, za jego zgodą, godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r. poz. 984, z późn. zm.) – (art. 56 ustawy);
- 25) dalsze umożliwienie w roku szkolnym 2024/2025 przydzielania godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela nauczycielowi języka polskiego, za jego zgodą, także w szkole, w której nie utworzono dodatkowego oddziału w celu zapewnienia kształcenia, wychowania i opieki dzieciom i uczniom będącym obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa – (art. 56a ustawy);
- 26) kontynuowanie w roku szkolnym 2024/2025 zniesienia wymogu potwierdzenia znajomości języka polskiego dokumentem, o którym mowa w art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych

(Dz. U. z 2022 r. poz. 530), w przypadku zatrudnienia na stanowisku pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900, z późn. zm.) oraz asystenta międzykulturowego, o którym mowa w art. 165 ust. 8a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, osoby nieposiadającej obywatelstwa polskiego – osoba zatrudniona na tym stanowisku musi posiadać znajomość języka polskiego w mowie i piśmie w stopniu umożliwiającym pomoc uczniowi, który nie zna języka polskiego albo zna go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki – (art. 57 ustawy);

- 27) kontynuowanie w roku szkolnym 2024/25 zniesienia stosowania przepisu art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 245) w razie podjęcia przez uprawnionego pracy w jednostkach, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, na stanowisku – (art. 58 ustawy):
- a) pomocy nauczyciela, o którym mowa w art. 165 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- a) nauczyciela języka polskiego lub nauczyciela prowadzącego dodatkową naukę języka polskiego, o której mowa w art. 165 ust. 7 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe,
- b) nauczyciela innego niż wymieniony powyżej, jeżeli w dniu nawiązania z nauczycielem stosunku pracy do szkoły uczęszcza co najmniej jeden uczeń będący obywatelem Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo który przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa;
- 28) kontynuowanie w 2025 r. wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych, w tym dowożenia uczniów oraz zapewnienia korzystania z wychowania przedszkolnego, związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie;
- 29) epizodyczne zwolnienie uczniów z Ukrainy z obowiązku przystąpienia w roku szkolnym 2024/2025 do egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego. Zmiana warunków przystępowania do egzaminu ósmoklasisty w roku szkolnym 2024/2025, dotycząca wprowadzenia możliwości nieprzystępowania do tego egzaminu z języka polskiego przez uczniów uchodźców z Ukrainy, wymaga również wprowadzenia epizodycznych przepisów określających sposób przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów rekrutacyjnych, o których mowa w art. 134 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, do szkół ponadpodstawowych: liceum ogólnokształcącego, technikum i branżowej szkoły I stopnia, na rok szkolny 2025/2026. Założono, że w ich przypadku przeliczana będzie na punkty ocena z języka polskiego wymieniona na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej;
- 30) przywrócenie możliwości świadczenia usług psychologicznych na rzecz obywateli Ukrainy przez przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Ukrainy posiadających odpowiednie wykształcenie uzyskane w Ukrainie (art. 64b ustawy);
- 31) zawieszenie do dnia 31 grudnia 2024 r. biegu terminów w sprawach administracyjnych dotyczących wniosków o udzielenie zgody na wykonywanie zawodu lekarza albo lekarza dentysty oraz na warunkowe prawo wykonywania tych zawodów;
- 32) wprowadzenie w art. 48 ust. 5 ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych, który umożliwia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych upoważnienie wojewody do wydawania, w przypadkach o których mowa w art. 6 ust. 3, tzw. szybkich paszportów tymczasowych w portach lotniczych;
- 33) wprowadzenie, w art. 165 ust. 8a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, stanowiska asystenta międzykulturowego, który zatrudniony w szkołach będzie udzielał osobom, o których mowa w ust. 7 tego artykułu, pomocy w kontaktach ze środowiskiem szkolnym, a także współdziałał z ich rodzicami oraz ze szkołą;
- 34) przedłużenie na kolejny rok, tj. 2025, preferencji podatkowych stanowiących podatkowe wsparcie w związku z trwającym konfliktem w Ukrainie. Preferencje przewidziane obecnie obowiązują do końca 2024 r. Zasadne jest jednak przedłużenie ich obowiązywania do końca 2025 r. Za projektowanym rozwiązaniem przemawiają nadzwyczajne uwarunkowania gospodarcze spowodowane przedłużającą się wojną. Konieczne jest zatem utrzymanie w mocy szczególnych regulacji prawnych zapewniających obywatelom Ukrainy doraźne wsparcie również na gruncie podatków dochodowych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Celem ustawy jest uregulowanie niektórych spraw w związku z masowym wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemców będących obywatelami Ukrainy oraz cudzoziemców nieposiadających obywatelstwa tego państwa, zamieszkałych na stałe na jego terytorium, którzy opuścili terytorium Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Projekt dostosowuje polskie regulacje do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-------	----------	---------------	---------------

Uchodźcy z Ukrainy	ok. 1 mln	Dane ze strony dane.gov.pl	<p>Przedłużenie obowiązywania ustawy pozwoli na kontynuowanie udzielania pomocy. Nowelizacja umożliwi m.in. legalizację pobytu czasowego mającą na celu łączenie rodzin, a od dnia określonego w komunikacie Ministra SWiA uproszczoną ścieżkę ubiegania się o pobyt czasowy. W celu umożliwienia elektronicznej ścieżki ustawa nakłada obowiązek uzupełnienia danych w bazie PESEL ze statusem UKR o odciski palców i własnoręczny podpis.</p> <p>Zobowiązanie obywateli Ukrainy do aktualizacji swoich danych, a także potwierdzenia tożsamości na podstawie ważnego dokumentu podróży w dowolnym organie gminy przez osoby, którym PESEL ze statusem UKR został nadany na podstawie nieważnego paszportu, oświadczenia, Karty Polaka, innego dokumentu.</p> <p>Nie kontynuowanie wsparcia w zakresie finansowania wykonania fotografii przy nadawaniu PESEL ze statusem UKR.</p> <p>Nie kontynuowanie świadczeń finansowych na zakwaterowanie i wyżywienie, określonych w art. 13, a także wprowadzenie nowych mechanizmów zwalniania z opłat za pobyt powyżej 120 dni w miejscach zbiorowego zakwaterowania.</p>
Straż Graniczna	<ul style="list-style-type: none"> – Komendant Główny Straży Granicznej – 9 Komendantów oddziałów Straży Granicznej – 97 Komendantów placówek Straży Granicznej 	Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1080, z późn. zm.)	Kontynuowanie realizacji zadań w związku z projektowanym wydłużeniem obowiązywania ustawy.
województwie	16 wojewodów	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. poz. 603)	Kontynuowanie realizacji zadań w związku z projektowanym wydłużeniem obowiązywania ustawy oraz wprowadzenie nowych obowiązków związanych z legalizacją pobytu osób posiadających PESEL ze statusem UKR oraz oceną przesłanki humanitarnej przy zwolnieniach z opłat w miejscach zbiorowego zakwaterowania.
Jednostki samorządu terytorialnego	2 873 (16 województw, 314 powiatów i 66 miasta na prawach powiatu oraz 2477 gmin)	Główny Urząd Statystyczny	Kontynuowanie w 2024 r. i 2025 r. wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy,

			którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym w Ukrainie. Likwidacja finansowania opłat za zdjęcie przy wyrobieniu PESEL ze statusem UKR. Wygaszenie świadczeń finansowych na zakwaterowanie i wyżywienie, określonych w art. 13. Wprowadzenie nowych zadań dla jednostek samorządu terytorialnego związanych z rejestrem PESEL ze statusem UKR.
Uchodźcy z Ukrainy, korzystający z zakwaterowania i wyżywienia na podstawie art. 13	ok. 45 tys.	dane dot. wniosków złożonych na I kwartał 2024 r. na podstawie centralnej bazy danych, prowadzonej przez ministra właściwego do spraw informatyzacji na podstawie art. 13	Brak kontynuowania świadczenia pieniężnego za zakwaterowanie i wyżywienie, o którym mowa w art. 13, którego pobieranie na mocy obowiązujących obecnie przepisów jest możliwe do 30 czerwca 2024 r.
Liczba uczniów – uchodźców z Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP od 24.02.2022 r. (młodzież i dorośli) w szkołach	ok. 145 tys.	system informacji oświatowej (stan na 14.03.2024 r.)	
Liczba dzieci – uchodźców z Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP od 24.02.2022 r. w wychowaniu przedszkolnym.	ok. 34 tys.	system informacji oświatowej (stan na 14.03.2024 r.)	
Nauczyciele szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej	ok. 620 tys.		Możliwość przydzielenia w roku szkolnym 2024/2025, za zgodą nauczyciela, godzin ponadwymiarowych w wymiarze wyższym niż określony w art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela.
Lekarze, lekarze dentyści, pielęgniarki i położne z państw spoza Unii Europejskiej	Trudna do oszacowania		Konieczność wykazania się znajomością języka polskiego minimum na poziomie B1 w celu uzyskania prawa wykonywania zawodu.
Obywatele Ukrainy przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którzy posiadają tytuł zawodowy specjalisty na kierunku psychologia albo tytuł magistra na kierunku psychologia, będą mogli świadczyć usługi psychologiczne obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,	Trudna do oszacowania		Umożliwienie świadczenia usług psychologicznych obywatelom Ukrainy przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

w tym może udzielać świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.			
Świadczeniodawcy			Możliwość zatrudnienia obywateli Ukrainy którzy uzyskali zgodę na wykonywanie zawodu lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarki i położnej.
Świadczeniodawcy			Umożliwienie zatrudniania psychologów – obywateli Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Ministerstwo Zdrowia			Wydłużenie terminów na rozpatrywanie wniosków lekarzy, lekarzy dentystry, pielęgniarek i położnych z Ukrainy o udzielanie zgody na wykonywanie zawodu lekarza, lekarza dentystry, pielęgniarki lub położnej.
ZUS	1	Dane administracyjne	Kontynuowanie realizacji zadań w związku z projektowanym wydłużeniem terminów.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny” zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbgingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W ramach procedury lobbgingowej nie zgłosił się żaden podmiot zainteresowany pracami nad projektem.

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania następującym podmiotom:

- 1) wojewodom;
- 2) Prokuratorowi Krajowemu;
- 3) Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 4) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 5) Rzecznikowi Praw Obywatelskich;
- 6) Rzecznikowi Praw Dziecka;
- 7) Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 8) Głównemu Inspektorowi Pracy.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W dniu 16 kwietnia 2024 r. projekt uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany następującym podmiotom:

- 1) UNHCR;
- 2) UNICEF;
- 3) IOM;
- 4) Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej ;
- 5) PCK;
- 6) Caritas;
- 7) Kamiliańska Misja Pomocy Społecznej;
- 8) Polska Akcja Humanitarna;
- 9) Norwegian Refugee Council;
- 10) Right to Protection;
- 11) Fundacja Ukraiński DOM;
- 12) Polskie Forum Migracyjne;

- 13) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej;
- 14) Stowarzyszenie Nomada;
- 15) Homo Faber;
- 16) Migrant Info Point;
- 17) Helsińska Fundacja Praw Człowieka;
- 18) Amnesty International Polska;
- 19) Fundacja Habitat for Humanity Poland;
- 20) Fundacja Leny Grochowskiej;
- 21) Barka Fundacja Pomocy Wzajemnej;
- 22) Fundacja Ukraina z Wrocławia;
- 23) Fundacja Wspierania Migrantów na Rynku Pracy „EWL”;
- 24) Instytut na Rzecz Państwa Prawa;
- 25) Centralna Rada Romów;
- 26) Fundacja „W stronę Dialogu”;
- 27) FROG – Fundacja Rozwoju Oprócz Granic.

W dniu 9 kwietnia 2024 r. w siedzibie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji odbyło się spotkanie, mające na celu zebranie opinii, propozycji oraz uwag do projektu ustawy. W spotkaniu uczestniczyło blisko 50 organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele resortów współpracujących przy opracowaniu ustawy, tj.: Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Cyfryzacji, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Finansów oraz przedstawiciele pozostałych organów administracji publicznej m.in. Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W spotkaniu wzięli udział również przedstawiciele Ambasady Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej. Pan Minister Maciej Duszczak – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji wyjaśnił uczestnikom spotkania przyczyny nowelizacji ustawy oraz najważniejsze propozycje projektowanych zmian. Przeprowadzono dyskusję w następujących tematach: wsparcie w zakresie zakwaterowania uchodźców wojennych z Ukrainy, system zmiany statusu pobytowego, uszczelnienie systemu wsparcia i likwidacja niektórych instrumentów, uzależnienie świadczenia 800+ od obowiązku szkolnego dla dzieci z Ukrainy, piecza zastępcza, uznawanie kwalifikacji zawodowych oraz pozostałe kwestie zgłoszone przez uczestników. Większość zgłoszonych uwag zostało uwzględnionych, a uwagi o charakterze technicznym dotyczące art. 12 były przedmiotem dodatkowych rozmów zespołu roboczego, składającego się z przedstawicieli MSWiA i urzędów wojewódzkich.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Łącznie	
Dochody ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Fundusz Pomocy, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy. Przewiduje się ewentualne zasilenie Funduszu Pomocy (FP) z oszczędności powstałych w jednostkach sektora finansów publicznych lub budżetowych rezerwach celowych na podstawie mechanizmów określonych w ustawie. W innym przypadku niezbędna może okazać się emisja obligacji BGK.											

<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>W związku z zaproponowanymi w projekcie ustawy rozwiązaniami uszczelniającymi system, zakłada się, że wydatki z FP będą systematycznie spadać. Plan FP, ustalony do 30 czerwca 2024 r. musi ulec zwiększeniu w zakresie niezbędnym do kontynuowania do 30 września 2025 r. niektórych rodzajów wsparcia, jak np. świadczeń zdrowotnych, świadczeń rodzinnych i socjalnych, świadczeń wypłacanych przez ZUS, pobytu uchodźców w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz edukacji dzieci ukraińskich w polskim systemie oświaty. Ostateczna kwota, niezbędna do pokrycia ww. wydatków, będzie zależała od rzeczywistej liczby uchodźców z Ukrainy, wymagających dalszego wsparcia. Skutki finansowe wejścia w życie projektowanych przepisów inne niż finansowane ze środków Funduszu Pomocy powinny być sfinansowane w ramach limitu wydatków zaplanowanych dla właściwych części budżetowych, w tym w ramach limitu wynagrodzeń, bez konieczności jego dodatkowego zwiększania.</p> <p>Wysokość środków na pokrycie zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 12, została oszacowana na podstawie dotychczas ponoszonych kosztów, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia w obiektach zbiorowego zakwaterowania miejsc dla osób wymagających szczególnego wsparcia, które nie będą już mogły przebywać w mieszkaniach prywatnych. W FP zostały zaplanowane również środki niezbędne na wdrożenie i funkcjonowanie systemu umożliwiającego aktualizację i uzupełnienie brakujących danych obywateli Ukrainy oraz systemu Urzędu do Spraw Cudzoziemców, umożliwiającego wprowadzenie uproszczonej ścieżki uzyskania pobytu czasowego. Wydłużenie finansowania zadań oświatowych z FP wymaga przeniesienia środków z rezerw celowych do FP w wysokości ok. 0,6 mld zł w 2024 r. oraz zaplanowania ok. 2,4 mld zł w FP na 2025 r. (zadanie realizowane do końca września 2025 r.). Kwoty zostały skalkulowane na podstawie liczby dzieci i uczniów w roku szkolnym 2023/2024.</p> <p>Działania mające na celu zwiększenie liczby dzieci i uczniów z Ukrainy w polskim systemie oświaty w roku szkolnym 2024/2025 mogą spowodować pojawienie się dodatkowo ok. 80 tys. dzieci i uczniów. Oznacza to konieczność zaplanowania w FP na 2024 r. dodatkowo kwoty ok. 425 mln zł oraz zabezpieczenia w planie FP na 2025 r. ok. 1,1 mld zł.</p> <p>Wydłużenie możliwości korzystania z dodatkowej nauki języka polskiego do 36 miesięcy wymaga zaplanowania ok. 150 mln zł na 2024 r. oraz 375 mln zł na 2025 r.</p> <p>Do obliczenia skutków finansowych przyjęto, że asystenci międzykulturowi zatrudniani będą w szkołach, w których zorganizowano co najmniej jeden oddział przygotowawczy dla uczniów, o których mowa w art. 2 ustawy pomocowej (zakłada się, że uczniowie w oddziałach ogólnodostępnych, którzy posiadają wystarczającą znajomość języka polskiego, aby uczestniczyć w zajęciach nie wymagają już opieki ww. asystenta). Asystenci międzykulturowi będą wynagradzani na podstawie znowelizowanego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. poz. 1960, z późn. zm.). Koszt roczny etatu asystenta międzykulturowego w zł (minimalne wynagrodzenie plus pochodne pracodawcy i dodatkowe wynagrodzenie roczne) to ok. 67 tys. zł. Zatrudnienie asystentów międzykulturowych może powodować skutki finansowe dla Funduszu Pomocy w wysokości: 18,6 mln zł w 2024 r. oraz 46,5 mln zł w 2025 r.</p> <p>Zasady naliczania środków z Funduszu Pomocy na to zadanie zostaną określone w wyniku uzgodnień między Ministrem Edukacji, Ministrem Finansów oraz stroną samorządową reprezentowaną przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Zakończenie działania FP z końcem września 2025 r. będzie wymagało sfinansowania dodatkowych zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego z innego źródła, np. z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej, która powinna być odpowiednio zwiększona w roku 2025. Alternatywnie będzie można zwiększyć subwencję oświatową na rok 2025 w zakresie skutków trzech miesięcy: październik–grudzień 2025 r.</p> <p>Niezbędnym jest zabezpieczenie na 2025 r. środków finansowych z FP dla jednostek samorządu terytorialnego na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów publicznych i niepublicznych szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży oraz szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, w zakresie, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych, przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, określonych w ramowych planach nauczania ustalonych dla tych szkół. Przepisy art. 55 ust. 5 i 6 oraz art. 69 ust. 5 w zakresie stosowania art. 55 ust. 5 i 6 ustawy z</p>
---	--

	dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych stosuje się odpowiednio. Jednostki samorządu terytorialnego składają wnioski o przyznanie środków z FP do wojewodów. Kwota na ten cel to 32 400 000 zł (120 tys. uczniów x 270 zł). Pozostałe zmiany ze względu na swój charakter doprecyzowujący bądź uelastyczniający stosowane procedury nie będą generowały dodatkowych wydatków ze strony budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw		-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	- wprowadzenie przepisów w zakresie występowania o karty pobytu czasowego w trybie uproszczonym zapewni większą pewność prawną dla przedsiębiorców						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	- wprowadzenie przepisów w zakresie występowania o karty pobytu czasowego w trybie uproszczonym zapewni większą pewność prawną dla przedsiębiorców						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	-	-						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Wprowadzenie przepisów w zakresie występowania o karty pobytu czasowego w trybie uproszczonym zapewni większą pewność prawną dla przedsiębiorców.</p> <p>Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych, gdyż nadal będą mieli możliwość korzystania z niezbędnego wsparcia.</p> <p>Niezbędnym jest zapewnienie zarówno w 2024 r. jak i 2025 r. środków w wysokości 600 tys. zł/rok na organizację egzaminu maturalnego dla osób, będących obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa, które pobierają naukę w szkole funkcjonującej w ukraińskim systemie oświaty z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.		☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Komentarz: Projektowana ustawa przewiduje możliwość występowania o karty pobytu w trybie uproszczonym, co spowoduje zmniejszenie liczby dokumentów w tym obszarze. Rozwiązanie to nie będzie jednak obowiązkowe, a stanowi kolejną z możliwych form zalegalizowania pobytu na dłuższy okres.</p> <p>Na zwiększenie liczby dokumentów wpłynie natomiast wprowadzenie wymogu przedłożenia dokumentu poświadczającego znajomość języka polskiego minimum na poziomie B1 przez lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarki i położne ubiegających się o wydanie prawa wykonywania zawodu w tzw. procedurze uproszczonej.</p> <p>Resorty przeprowadzą kampanię informacyjną na temat zmian, będących w ich właściwości. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji razem z Urzędem do Spraw Cudzoziemców i wojewodami będzie informowało na temat nowych warunków udzielania wsparcia w zakresie zakwaterowania, możliwości występowania w uproszczonym trybie o kartę pobytu oraz o możliwości aktualizacji danych w bazie PESEL UKR.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
<p>Zmiany będą miały pozytywny wpływ na rynek pracy, gdyż dzięki projektowanej uproszczonej ścieżce legalizacji pobytu dla dotychczasowych uchodźców, zwiększy się liczba osób, które będą miały zapewnioną legalność pobytu i legalny dostęp do rynku pracy w okresie 3 lat, co nie będzie uzależnione od kolejnych decyzji Rady UE o ewentualnym przedłużeniu ochrony czasowej. Ponadto, zgodnie z postulatami pracodawców, dookreślono sytuacje, w których pracodawca jest zobligowany do ponownego złożenia powiadomienia o powierzeniu pracy, a także zobowiązano cudzoziemca do informowania pracodawcy o zmianie statusu pobytowego na terytorium RP.</p>		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projektowana ustawa wejdzie w życie – co do zasady – z dniem 1 lipca 2024 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na charakter regulacji nie ma konieczności dokonywania analizy prawno-porównawczej w kwestii projektowanych rozwiązań.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Podział środków z FP między dysponentami.		

Dysponent	Projektowany plan FP styczeń-czerwiec 2024 r.	Zapotrzebowanie na okres lipiec-grudzień 2024 r.	Zapotrzebowanie na okres styczeń-wrzesień 2025 r.
Minister właściwy ds. rodziny	211 000 000 zł	66 200 000 zł	215 000 000 zł
Minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego	94 000 000 zł	8 478 366 zł	53 869 729 zł
Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1 182 652 000 zł	1 210 798 328 zł	1 797 504 487 zł
Minister właściwy ds. zdrowia	560 766 000 zł	389 157 463 zł	665 242 540 zł
Minister właściwy ds. wewnętrznych	1 375 689 000 zł	1 109 150 000 zł	1 353 021 500 zł
Minister właściwy ds. oświaty i wychowania	5 264 562 zł	3 335 438 zł	41 000 000 zł
Minister właściwy ds. finansów publicznych	2 407 680 000 zł	1 188 600 000 zł	3 921 500 000 zł
Minister właściwy ds. informatyzacji	50 160 637 zł	91 329 827 zł	134 500 000 zł
Minister właściwy ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	8 559 025 zł		
Fundusz Pomocy razem	5 895 771 224 zł	4 067 049 422 zł	8 181 638 256 zł

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania
projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na
terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (UD39)

1. Informacje ogólne

Zgodnie z § 36 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348) organ wnioskujący, biorąc pod uwagę treść projektu ustawy lub projektu rozporządzenia, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, przedstawia projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, uwzględniając wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych, jeżeli zostały ustalone przez Radę Ministrów lub jej organ pomocniczy.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

W celu wykonania wynikającego z przepisów obowiązującego prawa obowiązku zasięgnięcia opinii projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania: wojewodom, Prokuratorowi Krajowemu, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Rzecznikowi Praw Dziecka, Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Głównemu Inspektorowi Pracy. Ponadto projekt został przekazany do zaopiniowania Szefom: Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Projekt ustawy został również przesłany do zaopiniowania w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przesłany do następujących podmiotów:

- 1) UNHCR;
- 2) UNICEF;
- 3) IOM;
- 4) Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej ;
- 5) PCK;
- 6) Caritas;
- 7) Kamilińska Misja Pomocy Społecznej;
- 8) Polska Akcja Humanitarna;
- 9) Norwegian Refugee Council;
- 10) Right to Protection;
- 11) Fundacja Ukraiński DOM;
- 12) Polskie Forum Migracyjne;
- 13) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej;
- 14) Stowarzyszeni Nomada;
- 15) Homo Faber;
- 16) Migrant Info Point;
- 17) Helsińska Fundacja Praw Człowieka;
- 18) Amnesty International Polska;
- 19) Fundacja Habitat for Humanity Poland;
- 20) Fundacja Leny Grochowskiej;
- 21) Barka Fundacja Pomocy Wzajemnej;

- 22) Fundacja Ukraina z Wrocławia;
- 23) Fundacja Wspierania Migrantów na Rynku Pracy „EWL”;
- 24) Instytut na Rzecz Państwa Prawa;
- 25) Centralna Rada Romów;
- 26) Fundacja „W stronę Dialogu”;
- 27) FROG – Fundacja Rozwoju Oprócz Granic;
- 28) Małopolskie Forum Pomocy Społecznej FRDL-MISTiA;
- 29) Dolnośląskie Forum Pomocy Społecznej, Dolnośląski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 30) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „Centrum”;
- 31) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”;
- 32) Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej.

Z uwagi na to, że projektowana ustawa powinna wejść w życie z dniem 1 lipca 2024 r. oraz w związku z tym, że projektowane rozwiązania są w znacznej mierze wynikiem prowadzonych wcześniej prekonsultacji z organizacjami pozarządowymi oraz postulatów zgłaszanych przez wojewodów, termin na zajęcie stanowiska został skrócony do 7 dni. Jednocześnie w siedzibie MSWiA zorganizowano spotkanie poświęcone omówieniu projektowanych rozwiązań.

2. Omówienie wyników przeprowadzonego opiniowania

Uwagi do projektu zgłosiło 15 wojewodów. Wojewoda Kujawsko-Pomorski przekazał stanowisko o braku uwag.

Uwagi zgłosili również Rzecznik Praw Obywatelskich, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Główny Inspektor Pracy.

W dniu 16 kwietnia 2024 r. projekt uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Natomiast w ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosili:

- 1) UNHCR;
- 2) UNICEF;
- 3) IOM;
- 4) PCK;
- 5) Polska Akcja Humanitarna;
- 6) Norwegian Refugee Council;
- 7) Fundacja Ukraiński DOM;
- 8) Polskie Forum Migracyjne;
- 9) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej;
- 10) Stowarzyszenie Nomada;
- 11) Helsińska Fundacja Praw Człowieka;
- 12) Fundacja Habitat for Humanity Poland;
- 13) Fundacja „W stronę Dialogu”;
- 14) FROG – Fundacja Rozwoju Oprócz Granic;
- 15) Instytut na Rzecz Państwa Prawa;
- 16) Polska Federacja Związkowa Pracowników Socjalnych i Pomocy Społecznej.

Zgłoszone uwagi oraz stanowisko projektodawcy zostały zbiorczo omówione w załączonej tabeli.

3. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

4. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

**UWAGI ZGŁOSZONE W RAMACH KONSULTACJI PUBLICZNYCH I OPINIOWANIA
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM
ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PANSTWA ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (UD39)**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
1	organizacje międzynarodowe	art. 1 ust. 1	Proponujemy wprowadzenie dodatkowej zmiany, tak aby ww. artykuł umożliwiał objęcie obywateli Ukrainy ochroną tymczasową i wystąpienie o nadanie numeru PESEL UKR także osobom, które przybyły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej po wcześniejszym przekroczeniu granicy ukraińskiej także z Węgrami, Mołdawią, Rumunią i Słowacją.	Nie uwzględniono Nie stwierdzono konieczności doprecyzowania przepisów w tym zakresie, gdyż obecne rozwiązania i wydane wytyczne jasno wskazują na prawidłowy sposób postępowania.
2	województwie, Konfederacja Lewiatan, organizacje pozarządowe	art. 4 ust. 2	Wyrazy „w terminie 30 dni od dnia przybycia” zastępuje się wyrazami „niezwłocznie po przybyciu”. Zgłaszający sugerują, że przepis w proponowanym brzmieniu, tj. z użyciem wyrazu „niezwłocznie” jest nieprecyzyjny, co może doprowadzić do sytuacji, w których obywatele Ukrainy będą zwlekać ze złożeniem wniosku o nadanie numeru PESEL lub będą mieli problem z wyrobieniem PESEL UKR ze względu na różne interpretacje terminu niezwłocznie. Jednocześnie nie ma zgodności wśród postulujących co do sposobu określenia tego terminu.	Nie uwzględniono MSWiA stoi na stanowisku, że uchodźca z Ukrainy powinien złożyć wnioski o nadanie numeru PESEL najszybciej jak jest to możliwe, bez zbędnej zwłoki. Przepis ten ma jedynie charakter instrukcyjny i nie nakłada na obywateli Ukrainy żadnych sankcji za niezłożenie wniosku. Dodatkowo trzeba mieć na uwadze, że ze względu na obowiązek posiadania ważnego dokumentu podróży mogą zdarzyć się też przypadki, w których ten termin będzie dłuższy niż obecne 30 dni.

3	Konfederacja Lewiatan, Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 4 ust. 11	Umożliwienie weryfikacji tożsamości na podstawie innych dokumentów w wyjątkowych sytuacjach. Biorąc pod uwagę sytuację obywateli Ukrainy przebywających na terenach tymczasowo okupowanych przez Rosję, gdzie nie jest możliwe uzyskanie ukraińskiego dokumentu podróży uzasadnionym jest uwzględnienie w ustawie pewnych wyjątków, w których możliwe będzie potwierdzenia tożsamości na podstawie innych dokumentów.	Nie uwzględniono Osoby takie mogą korzystać z ochrony czasowej Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, a w tym czasie wnioskować o dokumenty podróży.
4	Konfederacja Lewiatan, organizacje pozarządowe, Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 4 ust. 13a–13d	Doprecyzowanie konsekwencji niepotwierdzenia tożsamości na podstawie dokumentu podróży oraz terminu dopełnienia tego obowiązku. Przepis art. 4 ust. 13a ustawy zobowiązuje obywateli Ukrainy do potwierdzenia swojej tożsamości w dowolnym organie gminy w przypadku, gdy ich numer PESEL nadany został w oparciu o inny dokument niż ważny dokument podróży. W celu uniknięcia potencjalnych wątpliwości interpretacyjnych należy doprecyzować czy za niedopełnienie tego obowiązku grożą jakieś konsekwencje.	Nie uwzględniono Obywatele Ukrainy nie ponoszą konsekwencji braku potwierdzenia tożsamości, nie jest więc to ich obowiązek a jedynie uprawnienie, jeśli chcą skorzystać z uproszczonego trybu uzyskania karty pobytu.
5	organizacje pozarządowe, organizacje międzynarodowe	art. 12	Wniosek o określenie w ustawie minimalnych standardów, jakie musi spełnić obiekt zbiorowego zakwaterowania, finansowany na podstawie art. 12. Propozycja dodania po art. 12 ust. 1a) ust. 1b) regulującego wprowadzenie uprawnień dla wojewody w zakresie kontroli warunków zbiorowego zakwaterowania m.in. w obiektach, w których przebywają małoletni obywatele z ukraińskiej pieczy zastępczej.	Uwzględniono w inny sposób Kwestia ta będzie przedmiotem prac zespołu roboczego, powołanego przez MSWiA, złożonego z przedstawicieli wojewodów, który wypracuje wytyczne w tym zakresie. Ponadto wprowadzono przepis, że wojewoda może kontrolować wszystkie obiekty finansowane na podstawie art. 12.

6	Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 12 ust. 1	<p>Z perspektywy możliwości zabezpieczenia praw uchodźców z Ukrainy wątpliwości wzbudza rozwiązanie zawarte w art. 1 pkt 7 lit. a projektu, który zmienia art. 12 ust. 1 ustawy o pomocy. Projektowany przepis ogranicza sposoby udzielania pomocy obywatelom Ukrainy, pomijając przypadki obecnie przewidziane w art. 12 ust. 1 pkt 4, 5, 6 i 7 ustawy o pomocy, w tym m. in. finansowanie przejazdów środkami transportu oraz specjalistycznego transportu umożliwiającego transport osób leżących lub przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnością, czy organizację miejsc udzielania doraźnej pomocy medycznej. Proponowane ograniczenie środków pomocy zapewnianej przez Wojewodę może doprowadzić do pogorszenia sytuacji osób i tak znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji – osób chorych, w zaawansowanym wieku oraz osób z niepełnosprawnościami. Tym bardziej, że zmiany proponowane w art. 1 pkt 7 lit. a projektu uzależniają możliwość podjęcia przez Wojewodę działań pomocowych niezawartych w katalogu od uzyskania zgody właściwego ministra.</p>	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Pomoc, świadczona przez wojewodów, musi być dostosowana do obecnej sytuacji, która po 2 latach trwania konfliktu jest diametralnie inna niż w początkowym okresie funkcjonowania ustawy, a także uwzględniać zasadność i możliwości pokrycia określonych wydatków z Funduszu Pomocy. Ustawa nadal pozwala też na udzielenie przez wojewodę niestandardowego wsparcia po upewnieniu się, że są na to środki finansowe, stąd też zgoda właściwego ministra, dysponenta środków.</p>
7	organizacje pozarządowe, wojewodowie	art. 12. ust. 1 pkt 1	<p>Propozycja, aby umożliwić organizacjom wynajmującym przeznaczone dla uchodźców z Ukrainy, wymagających szczególnego wsparcia, lokale mieszkalne, które są najczęściej przeznaczone dla mniej niż 10 osób, korzystanie ze wsparcia wojewodów w ramach art. 12.</p>	<p>Uwzględniono</p> <p>Wprowadzono odpowiedni przepis umożliwiający wojewodzie podpisanie umowy z organizacjami pożytku publicznego, które istnieją minimum 24 miesiące i zapewniają zakwaterowanie wyłącznie dla osób niepełnosprawnych i starszych w ośrodkach poniżej 10 osób.</p>

8	województwie, organizacje pozarządowe	art. 12 ust. 1 pkt 2	Propozycja rozważenia możliwości zdefiniowania zapisu „punkty recepcyjne” wraz z określeniem działań podejmowanych na punktach recepcyjnych (art. 12 ust. 1 pkt 2).	Uwzględniono w inny sposób Kwestia ta nie powinna zostać uregulowana w ustawie, gdyż zapis musiałby być zbyt rozbudowany, a i tak nie wyczerpywałby często sprzecznych ze sobą, zgłaszanych wątpliwości. Dlatego też materia będzie przedmiotem prac zespołu roboczego, powołanego przez MSWiA, złożonego z przedstawicieli wojewodów, który wypracuje wytyczne w tym zakresie, uwzględniając specyfikę województw, w szczególności tych przygranicznych.
9	województwie, organizacje pozarządowe, Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 12 ust.17c pkt 1	Propozycja zwalniania z partycypacji w kosztach pomocy również osób z umiarkowanym, a nie tylko znacznym, stopniem niepełnosprawności oraz wszystkich dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności.	Uwzględniono
10	Sąd Najwyższy	art. 12 ust. 17c	Wydaje się także, że ponownego rozważenia wymaga także zmiana art. 12 ust. 17c ustawy w projektowanym brzmieniu, w zakresie określenia kategorii podmiotów zwolnionych z partycypacji w kosztach pomocy. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 17c pkt 5 ustawy w projektowanym brzmieniu z ponoszenia części kosztów udzielanej pomocy zwolnieni mają być małoletni w pieczy zastępczej i małoletni, na których nie jest pobierane świadczenie wychowawcze. Obecnie obowiązujący art. 12 ust. 17c pkt ustawy przewiduje zwolnienie z partycypacji w kosztach dla wszystkich małoletnich. (...) W konsekwencji należy przyjąć, że obecnie obowiązujący art. 12 ust. 17c pkt 5 ustawy nie powinien być zmieniany.	Nie uwzględniono W ośrodkach zapewniane jest zakwaterowanie i całodzienne wyżywienie. Dlatego partycypacja w kosztach przez małoletnich, na których pobierane jest świadczenie wychowawcze wydaje się być właściwym rozwiązaniem, zwłaszcza w kontekście wzrostu wysokości świadczenia z 500 do 800 zł oraz zrównywania poziomu wsparcia do tego, jakie mogą otrzymywać obywatele RP.

11	Wojewoda Pomorski	art. 12 ust. 17c	<p>Wojewoda proponuje następujące brzmienie pkt 3: « są kobietami w ciąży lub osobami wychowującymi dziecko do 12 miesiąca życia, na podstawie przedstawionych dokumentów; »</p> <p>Ustalenie, że dana kobieta jest w ciąży lub wychowuje dziecko do 12 miesiąca życia – odbywać ma się „na podstawie przedłożonego pisemnego oświadczenia”. Tak niskie obniżenie progu dowodowego oraz posłużenie się w przepisie trybem orzekającym „nie stosuje się” (postulującym obligatoryjność działania adresata normy; automatycznego niejako uznawania, że do stanu ciąży czy wychowania noworodka, zachodzi) – rodzi uzasadnioną obawę, że będzie dochodzić do nadużyć. Oświadczenie takie może zostać złożone np. przez osobę, która pozostaje w wieku, który według wiedzy powszechnej i doświadczenia życiowego wyklucza stan ciąży – tymczasem organ weryfikujący pozostanie związany pisemnym oświadczeniem.</p>	Uwzględniono
12	województwie, organizacje pozarządowe	art. 12 ust. 17f	Wniosek o doprecyzowanie przesłanki humanitarnej, przy braku zgodności pomiędzy zgłaszającymi co do sposobu doprecyzowania	Uwzględniono w inny sposób Kwestia ta nie powinna zostać uregulowana w ustawie, gdyż zapis musiałby być zbyt rozbudowany, a i tak nie wyczerpywałby często sprzecznych ze sobą, zgłaszanych wątpliwości. Dlatego też materia będzie przedmiotem prac zespołu roboczego, powołanego przez MSWiA, złożonego z przedstawicieli wojewodów, który wypracuje wytyczne w tym zakresie, uwzględniając specyfikę województw.

13	Sąd Najwyższy	art. 12 ust. 17f	<p>Tego typu rozwiązanie budzi wątpliwości, bowiem przyznanie wyłącznie wojewodom uprawnienia do zwolnienia z kosztów partycypacji, zwłaszcza w województwach w których przebywa szczególnie dużo uchodźców, może znacząco wydłużyć czas postępowań w tym zakresie. Sąd Najwyższy będący podmiotem, o którym mowa w art. 12 ust. 3 ustawy, posiadał i posiada wystarczające możliwości organizacyjne, aby sprawnie dokonać oceny spełnienia kryteriów do zwolnienia od ponoszenia kosztów pomocy. Nie ma zatem potrzeby, aby w odniesieniu do podmiotów, o których mowa w art. 12 ust. przenosić tą kompetencję na właściwego miejscowo wojewodę.</p>	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Ze względu na zgłaszane nieprawidłowości, a także rozbieżności w sposobie zwalniania przez różne podmioty osób z partycypacji w kosztach pomocy, istnieje konieczność wypracowania ścieżki postępowania w tym zakresie, która będzie jednolicie stosowana przez komisje zwalnijące. Dotychczasowe doświadczenia pokazują, że najwłaściwszym organem do oceny przesłanki humanitarnej jest wojewoda. Ponadto materia ta będzie przedmiotem prac zespołu roboczego, powołanego przez MSWiA, złożonego z przedstawicieli wojewodów, który wypracuje wytyczne w ww. zakresie.</p>
14	UNHCR	art. 13	<p>UNHCR obawia się, że planowane wycofanie wsparcia gwarantowanego w art. 13 Specustawy, umożliwiającego zakwaterowanie dużej części uchodźców w ramach programu “świadczona 40+”, zwiększy presję na punkty zakwaterowania działające na podstawie art. 12 Specustawy. (...) UNHCR rekomenduje, aby pomimo stopniowego wygaszania prywatnych systemów przyjmowania, Państwo nadal było w stanie spełniać minimalne standardy określone w Dyrektywie 2001/55/WE (oraz szersze zobowiązania wynikające z prawa UE, w tym z Karty praw podstawowych Unii Europejskiej), w celu zagwarantowania, aby uchodźcy nie byli narażeni na bezdomność lub ubóstwo. W związku z tym UNHCR zaleca wprowadzenie okresu przejściowego i stopniowe wygaszanie art. 13 tak, by umożliwić relokację przy zachowaniu mechanizmów zabezpieczających w celu ograniczenia ryzyka, w</p>	<p>Uwzględniono w części</p> <p>Należy podkreślić, że data obowiązywania ustawy w obecnym brzmieniu, w tym wsparcia w ramach art. 13 jest znana od lutego br. Ponadto w ustawie przewidziano mechanizm przejścia uchodźców, wymagających nadal wsparcia, z zakwaterowania w ramach art. 13 do zakwaterowania na podst. art. 12. Obecnie ponad 30% miejsc w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania jest wolnych, a wojewodowie nadal będą mieli możliwość zawierania kolejnych umów na tworzenie ośrodków, gdy wystąpi taka konieczność.</p>

			szczególności tego, na jakie narażone są osoby o szczególnych potrzebach, takie jak osoby z niepełnosprawnościami i osoby starsze.	
15	Konfederacja Lewiatan	art. 22	Skrócenie terminu na złożenie powiadomienia o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy nie zostało szerzej umotywowane w uzasadnieniu projektu. (...) Termin 7-dniowy może okazać się niewystarczający w przypadku dużych podmiotów, w których udział obywateli Ukrainy w ogólnej licznie zatrudnionych stanowi ponad 50%. Utrzymanie 14-dniowego terminu na dokonanie powiadomienia wydaje się szczególnie uzasadnione z uwagi na fakt, że zgodnie z przepisami ustawy pracodawca będzie musiał wywiązać się z tego obowiązku nie tylko po powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy, ale również w przypadku kontynuacji zatrudnienia.	Nie uwzględniono Skrócenie terminu nastąpiło na wniosek organów kontrolnych, które na podstawie prowadzonych kontroli wskazują na liczne nieprawidłowości w tym obszarze.
16	Główny Inspektorat Pracy, Konfederacja Lewiatan	art. 22 ust. 1 pkt 5	Nie można jednoznacznie rozstrzygnąć, czy w przypadku powierzenia pracy obywatelowi Ukrainy na podstawie powiadomienia znajdzie zastosowanie art. 8 powołanej ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, który w ust. 1 stanowi, że – jeżeli pracownik jest zatrudniony w niepełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy, wysokość minimalnego wynagrodzenia ustala się w kwocie proporcjonalnej do liczby godzin pracy przypadającej do przepracowania przez pracownika w danym miesiącu, biorąc za podstawę wysokość minimalnego wynagrodzenia ustalonego na podstawie tej ustawy.	Nie uwzględniono Uwaga została przekazana do MRPiPS, które nie podziela wątpliwości zgłaszających.

			<p>W związku z treścią opiniowanego przepisu wymogiem zachowania co najmniej minimalnego wynagrodzenia zostaną objęte także inne umowy cywilnoprawne niż umowy zlecenia oraz umowy o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Będzie to w szczególności dotyczyć umowy o dzieło oraz umowy o pomocy przy zbiorach. W naszej ocenie, doprecyzowania wymaga jednak kwestia, czy umów tego rodzaju będzie dotyczył obowiązek zachowania minimalnego wynagrodzenia za pracę (jak w przypadku umowy o pracę), czy też minimalnej stawki godzinowej (mającej aktualnie zastosowanie w odniesieniu do umów zlecenia oraz umów o świadczenie usług, do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu).</p>	
17	<p>województwie, Konfederacja Lewiatan</p>	art. 22 ust 5	<p>Projektowany art. 22 ust. 5 ustawy zmienianej wskazuje, iż bieg terminu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 pkt 2, rozpoczyna się w dniu doręczenia decyzji o udzieleniu tego zezwolenia obywatelowi. W tym miejscu wskazania wymaga, że podmiot powierzający wykonywanie pracy nie jest stroną postępowania administracyjnego w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, w związku z czym nie jest mu doręczana decyzja. Praktyka zaś wskazuje, że cudzoziemcy nie przekazują niezwłocznie podmiotowi powierzającemu wykonywanie pracy informacji o otrzymaniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, co może prowadzić do uchybienia terminu określonego w projektowanym art. 22 ust. 5. Z uwagi na powyższe w ocenie opiniującego zasadnym byłoby usunięcie powyższej regulacji, ewentualnie preredagowanie.</p>	<p>Uwzględniono</p> <p>W proponowanym przepisie to cudzoziemiec ma obowiązek poinformować podmiot powierzający wykonywanie pracy o decyzji, o której mowa w art. 114 ustawy o cudzoziemcach, w ciągu 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Pracę cudzoziemca w tym okresie uznaje się za legalną.</p>

18	Główny Inspektorat Pracy, Konfederacja Lewiatan	art. 22 ust. 2	Przyjęcie wystąpienia sytuacji, w których podmiot powierzający pracę jest zobowiązany dokonać nowego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, jako wyznacznika obowiązku złożenia ponownego powiadomienia może nastroczać poważnych trudności w praktyce. Należy bowiem zwrócić uwagę na duży stopień skomplikowania przepisów regulujących podleganie ubezpieczeniom społecznym i dokonywanie zgłoszeń osób wykonujących pracę, w tym cudzoziemców, do tych ubezpieczeń.	Uwzględniono
19	organizacje międzynarodowe	art. 25'	Organizacje nadal podnoszą potrzebę pełnego włączenia tej grupy dzieci do polskiego systemu ochrony. UNHCR i inne podmioty zajmujące się ochroną dzieci w UE wezwały państwa do unikania tworzenia alternatywnych rozwiązań opiekuńczych poza ich krajowymi systemami ochrony dzieci.	Uwzględniono w części Wprowadzono szereg mechanizmów kontrolnych opieki nad dziećmi z ukraińskiej pieczy zastępczej.
20	organizacje pozarządowe, organizacje międzynarodowe	art. 26	Proponowany art. 26 Specustawy uzależnia otrzymywanie świadczenia wychowawczego i świadczenia dobry start od realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki. Kluczowe jednak jest, aby odpowiednio wcześniej zapewnić wystarczającą liczbę miejsc w szkołach, a także aby zagwarantować, że każde dziecko uchodźcze będzie mogło realizować obowiązek szkolny i obowiązek nauki. W przeciwny wypadku, nowelizacja de facto stworzy mechanizm wykluczenia zależny od czynników zewnętrznych w stosunku do uchodźców i może mieć podwójny negatywny wpływ na dzieci uchodźcze i ich rodziny, w szczególności grupy wrażliwe i osoby znajdujące się w trudnej sytuacji.	Uwzględniono w inny sposób Kwestia ta była przedmiotem analizy ME.

21	Zakład Ubezpieczeń Społecznych	art. 26	Uzależnienie prawa do świadczenia wychowawczego od realizowania obowiązku nauki przez dzieci obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych stanowi przejaw nierównego traktowania tych osób. (...) Jeżeli jednak ustawodawca postanowi, że art. 26 ust. 1 w nowym brzmieniu miałby pozostać, wówczas należy mieć na uwadze, że prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres świadczeniowy trwający od 1 czerwca danego roku do 31 maja roku następnego.	Uwzględniono w części MRPiPS nie podziela obaw ZUS odnośnie nierównego traktowania. Okresy świadczeniowe zostały wzięte pod uwagę przy projektowaniu nowych rozwiązań.
22	województwie	art. 42 ust.13	Należy rozważyć wprowadzenie obowiązku złożenia wniosku z wykorzystaniem usługi online w systemie teleinformatycznym prowadzonym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, który jest opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem zaufanym również w przypadku procedury, o której mowa w art. 42 ust. 13.	Nie uwzględniono Proponowane zmiany będą rozważane przy pracach nad ustawą o cudzoziemcach.
23	województwie	art. 42 ust.13	Dot. art. 42 ust. 13 specustawy (rozszerzenie możliwości składania wniosków o zezwolenie na pobyt czasowy w celu połączenia się z rodziną). Rozważenie przesunięcia terminu możliwości składania takich wniosków do terminu komunikatu MSWiA w sprawie kart pobytu dla osób ze statusem UKR.	Nie uwzględniono Obywatele Ukrainy oczekują na wprowadzenie takiego rozwiązania, o czym wielokrotnie komunikowały organizacje pozarządowe. Nie ma przeszkód technicznych do wprowadzenia tego rozwiązania od 1 lipca br.
24	organizacje pozarządowe,	art. 42c	Wskazanie konkretnej daty wstecznej, tj. 4 marca 2024 r., może prowadzić to do wykluczenia osób, które np. posiadały status UKR, lecz utraciły go przed wskazaną datą, nie mając świadomości skutków zmian w ustawie. Akceptowalną	Uwzględniono częściowo: Obywatel Ukrainy może złożyć wniosek w szybkiej ścieżce jeśli łącznie spełni następujące warunki:

	organizacje międzynarodowe		alternatywą wydaje się wskazanie terminu po dniu ogłoszenia nowelizacji lub określonej liczby miesięcy.	<ol style="list-style-type: none"> 1) w dniu 4 marca 2024 r. posiadał status UKR, 2) w dniu złożenia wniosku o wydanie karty pobytu posiada status UKR, 3) posiadał nieprzerwany status UKR przynajmniej przez 365 dni. <p>Zaproponowane rozwiązanie ma na celu ułatwienie otrzymania statusu pobytowego przez osoby, które już od dłuższego czasu mieszkają w Polsce i wiążą z nią najbliższą przyszłość, nie ma natomiast spowodować nowej fali migracji osób, zainteresowanych ww. rozwiązaniem.</p>
25	UNHCR	art. 42c	UNHCR rekomenduje utrzymanie dostępu do instrumentów systemu zabezpieczenia społecznego dla uchodźców z Ukrainy, którzy zdecydują się ubiegać o zezwolenie na pobyt czasowy, również w trybie wskazanym w art. 42c Specustawy, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych lub osób z niepełnosprawnościami, które ze względu na swoją sytuację nie mogą funkcjonować samodzielnie bądź napotykają trudności związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Osoby te będą podlegały takim samym przepisom jak pozostali cudzoziemcy, posiadający kartę pobytu.</p> <p>Wnioskowanie o zmianę statusu pobytowego jest dobrowolne i zależy od decyzji samego uchodźcy, który powinien wziąć przy niej pod uwagę wiążące się z każdym ze statusów uprawnienia i obowiązki.</p>
26	województwie	art. 42e ust. 1 pkt 5 i 6, art. 42e ust. 2 pkt 2 i 3	Założono odmienny niż w kpa sposób rozstrzygnięcia w przypadku braku opłaty skarbowej i opłaty za kartę pobytu. Szczególne przepisy nie wyłączają jednak procedury art. 261 kpa, w tym art. 261 par. 1 kpa o wyznaczeniu terminu do wniesienia należności. Mając na uwadze, że procedura wydania karty pobytu ma być maksymalnie uproszczona pożądanym wyłączeniem stosowania art. 261 kpa. Brak wyłączenia stosowania kpa do tej procedury wygeneruje obowiązek	<p>Uwzględniono</p> <p>Wprowadzono wyłączenie art. 261 par. 1 kpa</p>

			wezwania w przypadku uiszczenia opłaty na błędne konto, w błędnej wysokości etc.	
27	Konfederacja Lewiatan, organizacje pozarządowe, Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 42f	Uwzględnienie możliwości ustanowienia przez cudzoziemców korzystających z uproszczonego trybu uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy dla posiadaczy statusu UKR pełnomocników oraz uwzględnienie możliwości złożenia wniosku w formie elektronicznej przy wsparciu pracownika urzędu lub pozostawienie możliwości złożenia wniosku w formie papierowej dla niektórych grup uchodźców.	<p>Nie uwzględniono</p> <p>Tryb postępowania i sam wniosek są uproszczone, a forma składania jedynie elektroniczna, tak aby umożliwić organom właściwym jak najszybsze jego procedowanie. Ze względu na fakt, że system do składania wniosków zasilany jest przez bazę PESEL UKR m.in. o odciski palców, to utworzenie możliwości częściowego składania wniosków w trybie papierowym doprowadziłoby do paraliżu urzędów wojewódzkich. Należy podkreślić, że obywatele Ukrainy uciekający przed wojną mają prawo, a nie obowiązek składania wniosku o pobyt czasowy w trybie uproszczonym. Sam wniosek jest uproszczony w taki sposób, aby każdy obywatel Ukrainy, spełniający warunki, mógł sam go złożyć. Ustawa nie wyklucza możliwości korzystania ze wsparcia np. przedstawiciela organizacji pozarządowej podczas składania wniosku.</p>
28	Konfederacja Lewiatan, Rzecznik Praw Obywatelskich	art. 42oart. 42gart. 42f	Doprecyzowanie trybu wyznaczania terminu stawiennictwa po odbiór karty pobytu i informowania cudzoziemca o terminie przez organ prowadzący postępowanie w sprawie zezwolenia na pobyt. Ze względu na skutek (wygaszenie zezwolenia na pobyt) niezbędne jest zapewnienie obywatelom Ukrainy gwarancji procesowych dot. trybu odbioru karty pobytu. Proponuje się umożliwienie weryfikacji w systemie także czy obywatel Ukrainy w dniu 4 marca 2024 r. posiadał status UKR. Posiadanie statusu UKR w 4 marca 2024 r. jest warunkiem uzyskania zezwolenia na pobyt w planowanym uproszczonym trybie dla obywateli Ukrainy posiadających status UKR. Znane są przypadki gdy cudzoziemiec tracił status UKR	<p>Uwzględniono w części</p> <p>Wskazano okres (60 dni), w którym karta pobytu musi zostać odebrana. Sposób informowania i organizacja wydawania kart przez urzędy wojewódzkie są kwestiami organizacyjnymi i nie wymagają wprowadzania dodatkowych przepisów. Podkreślić należy, że w przypadku nieodebrania karty, cudzoziemiec nie traci swojego dotychczasowego tytułu pobytowego.</p> <p>Nie uwzględniono</p> <p>Rozwiązanie nie wymaga zmiany przepisów niniejszej ustawy. Kwestia będzie przedmiotem dyskusji pomiędzy właściwymi organami.</p>

			bez swojej wiedzy, dowiadując się o tym fakcie np. z pisma ZUS czy podczas przekraczania granicy.	
29	województwie	art. 68 ust. 2	Proponuje się przeredagowanie projektowanego art. 68 ust. 2 zdanie drugie ustawy zmienianej w następujący sposób „Na wniosek osoby udzielającej lokal lub obywatela Ukrainy, wezwanego do opuszczenia lokalu, wojewoda może zapewnić pomoc, o której mowa w art. 12.”	Uwzględniono
30	UNHCR	art. 68 ust. 2	Chociaż UNHCR uznaje za zasadne wprowadzenie Art. 68 ust. 2 do Specustawy, który wskazuje Wojewodów jako organ właściwy do zapewniania pomocy osobom, które zostały wezwane do opuszczenia użyczonego lokalu, należałoby jednak doprecyzować ścieżkę zwracania się o to wsparcie i wskazywania właściwych ośrodków zakwaterowania zbiorowego, dostosowanych do indywidualnych potrzeb uchodźców.	Uwzględniono w inny sposób Kwestia ta nie powinna zostać uregulowana w ustawie, gdyż przepis musiałby być zbyt rozbudowany, a i tak nie wyczerpywałby często sprzecznych ze sobą, zgłaszanych wątpliwości. Dlatego też materia będzie przedmiotem prac zespołu roboczego, powołanego przez MSWiA, złożonego z przedstawicieli wojewodów, który wypracuje wytyczne w tym zakresie, uwzględniając specyfikę województw.
31	województwie	art. 100d	Proponuje się doprecyzować art. 100d, tak aby nie było wątpliwości, że dotyczy on wszystkich cudzoziemców. Aktualnie Sądy różnie interpretują ww. przepis. Proponuje się dodanie w art. 100d ust. 1 do katalogu spraw również sprawy dotyczące wydania karty pobytu.	Nie uwzględniono Orzecznictwo NSA wskazuje, że przepis ten dotyczy wszystkich cudzoziemców. Celem wprowadzenia nowej uproszczonej ścieżki legalizacji pobytu jest m.in. umożliwienie jak najbardziej sprawnego procedowania w tych sprawach. W związku z czym rozszerzenie o nią katalogu w ramach art. 100d byłoby sprzeczne z ideą utworzenia tej ścieżki.